The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada. Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239. United States Editorial Offices: New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Telephone LOrraine 7-6470. Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.
MONDAY, APRIL 1, 1963.

LATVIJA
AMERIKĀ

26. n-rs. PIRMDIEN, 1963. GADA 1. APRĪLĪ 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

VĒLĒŠANU LAIKA ROSĪBA

Sakarā ar Kanadas federālā parlamenta vēlēšanām š. g.8. aprīlī, LNAK valde iesniedza 4 lielākām partijām — konservātīviem, liberāļiem, soc. kredita, un jaunai demokratu — Kanadas latviešu prasības. Tās aptver galvenos mūs interesējošus punktus politiskā, tiesību un sociālā laukā. Iesniegumu konspektīvs teksts ir sekojošs:

1. Mēs gribētu saņemt jūsu apstiprinājumu, ka ieguvumi, kas uz etnisko grupu ierosinājumu sasniegti iepriekšējos gados, netiks nelabvēlīgi grozīti. Starp šiem ieguvumiem minami -- solījums neatzīt Baltijas valstu inkorporāciju Pad. Savienībā, pacelt Baltijas valstu brīvības jautājumu Apvienotās Nācijās, uzturēt Baltijas valstu konsulu tiesības.

2. Kanadas ārlietu politika jābalsta uz draudzību un sadarbību ar Amerikas Savienotām Valstīm.

3. Kanadas aizsardzībai jādibinās uz ciešu sadarbību ar Amerikas Savienotām Valstīm.

4. Jautājums par bruņoto spēku apgādāšanu ar kodolieročiem jāizšķir militāriem ekspertiem, kuri atbildīgi par valsts aizsardzību, bet ne politiķiem.

5. Jānodibina speciāla iestāde subversīvās komūnistu darbības izsekošanai Kanadā, kas palīdzētu valdībai spert attiecīgus soļus pret attiecīgām personām.

6. Jāpārtrauc Kanadas iedzīvotāju dalīšana divās grupās: vienā ar pilnām tiesībām (Kanadā dzimušie) un otrā ar ierobežotām tiesībām (naturālizētie pilsoņi). Likumi, kas šādai dalīšanai pamatā, ir nekavējoties jāatceļ.

7. Pastāvošā tā saucamo jaunkanadiešu diskriminacija valdības iestādēs pilnīgi jaizbeidz.

8. Pie partijām jārada etnisko grupu padomes ar to sēdekļiem Toronto. Šo padomju locekļus izrauga etniskās grupas.

9. Valdībai jārūpējas par sociālās apdrošināšanas likumu pieņemšanu, kas aptvertu visus pilsoņus.

10. Vecuma pensijas jāmaksā ar 65. dzīvības gadu, tagadējo 70 g. vietā. Visām pensijām jābūt pārnesamām no vienas vietas uz citu.

Iesniedzot šos ierosinājumus marta pirmajās dienās, LNAK valde lūdza partiju atbildes, kā arī lūdza piesūtīt vēlēšanu platformas. Atbilžu lielākā daļa jau saņemta un to atreferējumu presei pašlaik sagatavo LNAK politiskā nozare. Jāpiezīmē tomēr, ka partiju platformu publicēšana, kā to lēma LNAK padome savā pēdējā sesijā, šoreiz izpaliks, jo lūgto platformu izklāstu valde nav saņēmusi. Partiju vadība paskaidro, ka tām pilnīgas, iespiestas vēlēšanu platformas nemaz nav, bet gan atsevišķi izdevumi tikai par speciāliem jautājumiem.

LNAK politiskā nozare un citas amata personas ir ļoti aktīvas latviešu prasību un ierosinājumu akceptēšanas un eventuālas izpildīšanas nodrošināšanai. Liekas, ka šis ir vienas no nervozākām vēlēšanām Kanadā. Politiskā situācija sakarā ar daudziem par un pret arī tagad, tikai pāris nedēļas pirms vēlēšanām, ir ļoti neskaidra. Mūsu uzdevums ir arī šinī komplicētajā situācijā balstīt iespējami labāko atrisinājumu.

Kā vienmēr, arī šinīs vēlēšanās LNAK nenostājas tikai aiz vienas noteiktas partijas, jo Kanadā, kā brīvā un demokratiskā zemē latvieši var katrs izšķirt, kādam politiskam novirzienam veltīt savas simpatijas. Kopīgās interesēs būtu balstīt tādus kandidātus un partijas, kas labāk izprot mūsu stāvokli, solās atbalstīt mūsu prasības par mūsu tiesiskā un sociālā stāvokla uzlabošanu un solās iestāties par Latvijas brīvību.

LNAK valde šinīs dienās izsūtīja visām Kanadas latviešu organizācijām un padomes locekļiem plašāku apkārtrakstu, kurā skarti aktuālākie sadzīves jautājumi, vēlēšanas ieskaitot. Apkārtrakstam pievienoti LNAK padomē pieņemtie lēmumi un iesnieguma partijām noraksts. Iesnieguma papildus eksemplāri nosūtīti visiem lielākiem centriem eventuālai nodošanai vietējiem kandidātiem.

Vairākās vietās Kanadā latvieši ir aktīvi vienas vai otras partijas laukā. Kā dzirdams, šur tur izdarīti arī latviešu ierosinājumu iesniegumi. Ja visām šīm politiskām aktīvitātēm tautieši pieiet ar apdomu, nezaudējot latvisko skatu, tas ir apsveicams solis. Būtu tikai lūgums, prasību iesniegšanā pārliecīgi neizplūst, pēc iespējas vairāk pieturoties pie LNAK iesniegumā izteiktā. Tas radīs labākās izredzes prasību iedzīvināšanai un paudīs mūsu vienotību, kas mums, kā samērā nelielai grupai, ir stiprākais ierocis.

J. Niedra

Latviešu mākslinieka panākums

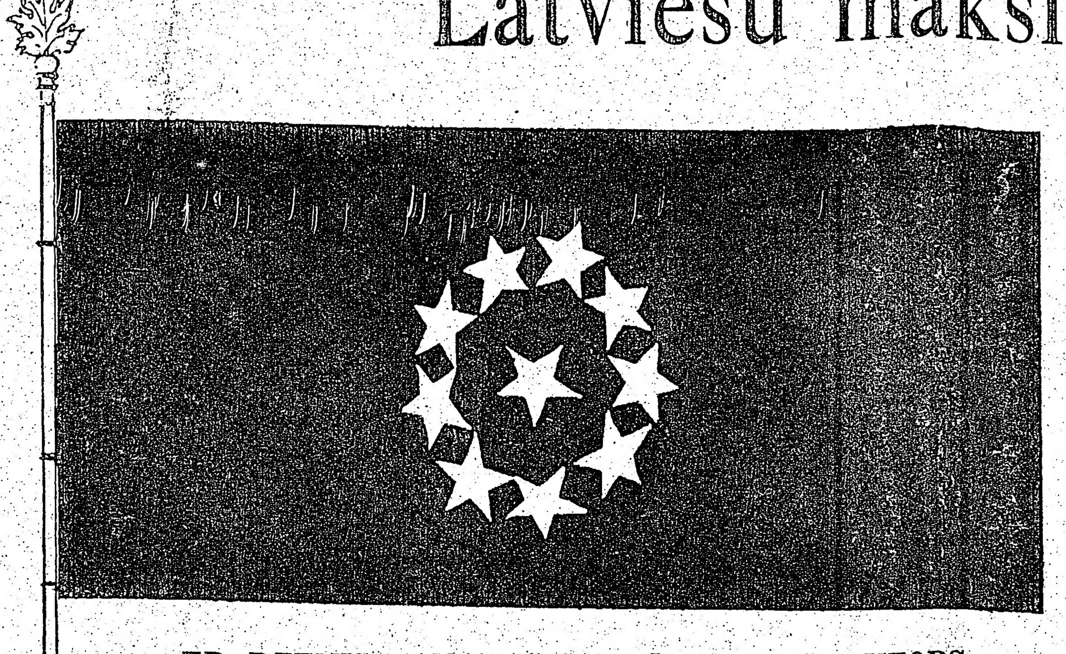

ED. DZENIS KANADAS JAUNĀ KAROGA AUTORS

Lai atrisinātu Kanadas nacionālā karoga jautājumu, ministru prezidents š. g. 10. janvārī nodibināja visu partiju parlamentāriešu komisiju. Tajā bez konservātīvo partijas bija pārstāvēti arī liberāļi, sociālkreditieši un NDP. Kā padomdevējus, bez balstiesībām projektu izvērtēšanā, pieaicināja arī divus Kanadas kultūras un mākslas padomes locekļus.

Š. g. 15. janvārī komisija izsludināja slēgtu konkursu jaunā Kanadas karoga metam. Šajā konkursā savus projektus iesniegt aicināja pazīstamus Kanadas māksliniekus, Ontario mākslinieku apvienības biedrus. Izraudzīto vidū bija arī mūsu tautietis Eduards Dzenis. Par slēgto konkursu komisija izšķīrās tādēļ, ka valdība vēlējās karoga likumprojektu nodot parlamentam apstiprināšanai vēl pirms Lieldienu sesijas pārtraukuma. Valdības demisijas un parlamenta atlaišanas dēļ šo nodomu nevarēs īstenot. Likumprojekta pieņemšana būs viens no pirmajiem 26. federālā parlamenta uzdevumiem pēc 8. aprīļa vēlēšanām.

Nav šaubu, ka jaunā parlamenta locekļi respektēs 25. federālā parlamenta Kanadas karoga komisijas ieteikumu, jo, kā jau minēts, tajā bija pārstāvētas visas Kanadas politiskās partijas un pieņemtie lēmumi bija vienbalsīgi.

Sacensību terminam noslēdzoties, komisija saņēma 28 dažādus metus. Lielas grūtības komisijas darbā sagādāja Kvebekas un Britu Kolumbijas provinču kategoriskie iebildumi: Kvebeka vēlējās jaunajā karogā redzēt Burbonu liliju attēlu, bet Britu Kolumbija līdz pat pēdējam brīdim pastāvēja par britu impērijas simbola — Lielbritanijas Union Jack ietilpināšanu.

Jau pirmajā iesniegto projektu izvērtēšanas sēdē komisija atzina par nepieņemamiem 22 iesniegumus. Atlikušo 6 karogu metu vidū bija arī mūsu tautieša Ed. Dzeņa projekts.

Kanadas kultūras un mākslas padomes prezidents Žaks Taso par labāko atzina projektu, kas bija iesniegts ar moto „United Canada".

Viņa ieteikumu vienbalsīgi pieņēma parlamentārā komisija.

Atdarot slēgtās aploksnes, projekta autors izrādījās latvietis Ed. Dzenis. Otro godalgu ar moto „Friendship" ieguva pazīstamais Montreālas franču grafiķis René Vivons, bet trešo ar moto „One Nation" — Vinipegas ukraiņu mākslas kluba prezidents Svjatoslavs Krivliuks.

Līdz ar to Ed. Dzenis izpelnījās $ 5.000,- lielo naudas balvu, otrās vietas ieguvējs — $ 3000,-, bet trešās — $ 1.500,-.

Mūsu ievērojamais mākslinieks par izcilo panākumu dabūja zināt tikai šorīt.

Telefona sarunā Ed. Dzenis mums izteicās:

„Kanadas nacionālā karoga meta izstrādāšanai veltīju 3 nedēļas nopietna darba. Karoga ideja saistīja manu uzmanību jau 1960. gadā. Veltīju daudz laika heraldikas studijām. Vēl vairāk laika prasīja dažādo provinču vēlmes.

Esmu ļoti priecīgs, ka mans iesniegums šajā grūtajā sacensībā izpelnījies pirmo godalgu. Manā uztverē morālam momentam ir lielāka nozīme nekā ievērojamai naudas balvai.

Sava projekta pamatā ņēmu centrisko globālo traktējumu, kas ekspresīvi kontrastē ar lineāro pamatu. Heraldiskais fragments vienkārši, pat skopi, izpaužas simbolos par kopīgu vienību, kurā akcentētas desmit atsevišķās Kanadas individuālās provinces.

Karoga pamatam izvēlējos zaļo krāsu. Provinces izteiktas desmit baltu stellāru zvaigžņu veidā, kas fundamentāli centrētos karoga vidū. Deviņzvaigžņu aplī atrodas desmitā, kuņu katra province var iesaistīt par savu simbolu.

Es atturējos no kļavu lapas ietilpināšanas, jo tas runātu preti elementārām heraldikas pamatnormām."

Uz jautājumu, kā mākslinieks izmantos iegūto naudas balvu, Ed. Dzenis atbildēja:

„Varēšu nekavējoties realizēt iecerēto nodomu piebūvēt savai mājai ziemeļu pusē gaišu studiju. Varēšu vairāk nodoties radošam darbam."

Svētdien, plkst. 1,45 p. p. Ed. Dzenis aicināts piedalīties TVC 9. raidceļa televīzijas programmā „New Canadians", bet plkst. 4,30 BSC televīzijas 6. raidceļa aktualitātēs „Canada today".

P. A.

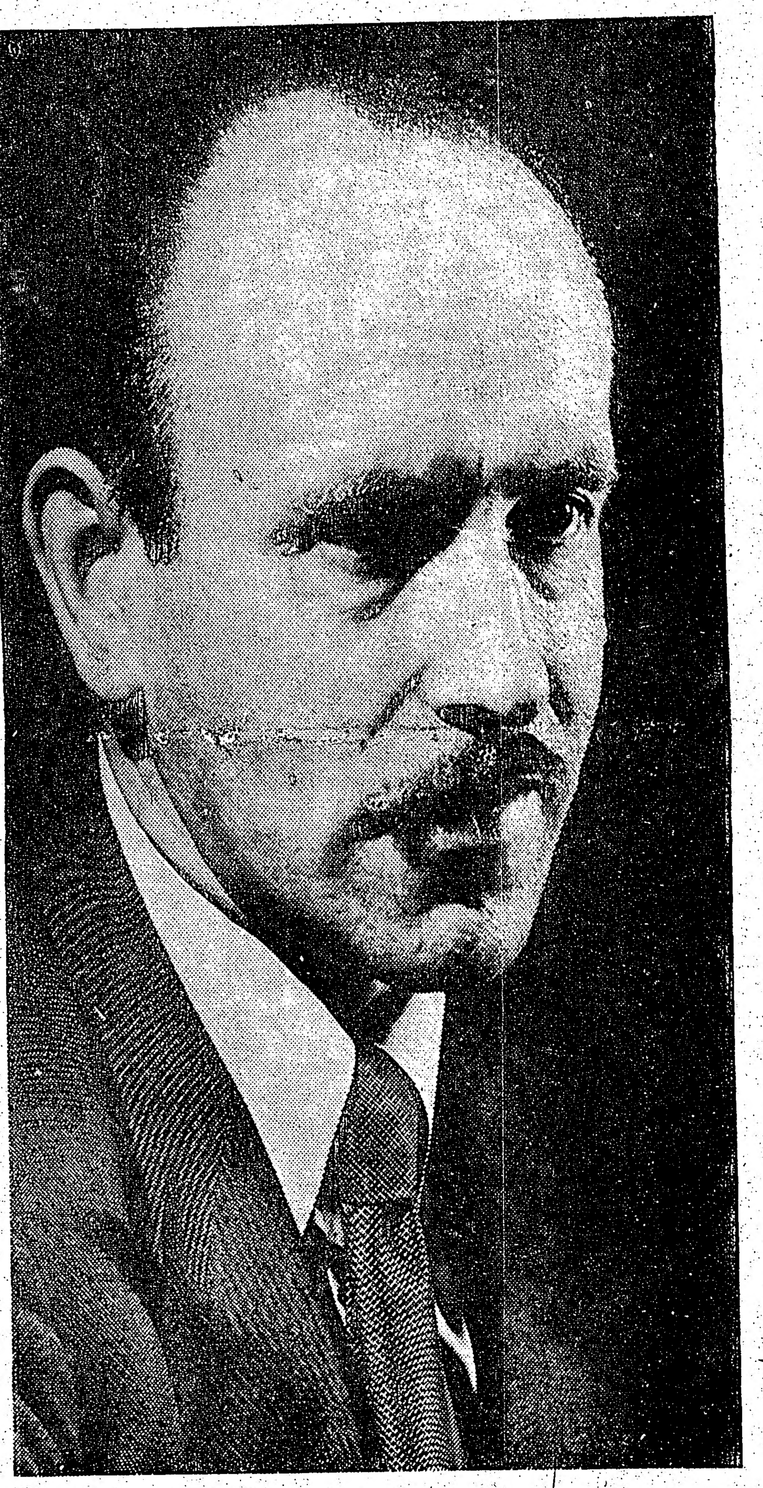

Mākslinieks Eduards Dzenis.

Padomju Savienība protestē

MASKAVA PRASA VAŠINGTONAI GĀDĀT, LAI NACIONĀLISTU UZBRUKUMI KASTRO SALAI NĀKOTNĒ NEATKĀRTOTOS.

Šī gada marta vidū — 17. marta pusnaktī vairākas labi bruņotas Kubas nacionālistu motorlaivas iebruka Izabela de Sagva ostā salas ziemeļos un atklāja automatisko ieroču uguni pret ostas novietnēm un ostā noenkuroto padomju preču kuģi Ļvov. Uzbrucēji vēlāk stāstīja, ka kuģiem un ostai nodarīti bojājumi un ka uzbrukuma laikā izdevies nogalināt vismaz duci krievu. Pēc divām dienām Maskava uzbrukumu apstiprināja, bet par nekādiem zaudējumiem nerunāja. Tagad, kad pēc 17. marta pusnakts sirojuma jau pagājušas daudzas dienas, Pad. Savienība, sakarā ar Izabela de Sagva notikumiem, iesniegusi Sav. Valstīm asu protestu, prasot garantijas, lai līdzīgi starpgadījumi neatkārtotos. Vašingtona uzbrukumu uzskata par ļoti neatbildīgu rīcību un paskaidro, ka tas, acīm redzams, darīts ar nolūku, lai izprovocētu kaŗu. Kubas bēgļu organizācijas paskaidro, ka Padomju Savienība, iesniedzot savu protestu Vašingtonai, protestējusi nepareizā galvaspilsētā. Uzbrukums ticis organizēts no kāda slepena punkta Karaibu jūŗā. Katrā ziņā komūnisti var rēķināties ar uzbrukumu atkārtošanos. Kamēr Sav. Valstis, attieksmē uz Kubu, pieņēmušas nogaidīšanas polītiku, cerībā, ka ar laiku Kastro vara sabruks pati no sevis, Kubas nacionālisti grib šo procesu mazliet paātrināt.

Visjaunākā informācija, no parasti ticamiem Kubas bēgļu organizāciju avotiem, liecina, ka kādā Kubas ziemeļu ostā nacionālisti uzbrukuši un nogremdējuši kādu ostā noenkurotu padomju preču kuģi. Uzbrukuma laikā kuģis uzlādējis Kubas cukuru dzīves saldināšanai Padomju Savienībā.

FRANCIJA STREIKO

STREIKOTĀJI IGNORĒ PREZIDENTA BRĪDINĀJUMUS. RIETUMEIROPAS SOCIĀLISTI KĻŪST SPĒCĪGĀKI

240.000 franču ogļraču streiks turpinās jau turpat veselu mēnesi. Prezidenta de Golla rīkojums atgriezties darbā netiek ievērots. Atlaišanas draudi tiek ignorēti. Laiku pa laikam ogļračiem pievienojas arī citas rūpniecības nozares. Gan uz īsiem periodiem, bet pietiekami, lai radītu chaosu visā Francijas saimniecībā.

Šīs nedēļas vidū, kamēr vairākās vietās streikojošie ogļrači cīnījās ar franču policiju, darbu atstāja gāzes rūpniecības strādnieki. Pēdējo streiks nebija sevišķi ilgs, bet izrādījās ļoti iespaidīgs. Streikotāji atgriezās atpakaļ darbā tikai tad, kad bija dabūjuši valdības solījumu, ka visu to, ko par streikošanu eventuāli saņems ogļrači, saņems arī gāzes rūpniecības strādnieki — lielākas algas, īsāku darba nedēļu un garāku atvaļinājumu.

Vērojot tādu Rietumeiropas nāciju kā Anglijas, Francijas un Rietumvācijas strādnieku cīņas, jānāk pie atziņas, ka visās trīs minētās valstīs strauji augusi sociālistu aktīvitāte. Anglijā, piemēram, aptaujas liecina, ka nākamās vēlēšanās daudz lielākas cerības uzvarēt strādnieku partijai nekā konservātīviem. Rietumvācijā lielas cerības sociāldemokratam Vilijam Brandam, Rietumberlīnes lielvecākam. Francijā, nostiprinājušies arodbiedrībās, sociālisti tagad organizē streikus un cīnās pret prezidentu de Gollu.

Komūnisti modernizē zemūdeņu floti.

KLUSĀ OKEANA ŪDEŅOS KREISĒ SIMTS PADOMJU ZEMŪDEŅU

Sarunās ar Austrumvācijas kaŗa flotes vadību Sav. Valstu pretzemūdeņu spēku komandieris admirālis Sačs izteicās, ka Klusā okeana ūdeņos pašreiz atrodas vismaz simts padomju zemūdeņu. Patiesais komūnistu zemūdeņu skaits būtu pat vēl augstāks, jo padomju jūŗas spēkiem jāpieskaita arī tās zemūdenes ar kuŗām krievi savā laikā apgādāja ķīniešus. Admirālis Sačs paskaidroja, ka komūnistu Klusā okeana zemūdeņu flote tika strauji palielināta Korejas kaŗa laikā, bet ka tagadējais zemūdeņu skaits bijis nemainīgs jau vairākus gadus. Vienīgi strauji mainījusies krievu zemūdeņu kvalitāte. Visas primitīvās tagad aizstātas ar jaunām un modernām. Daudz krievu zemūdeņu apgādātas arī ar raķetēm.

TOP LATVIEŠU LIELFILMA

Ziemeļamerikas un Pasaules latviešu savstarpējo kreditbiedrību apvienības atbalstā nodibināts jauns latviešu pasākums — filmu sabiedrība „Moving Films for Latvians Ltd.".

Akcionāru sapulcē par sabiedrības rīkotāju un pārvaldnieku ievēlēts rakstnieks Teodors Zeltiņš. Uzņēmuma galvenā mītne atrodas Ņujorkā, bet neatkarīgas nodaļas darbosies Toronto un Čikāgā.

Par jaunā pasākuma nodomiem sabiedrības direktors T. Zeltiņš mums izteicās:

‚Mēs darbosimies uz tīri saimnieciskas bazes. Lai uzkrātu līdzekļus ideoloģiskām filmām, vispirms laidīsim tirgū populāras tautiskas filmas. Mūsu pirmās filmas, kuŗas nosaukums ir „Tādi mēs esam", uzņemšanu sāksim vēl šogad. Scenārija autors ir A. Pelēkais, un tajā mākslinieciskā veidā skatītāji varēs izsekot mūsu trimdas problēmām — gaišām un arī ēnainām pusēm.

Filmu uzņems Dr. J. Benjamiņš ar asistentiem J. Kreili un J. Liģeru.

Par režisoriem esam paredzējuši aicināt skatuves mākslinieci E. Kalniņu un O. Uršteinu.

Lai nodrošinātu kvalificētu tēlotāju sastāvu, šovasar aicināsim visus trimdas teātŗu ansambļus sūtīt aktieŗus 2 nedēļu ilgiem kursiem, kuŗos noskaidrosim to piemērotību filmas sižetam un fotogēniskās īpašības. Kursi notiks Katskilu kalnos, Sidrabenē un Saulainē.

Filmas gaŗums būs apm. — 39.026 pēdas. Tā noslēgsies ar iespaidīgu apoteozi ,kuŗā piedalīsies Ņujorkas, Bostonas un Toronto apvienotie koŗi, Slaucītāja tauŗu orķestris un solisti.

Filma būs daļēji latviešu un daļēji angļu valodā, tā ka tai bez grūtībām varēs sekot arī sveštautieši.

Apr. J.

IEKĀRTOJIET ATVAĻINĀJUMU **Dziesmu svētku apmeklēšanai Klīvlendā** NO 30. AUG. LĪDZ 2. SEPT.

LATVIJA

26. n-rs. PIRMDIEN, 1963. GADA 1. APRĪLĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

ZOOLOĢISKAS PĀRDOMAS

Padomju Savienībā katrai neveiksmei agri vai vēlu atrod arī pareizos vaininiekus. Šo grēkāžu virkne ir neiedomājami gara. Tās vienā galā stāv pats dižākais visu pašreizējo neveiksmju cēlonis, savā laikā ikviena komūnista (Chruščevu ieskaitot) karsti mīļotais, gudrais un nemaldīgais tēvs un skolotājs Staļins. Kaut gan stāv rakstīts, ka beigtam sunim neviens ar kāju nesperot, Pad. Savienība pierādīja, ka komūnistu partijai bīstams pat miris un pa vairākām kapenēm izvazāts pašu elks. Neveiksmju iemeslu līnija velkas cauri neskaitāmajiem kapitālistu diversantiem, sabotieŗiem, baltgvardu emigrantiem, tā krusto arī biezo komūnistu funkcionāru sarakstu, tā neapstājas pie meteoroloģisko apstākļu vainošanas. Liekas, ka nupat būs sasniegts šīs līknes otrs galējais punkts. Kā ziņo Latvijas kompartijas oficiozs Padomju Latvijas Komūnists savā š. g. 1. burtnīcā, 18. lpp., tad milzu vaina Latvijas pašreizējā lauksaimniecības katastrofā nav nevienam citam — kā zirgiem. Tas nu būtu briesmīgi ļauni, jo atkal kāda veca zooloģiska rakstura paruna saka, ka domāšana atstājama zirgiem, jo tiem lielākas galvas.

Padomju Latvijas Komūnista zinātņu vīri nu prāto: „Sevišķi jānorāda,ka daudzos kolchozos un padomju saimniecībās vēl tur nevajadzīgi daudz zirgu, lai gan daļu no tiem nemaz neizmanto sabiedriskajā saimniecībā. Šie liekie zirgi nemaz nav vajadzīgi, tos saglabā tikai tradiciju dēļ, katram gadījumam (Kādam?). Vietumis nav ne ratu, kur iejūgt šos zirgus, ne aizjūga (Kur tad tie palikuši? P.A.S.), bet lopbarības tie prasa daudz.

Katrai parādībai Pad. Savienībā ir vienkāršs argumentācijas veids: statistika. Padomju Latvijas Komūnista domātāji aprēķinājuši, ka, dalot matēmatiski (ne zooloģiski) govju skaitu ar zirgiem, iznāk, ka Latvijā pašreiz ik uz zirga esot 4,3 govis. Atsevišķos rajonos vēl mazāk, tā,, piem., Krāslavas rajonā uz viena bērīša tikai 1,9 govis. Imperiālistu šakaļu lēģerī stāvoklis esot citāds: tā, piem., Dānijā ik uz zirga 8,4, Bundesrepublikā — 9,2, Anglijā — 26 govis. (Vai teiktais jāsaprot, ka kapitālistisko haizivju sastāvējušos ūdeņos atklātās parādības būtu jāņem par priekšzīmi?). Sarkanie lauksaimniecības speciālisti arī pasaka, kādu postu zirgi Latvijā acumirklī nodara: „Tāds neracionāls lopu skaita samērs nodara saimniecībām milzu zaudējumus, tās spiestas izšķiest tūkstošiem tonnu vērtīgas lopbarības. Sevišķi nepieļaujami tas ir šogad, kad nepietiek barības produktīvajiem lopiem (Kas teica, ka Pad. Savienībā nav klašu sabiedrības? Vai zirdziņi kā neproduktīvi elementi un ierindojami kaitniekos? P.A.S.), un tādēļ sabiedriskai saimniecībai var rasties neatsveŗami zaudējumi." Lai lieta būtu pavisam skaidra un šķimeļiem nerastos iemesls novirzīties no partijas līnijas, tad Latvijas komūnistiskās partijas centrālā komiteja un Latvijas PSR ministru padome noteikušas, cik zirgu, sākot ar 1963. g. 1. janvāri katrā ražošanas apgabalā jābūt.

Šāds nosacījums vērotājiem ārzemēs par jaunu ļauj secināt, ka režīms Pad. Savienībā noteikti mīkstinājies. Staļins šādā reizē būtu izrīkojies pavisam citādi. Viņš, atsaukdamies uz 58. §, visus zirgus būtu pielīdzinājis kulakiem un bez gaŗas un liekas runāšanas deportējis, kā kaitniecisku elementu, kas grib dzīvot uz produktīvo lopu rēķina.

Bet šis jautājums ir par daudz svarīgs un traģisks, lai turpinātu zirgoties. No Latvijas Padomju Komūnista prātošanas un liecības atkārtoti redzams, kādā postā turpina slīgt Latvija kādreiz produktīvā lauksaimniecība, kad uz katru zirgu bija apm. 3,1 govslopu. Tajos briesmīgajos laikos paēduši bija cilvēki, barības netrūka arī brūnajām un zirgiem. Cilvēki, zirgi un govslopi, jādomā, tak dabā nebūs mainījušies, jauna tikai sistēma, kādā šai dzīvai radībai jādzīvo. Tādēļ būtu ieteicams sarkaniem profesoriem, ministriem un ideologiem savas galvas palauzīt, cik derīga tā sistēma, kuŗu tie pārstāv un sludina. Protams, tik lielas galvas šiem funkcionāriem nav, bet toties gan daudz tukšākas kā ikvienam Latgales bērītim.

Šīs zooloģiskās pārdomas varētu noslēgt ar anekdotu, kas cirkulē Latvijas ļaužu mutēs: biedram Bārtulim, kas izcēlies pat Vissavienības mērogā ar avangardisku cūkaudzēšanas metodi, atņemts savā laikā piešķirtais Ļeņina ordenis. Kāpēc? Jā, tas tagad piešķirts Chruščeva mātei, kuŗa esot izaudzējusi tik lielisku vepri . . .

P.A.S.

TRĪS SPANDAVAS CIETUMNIEKI

Trīs Spandavas cietumnieki, kuŗu uzturēšana pasaulei izmaksā vairāk kā jebkuŗa cita cietumu vēsturē, sagaidīja šī gada sākumu ar vājām cerībām, ka varbūt Chruščevs pret viņiem būs mazliet maigāks. Rūdolfs Hess, Alberts Spērs un Baldūrs von Širachs — pēdējās redzamākās atliekas no kādreizējās hitleriskās Lielvācijas, vēl šodien savas dienas vada Berlīnes Spandavas cietumā, kuŗā kādreiz ar viņiem kopā par līdzīgiem pārkāpumiem atradās ap 600 nosodīto.

Spandavas cietums, kuŗa sienas ir no netīriem sarkaniem ķieģeļiem, ar nokvēpušiem vaļņainiem mūŗa spārniem, atrodas citkārt Berlīnes respektējamā pilsoņu rajonā. To iežogo stiepļu sēta ar uzrakstu „Netuvojieties sētai! Sargiem dota pavēle šaut." Tālāk, uz 20 pēdu augsta mūŗa, ir milzu prožektori un sargtorņi, kuŗos vienmēr atrodas kaŗavīri, bruņoti mašīnpistolēm. Kādreiz tur bija septiņi ieslodzītie, kuŗus notiesāja 1946. gadā Nirnbergas kaŗa noziedznieku tiesa.

1954. gadā no Spandavas cietuma atbrīvoja 81 gadu veco un ļoti slimo Konstantīnu fon Neirātu, kas bija Hitlera kaŗa ministrs un vēlākais Bohēmijas jeb okupētās Čechoslovakijas pārvaldnieks. 1955. gadā atbrīvoja vācu flotes komandantu 2. pasaules kaŗā admirāli Erichu Rēderu, kuŗš bija 78 g. vecs, bet 11 mēnešus vēlāk izlaida brīvībā viņa pēcnācēju admirāli Kārli Dēnicu, kas pēc Hitlera nāves tika ieskatīts kā fīrera vietnieks. Divus gadus vēlāk — 1957. gadā — atbrīvoja Hitlera bankas prezidentu 66 g. veco Valteru Funku.

Tagad tur palikuši trīs, un ja notikumi sekos pēc paredzētā plāna, tad brīvību redzēs arī Širachs un Spērs, kuŗu atbrīvošana paredzēta 1966. gadā, bet pēdējais — Hess, kuŗu ieskata par gara slimnieku, šķiet, brīvības gaismu pirms nāves neredzēs.

Pirmajā februārī Durāma viegla infantērijas vienība, 120 vīru liela, nomainīja amerikāņus, kas Spandavas cietumu bija sargājuši veselu mēnesi. Durāmas vīrus ar 1. martu nomainīja krievi, kuŗu rīcībā cietuma apsardzība būs līdz 1. aprīlim.

Sešpadsmit sargos vienlīdzīgā skaitā ir amerikāņi, angļi, franči un krievi. Katrai varai ir savs virssargs un savs cietuma pārvaldnieks. Ap 60 vīru liels personāls rūpējas gan par četru varu apsargu, gan par cietumniekiem. Tagad gandrīz visu personālu veido vācieši paši, izņemot vienu frizieri holandieti un divus italiešu pavārus, pie kam pēdējie gan pagatavo ēdienus tikai sargiem un pārējam personālam, jo trīs cietumnieki saņem cietumnieku pārtiku.

Pēc Rietumvācijas valdības aplēsuma parastais cietumnieks dienā izmaksā ap $ 1,20, bet trīs vīri Spandavā 1962. gadā Rietumvācijas valdībai izmaksāja vairāk kā $ 72.000,-. Sabiedroto izdevumi ir viņu noslēpums, bet pēc neoficiāliem avotiem spriež, ka viņu izdevumi ir ap $ 125.000. Šeit nav ieskaitītas algas militāriem sargiem.

Kopš Spandavas cietumā ielika pirmos pēckaŗa ieslodzītos, nekādas pārmaiņas un uzlabojumi tur nav notikuši. Trīs cietumnieki pastaigājas īsu brīdi katru dienu cietuma pagalmā. Kopš sēra Antonija Īdena vizītes 1954. gadā Spandavas cietumniekiem deva tiesības arī sarunāties, bet līdz tam laikam, pēc Sarkanā Krusta ziņām, viņu stāvoklis vairāk vai mazāk atšķirās no parastiem ieslodzītiem. Katru gadu ap Ziemsvētkiem šo trīs ieslodzīto piederīgie sūta lūgumus gan Starptautiskam Sarkanam Krustam, gan sabiedroto iestādēm, lūdzot uzlabot ieslodzīto stāvokli Pagājušos Ziemsvētkos kādu sainīti ar drēbēm un grāmatām, kas bija domāts Širacham, noraidīja technisku iemeslu dēļ. Kas attiecas uz uzlabojumiem, tad trīs Rietumu varas aizbildinās, ka uzlabojumi iespējami tikai ar krievu piekrišanu, kas nozīmē, ka krievi jau pateikuši nē.

Spandavas cietums jau 17 gadus zināmai grupai ļaužu nodrošina regulāras algas un dzīves iztiku. Ja kādreiz kāda no četrām varām ierosinās šo trīs cietumnieku atbrīvošanu, tad šķiet, ka tie nebūs krievi, kaut gan pašreiz pēdējie notikumi liek domāt, ka propagandas nolūkos krievi būtu ar mieru arī spert šādu soli. Šķiet, ka sabiedrotiem visnetīkamāka ir Širacha atbrīvošana, jo viņš kādreiz bija Hitlera jaunatnes vadītājs un, kļūdams brīvs, viņš varētu sākt domāt par nacisma atdzimšanu. Ko šodien domā 55 gadi vecais Širachs, to grūti zināt, bet par pārējiem, šķiet, daudz neuztrauktos ne krievi, nedz angļi, ne franči, ne amerikāņi, ja kādreiz tiem laimētos tikt brīvībā.

I. N.

Kāds veids, kā novērst mazgadīgo noziedzības

Christel Bals: „Halbstarke unter sich", Kiepenheuer & Witsch izdevums, 223 l.p.

Šai socioloģiskā pētījumā iztirzātas problēmas, kā lielpilsētu jaunatni atturēt no likumu pārkāpumiem, novirzot tās nodarbības ar t. s. „atvērto durvju māju" palīdzību sabiedrībai un likumam pieņemamā gultnē. Laikam tikai tiešiem šīs nozares sociāliem darbiniekiem būs īsti zināmas visas tās dažreiz ārkārtīgi grūti atrisināmās problēmas, kas saistītas ar mazgadīgo noziedzību novēršanu un apkaŗošanu. Lieki būs minēt, ka jauniešu bandu nostāja pret šiem mēģinājumiem un pūlēm ir visai negātiva.

AKL

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Suite 213
4 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5946.
RO 6-8354 (mājās).

DAŽĀDAS DOMAS PAR DE GOLLA POLITIKU

Britu žurnālisti var tiešām būt pateicīgi de Gollam: nav vairs otra valstsvīra, kuŗš būtu sagādājis viņiem tik lielu rindiņu skaitu. Pēc Eiropas Koptirgus sarunu pārtraukšanas britu presē ir bijuši neskaitāmi de Gollam veltīti sašutuma pilni raksti un karikatūras.

Negribu ideālizēt de Gollu, bet domāju, ka viņa politika ir jāvērtē objektīvi un jācenšas saprast tās cēloņi sakarā ar vēstures notikumu gaitu vēl nesenā pagātnē, t. i. Otrā pasaules kaŗa laikā. Pat angļu parlamenta Augšnamā ir atskanējusi viena vaļsirdīga un objektīva balss: viens no Augšnama locekļiem pieminēja de Golla sliktos piedzīvojumus Otrā pasaules kaŗa laikā viņa attieksmēs ar sabiedrotajiem.

De Golla neuzticībai pret angļiem un amerikāņiem ir zināms pamats. Atcerēsimies, kas īsti notika bēdīgi slavenajās konferencēs Otrā pasaules kaŗa laikā, kuŗās piedalījās ASV, Anglija un Krievija, bet de Golls nebija aicināts. Šo konferenču rezultāts bija Krievijas izplešanās Eiropā. Tagad nebūtu Berlīnes problēmas, ja šī izplešanās nebūtu pieļauta. Prezidentam Rūzveltam nebija intereses par Eiropas tautu nacionālajām interesēm; viņš bija tikai pārāk lielā sajūsmā par „krusttēvu Josifu", un viņam pašam bija tālejoši godkārīgi plāni par ASV lomu nākotnē. Čērčils savos memuāros visu atbildību par notikušo cenšas uzvelt Rūzveltam, bet pats viņš nedarīja nekā, lai aizkavētu notikumu gaitu. Vēsturnieki pārmet Napoleonam un pēc viņa gāšanas Vīnes kongresam, ka tie „graizījuši Eiropu un tās tautas kā dzimšanas dienas torti" un dalījuši pēc sava ieskata, nerēķinoties ar Eiropas tautu dzīvības interesēm un domām. Vēl daudz vairāk to var pārmest trim pasaules lielajiem Jaltas, Teheranas un Potsdamas konferencēs. Katrs, kas jel drusku zina Otrā pasaules kaŗa aizkulises, atcerēsies arī, ka de Golls izmisis cīnījās neskaitāmās sadursmēs ar saviem sabiedrotajiem par savas Francijas turpmāko eksistenci. Stāsta anekdotu, ka viens no abiem Rietumu „lielajiem" sašutis briesmīgā franču valodā uzkliedzis de Gollam: Je vous liquidaterai", gribēdams teikt „es jūs likvidēšu". Ja arī mēs pieņemtu, ka tas ir tikai anekdots, tad tas tomēr raksturo atmosfairu, kāda valdīja toreizējo Rietumu sabiedroto starpā.

De Gollam pārmet, ka viņš noraidīja prezidenta Kenedija piedāvājumu ieroču jautājumā un stūrgalvīgi vēlas, lai Francijai būtu pašai savi modernie atomu un ūdeņraža ieroči. Bet kāda garantija ir de Gollam, ka Sav. Valstīs kādā dienā atkal neuzvar vecās neiejaukšanās teorijas aizstāvji, kas briesmu brīdī atstās Eiropu savam liktenim? Kāda garantija ir de Gollam un Eiropas kontinentam, ka kādā dienā nenotiek jauna vienošanās uz Eiropas lēses starp abām milzīgajām valstīm, kā tas notika kādreiz starp Rūzveltu un krusttēvu Josifu? Jau tagad parādās ziņas par vēstuļu apmaiņu, par ASV lēmumu samazināt savus spēkus Eiropā un bažu likvidēšanu Italijā un Turcijā. Tik daudzi skaisti solījumi ir dzirdēti un lauzti, sākot ar Otro pasaules kaŗu un tā priekšvēsturi, ka jāsaprot tas valstsvīrs, kuŗš netic vairs nevienam un nekam, bet cenšas nodrošināties pret visādām varbūtībām nākotnē!

Ko gan visu britu prese nepārmet de Gollam? Viens no viņa grēkiem ir mēģinājums tuvināties Franko Spānijai. Franko britu acīs ir melnā avs Eiropā.Politisks režīms, kur galvenā vara pieder ne parlamentam, bet vienai personai resp. diktātoram, ir britiem nepieņemams.

Dažās avīzēs bija pat apgalvojums, ka de Golls gribot tuvināties Krievijai. Šo pārmetumu sagrāva Chruščeva asais uzbrukums vācu un franču līgumam.

Rietumu žurnālisti Maskavā pasvītro, ka patlaban de Golls Kremļa acīs esot ienaidnieks Nr. 1, ne vairs Bonnas valdība. Ir ziņas, ka krievi esot daudz vairāk uztraukušies par de Golla un Ādenauera līgumu nekā par Kenedija un Mekmillena vienošanos. De Golls un Ādenauers līdz šim Rietumos ir tie valstsvīri, kuŗi ir ieņēmuši visnelokāmāko nostāju pret krieviem, piemēram, Berlīnes jautājumā. De Golls ir noraidījis katras koncesijas, katras sarunas ar krieviem; viņš bija pret galotņu konferenci ,pirms krievi nav nopietni pierādījuši, ka ir grozījuši savu stāju. De Golls arī bija vienīgais, kas bija gatavs iet cīņā Kubas dēļ — tai pašā laikā, kad gandrīz visa britu prese prasīja tālejošus kompromisus.

Izplatītā britu avīzē „Observer" parādījās raksts, kuŗa saturs un de Gollam izteiktie pārmetumi var mūs sevišķi interesēt. Raksta autors apgalvo, ka ģenerālis de Golls esot pret Jaltas konferences lēmumiem, un viņa mērķis tālākā nākotnē esot — tos iznīcināt (tātad de Golls ir pret pašreizējo Eiropas stāvokli; domāju, ka katrs nacionāli domājošs latvietis arī ir pret to!). De Golls esot pārliecināts, ka pasaule izskatītos citāda, ja viņš būtu varējis piedalīties Jaltas un Teheranas sanāksmēs. Jaltas konferencē esot iznīcināts vecā Eiropas kontinenta līdzsvars. De Golla nolūks esot — aizkavēt jaunu vienošanos starp anglosakšiem un krieviem. Viņš paredzējot, ka ASV pakāpeniski zaudēšot interesi par Eiropu, jo bazes visapkārt Krievijai neesot vairs vajadzīgas Sav. Valstu aizsardzībai. De Golls domājot, ka konflikts ar Ķīnu piespiedīšot krievus kļūt piekāpīgākiem pret Rietumiem. Tādēļ Eiropai esot jāizveido pašai savi modernie ieroči un jākļūst spēcīgai „trešai varai" starp abiem „lielajiem" — Amerikas kapitālismu un krievu komūnismu.

De Gollam pārmet arī viņa galējo nacionālismu resp. nacionālo egoismu un tieksmi padarīt Franciju par stiprāko valsti Eiropā. Egoisms — individuāls un nacionāls — ir neatņemama cilvēku īpašība, un de Golla kritizētāju un pretinieku politika nav mazāk egoistiska. Taisnība, de Golls ir padarījis Franciju atkal stipru. Līdz viņa nākšanai pie valdības stūres Francija bija klasiskā valdības krīžu zeme, saimnieciski un politiski vāja, kam nebija nekādas nozīmes starptautiskajā politikā. Tagad tā ir valsts, ar kuŗu jārēķinās visiem. Ir noticis pat gluži neticams brīnums — franču un vācu vienošanās pēc ilgstoša naida un kaŗiem. Bez šīs vienošanās nav domājama vienota un stipra Eiropa kā pretsvars Austrumu briesmām, nav pat domājams ilgstošs miers Eiropā.

Sakarā ar de Gollu kā kuriozs jāmin vēl viens fakts, kuŗš skaŗ arī mūs. De Golla tuvs līdzstrādnieks no pašām pirmajām dienām ir slavenais franču rakstnieks Malrō (apcerējums par viņa literāro darbību bija šinī avīzē pirms vairāk gadiem). Malrō no sākuma bija informācijas, bet tagad kultūras ministra postenī un ir upurējis savu mākslinieka karjēru de Golla politikas atbalstam. Malrō savas rakstnieka darbības sākumā bija ļoti kreisi noskaņots un simpatizēja komūnismam; tāds viņš parādījās Ķīnā un Spānijā. Viņa pirmās šaubas par komūnismu radušās Spānijas pilsoņu kaŗa laikā, vērojot komūnistu rīcību, bet Malrō galīgi atteicies no simpatijām komūnismam, redzot krievu izturēšanos pret Somiju... un Baltijas valstīm.

Austra Augenberga

SENSĀCIONĀLS KRIEVU ROMĀNS

MICHAEL NARIZA: „DAS UN GESUNGENE LIED", Deutsche Verlags - Anstalt apgāds, 198 l.p. cena — DM 14.80.

Šo grāmatu novērtējot, pie tās mazāk var pieiet ar literārā mākslas darba mērauklu. Vairāk tai ir dokumentāriska vērtība, jo tā atklāj padomju dzīves īstenību visā tās kailumā.

Kad 1960. g. septembrī divi Rietumvācijas tirgotāji pastaigājās pa Ņevas krastu Ļeņingradā, autors iespiedis viņiem rokās šīs grāmatas manuskriptu un pats iejucis ļaužu pūlī, pirms to kāds varējis ievērot. Uz manuskripta angļu, vācu, franču un krievu valodā bija uzrakstīts lūgums to nogādāt Rietumeiropā, kur to vispirms publicēja krievu emigrantu žurnāls „Graņi". Tagad romāns ir parādījies arī vācu tulkojumā grāmatas veidā.

Autors sava darba otro eksemplāru nosūtījis tieši Chruščevam ar sekojošu piezīmi: „Kapitālismu es ieskatu par nemorālu sistēmu, bet tas, ko jūs saucat par sociālismu, ir tikai kapitālisma paveids. Es negleznoju padomju īstenību melnās krāsās. Es tikai domāju citādi, nekā valsts atļauj . . . Sakarā ar to autoru 1961. g. 13. oktobrī apcietināja un — rauga izsludināt par garā vāju.

AKL

ALA ALA - KRIMUKSIT!

Pirmie televīzijas ziņotāja teikumi par pazudušu lidmašīnu mani skāra tikpat maz kā varbūt miljonu citu, kas tai janvāra vakarā klausījās kārtējās ziņas. Tie slīdēja gar ausīm tikpat bezpersoniski kā rinda citu ziņojumu, kam nav sakara ar pašu.

Viss pēkšņi mainījās, kad ziņotājs minēja rajonu, kur lidmašīna pazudusi, nosauca lidotāja vārdu, reizē piezīmēdams, ka lidmašīna lidojusi Ziemeļlietu ministrijas uzdevumā ar vietējā apgabala administrātoru pasažieru vidū. Apziņa pēkšņi saspringa, un auss tvēra katru vārdu, jo drāmas dalībnieki nu bija ne vairs tikai vārdi, bet dzīvi pazīstami cilvēki, un notikuma rajons zināms no paša gaitām Arktikā. Vēl vairāk — zemapziņa nekavējoties atsauca atmiņā paša piedzīvojumu tai pašā rajonā ar to pašu lidotāju un lidmašīnu. Tagadējā notikuma fonā pirms gada piedzīvotais, vai pareizāk, vairāk tas, kas toreiz varēja notikt, pēkšņi iezīmējās apziņā vēl asāk kā toreiz un kaut kā it kā padarīja par klusu līdzgaitnieku tam, kas norisinājās šoreiz. —

Tāpat kā šī grupa tagad, arī toreiz bijām ceļā no Payne Bay uz Fort Chimo. Steidzāmies, lai izbēgtu no sniega vētras. Kā vienmēr un kā visi viņa profesijas piederīgie līdzīgos lidojumos ziemeļos, arī mūsu lidotājs — gados vēl jauns, bet ar labu profesionālu slavu — ieturēja kursu gar Ungava līča rietumu krastu, lidojot pietiekami augstu, lai „neapskrāpētu" klinšu kraujas, bet arī pietiekami zemu, lai varētu orientēties it īpaši pēc apvidus siluetiem. Pēkšņi sniega vētra, kas visu laiku, šķiet, turpat, turpat vien ap lidmašīnas asti bija gramstījusies, it kā lēca uz priekšu. Vienā mirklī bijām kā lielā pusvārītas rīsu putras katlā. Zeme pazuda un debess it kā noslēdzās virs mums. Lai ainu noapaļotu, arī kompass pēkšņi sāka nikoties — kas nav nekāda neparastā parādība tai apvidū. — Nebijām ilgi tai putrā, varbūt pat ne desmit minūšu, bet kad atkal ieraudzījām virs sevis skaidrāku un daudz platāku debess loku, zeme zem mums vairs nebija nekur ieraugāma, vienīgi atklāta jūŗa. Tikai pēc vairākiem lokiem tikām atkal uz ceļa. Atrast Fort Chimo pēc tam vairs nebija nedz māksla, nedz piedzīvojums. Un kaut arī pēc nolaišanās tur motors atsacījās klausīt, viss notikums kā neveikls joks vien šķita, jo galu galā diena tam likās pavisam īstā — todien bija 1. aprīlis!

Šoreiz notikumā nebija nekāda joka. Pat pieņemot, ka piespiestā nolaišanās (nokrišanu pilnīgi izslēdzot) bijusi bez ievainojumiem, ilgāka saglabāšanās arktiskajā salā un sniegā ziemā bez piemērotiem rīkiem un pietiekamas pārtikas bija grūti iedomājama.

Nākošās dienās pēc pirmā ziņojuma jau bija noskaidrojies, ka pazudušajā lidmašīnā trūcis gandrīz viss, kam tur pēc noteikumiem būtu bijis jābūt gatavībā līdzīgiem gadījumiem. Pat radio bijis labošanā!

Meklēšana izvērtās vienā no plašākajām līdzīgām akcijām pēdējā laikā. Attiecīgo rajonu krustoja un šķērsoja gan Transporta ministrijas, gan Kaŗa aviācijas, Kvebekas valdības, gan arī privāto sabiedrību lidmašīnas. Tā dienu pēc dienas, kad vien vētras un sniega viesuļi ļāva, bet — bez rezultāta. Ar katru dienu cerības atrast astoņus pazudušos, to starpā trīs bērnus, dila. Pēc desmit dienām pat eskimi un pārējie ilggadīgie ziemeļnieki Fort Chimo sāka šaubīties, ka pazudušie pārtikas un siltuma trūkumā varētu tik ilgi saglabāties pie temperatūras, kas brīžiem noslīdēja līdz - 40 gr. Pēc divi nedēļām, visas cerības atmetot, meklēšanas akciju izbeidza. Nākošās dienas vakarā pazudušās lidmašīnas lidotājs iekliboja Fort Chimo, un dienu vēlāk arī pārējie varēja nobeigt pirms 15 dienām iesākto 150 jūdžu ceļojumu.

Kāda Otavas avīze pēc tam rakstīja, ka starp tiem astoņiem, kas pārdzīvoja 15 diennaktis arktiskajā mežonībā, nav bijis atsevišķu varoņu; katrs vīrietis, katra sieviete, katrs bērns šai grupā bijis varonis. Viņu pieredze labākais piemērs, ka Dievs palīdz tiem, kas paši sev palīdzas. Viņu izrīcības, lai izglābtos, ir kā lapaspuse no mācības grāmatas par saglabāšanos pēc negadījuma ziemeļos.

Kad sniega vētrā lidmašīna sākusi strauji zaudēt ātrumu, lidotājs bijis spiests nolaisties uz kāda ezera, kas tai brīdī bijis tuvumā. Ar apm. 60 jūdžu ātrumu lidmašīna iedrāzusies sniega kupenā, salauzusi slēpes un apsviedusies. Laimīgā kārtā neviens nav cietis vairāk par belzieniem un nobrāzumiem.

No motora apsegas brezenta tie vispirmā kārtā uzcēluši kaut ko līdzīgu teltij, kuŗas iekšpusē zemi pārklājuši ar no lidmašīnas izplēstu polsterējumu. Ar mednieka nazi un cirveli — vienīgiem darba rīkiem, kas tiem bijuši — no kannām un bundžām uztaisījuši krāsni, kas gan dūmojusi bez jēgas, bet zināmas stundas dienā devusi arī kaut cik siltuma. Liela laime bijusi tā, ka viņi cietuši avāriju apvidū, kur vēl auguši koki, kur ne vien katru dienu varējuši sameklēt kaut cik malkas, bet reizē arī izmantot zaļos kokus liela uzraksta „Help" izveidošanai uz ezera meklētāju uzmanības pievēršanai.

Uzņemot pārtikas inventūru, nācies konstatēt, ka astoņu cilvēku rīcībā nezināmam laikam bijusi viena cilvēka 5 dienu kafijas, zupas un rīsa racija, kam pievienotas apm. 40 mārciņas roņa gaļas un muktaka (valzivs gaļas un tauku gabali), ko tie atraduši no Payne Bay uz Fort Chimo adresētos sainīšos. Lai tās pašas trūcīgās pārtikas devas izstieptu iespējami ilgākam laikam, izlemts, ka no rītiem katrs saņems kafiju, bet vakaros — devu zupas ar rīsiem.

Pēc visa noorganizēšanas sākusies lielā gaidīšana, kur galvenais likums bijis — lai lieki nešķiestu enerģiju — paveikt vienīgi absolūti nepieciešamos darbus, no rītiem palikt ilgi guļammaisos un vakaros agri tajos atgriezties. Pirmajās dienās nevienam nav bijis šaubu, ka viņus atradīs ātri, bet kad dažāda veida lidmašīnas vairākkārt pārlidojušas viņu apmetni tieši vai ļoti tuvu un nav redzējušas nedz viņu izliktās zīmes, nedz drēbju vēdināšanu, nedz arī kādā reizē pat sakurtu uguni, lēnām sākušās zagties šaubas. Galvenās sarunas vakaros, protams — „rītu viņiem mūs jāatrod! Kur viņu acis, ka tie neredz mūs!"

Kā Ziemeļlietu ministrijas apgabala administrātors vēlāk izteicās, vismocošākā sajūta bijusi pēc katras lidmašīnas parādīšanās un aizlidošanas: ka pasaule viņus jau norakstījusi zaudējumos. —

Pēc zināma skaita dienu, kad varēja spriest, ka nesekmīgo meklēšanu drīz pārtrauks, kam klāt vēl nākusi laika apstākļu pasliktināšanās, viņi izlēmuši, ka pašiem jāmeklē kāds glābiņš. Atcerējušies, ka apm. 15—20 jūdžu attālumā varētu būt kādas eskimu grupas ziemas zveju nometne. Nokļūstot turp, ja eskimi vēl tur būtu, pavērtos iespējas pārtikas sagādei un arī Fort Chimo aizsniegšanai pēc tālākas palīdzības. Lidotājs ar vienu no eskimiem devušies šo nometni meklēt, pārējie palikuši gaidīt, ko liktenis tiem nesīs tuvākās dienās.

Trīs dienas vēlāk, kad tie beiguši ēst turpat vai pēdējo devu zupas un rīsu un gatavojušies līst guļammaisos jaunai murgainai naktij, viens no eskimu zēniem sācis uzmanīgi klausīties, tad pēkšņi izsaucies „ala, ala — krimuksit!" (Klausies, klausies — suņu pajūgs!).

„Šie suņu rējieni bija jaukākās skaņas, ko jebkad esmu dzirdējis," vēlāk teica apgabala administrātors. Suņu pajūga ierašanās no zvejnieku nometnes bija priecīgs sākums drāmas laimīgam nobeigumam. —

Aleksandrs Sprudžs

Kanadas bibliotēku nedēļa

(C. S.) Kanadas publisko bibliotēku nedēļa, ko sarīko jau piekto gadu no vietas, šogad notiek laikā no 6.—13. aprīlim, un tā atgādina, ka lasīšana ir atslēga pilnīgākai un laimīgākai dzīvei.

Publiskā bibliotēkā jūs varat klaiņot starp grāmatām, lasīt žurnālus, pētīt izziņu grāmatas, un viss tas ir bez maksas. Pa lielākai daļai, samaksājot bibliotēkai dažus centus, jūs varat ņemt līdz uz mājām veselu klēpi grāmatu, paturēt tās trīs nedēļas, atdot tās atpakaļ un saņem to vietā jaunu kaudzi grāmatu.

Daudzās publiskās bibliotēkās ir arī krietni krājumi grāmatu dažādo etnisko grupu valodās.

Vislielākā kollekcija ir Toronto publiskai bibliotēkai, kuŗas nozaru tīklā apgrozās 32.000 grāmatu 66 dažādās valodās.

LITERĀRĀS

Ņujorkā katru gadu rīko iepriekšējā gada latviešu literātūras apskatu un vērtējumu. Latviešu grāmatu skaits ik gadus turas apmēram vienā līmenī, šogad tas ir pat pāris grāmatu vairāk. Izšķirīga tomēr ir darbu kvalitāte, un līdz šim tā turējusies samērā labā līmenī.

Par pagājušā gada dzeju referēja E. Raisters. Iznākušas 8 dzeju grāmatas un lielā dzeju antoloģija Dzejas un sejas, kā arī tās parādījušās periodikā, kā: Tauna, A. Egliša, Mūka, G. Saliņa, Z. Liepas un citu. Ražīgāka ir bijusi jaunākā paaudze; dažus gadus vecākie liekas it kā apklusuši, jo gandrīz nekas nav dzirdēts par Stumbri, Dz. Sodumu un Dz. Freimani. Spilgtuma un formas ziņā maz kas pārsteidz.

Dzeja dzimtenē pēdējā gadā strauji attīstījusies Rietumu ietekmē, tā ir sakuplojusi, bet ritma un tēlainības ziņā tuvojas viena otrai. Izņēmums ir tematika, jo bieži vien dzejniekiem dzimtenē jādzejo par pasūtinātiem tematiem. Var runāt par vienu latviešu dzeju, gan tikai formāli, kas tomēr jānovērtē pozitīvi.

Valža Krāslavieša dzeju grāmata Ar laika degli saturā cilā vairāk aktuālas sociālas trimdinieku problēmas. Tēlainībā vairāk jāvingrinās, ir arī liekvārdība. Nopietnāk jāpiestrādā pie stila, bet autoram ir talants, kas var izveidoties.

Knuts Lesiņš savā pirmajā dzeju krājumā Smilgas saulrietā pieskaŗas savas prozas motīviem: esmes problēmām, dzīves jēgai, cilvēka sūtībai.

Kārlis Kurbads pirmajā dzeju krājumā Silu šalkas ir tipisks iesācējs, kam nav vēl izveidojusies sava seja. Ir samākslotas vārsmas, gribēts tēlot par daudz, saviesušās klišejas. Īsākajos dzejoļos tomēr ir īsta izjūta, rindas vienkāršākas un izteiksme labāka. Varam gaidīt nākotnē ko vairāk.

Nelaiķis Andrejs Iksens Austrālijā slavinājis latviešu sētu, kas aizgājusi pagājībā un kā tāda laikam nekad vairs neatgriezīsies. Ar kaislīgu pieķeršanos dzejai un labu gribu vēl nepietiek, vajadzīgs arī talants.

Pirmā vizītkarte ir Vācijā izdotais Nik. Lečmaņa dzejoļu krājums Zvaigžņu logā. Viņš vairās

(27. turpinājums)

...KRIMUKSIT!

...dotājs bijis spiests nolaisties uz ...kāda ezera, kas tai brīdī bijis ...tuvumā. Ar apm. 60 jūdžu ātru...mu lidmašīna iedrāzusies sniega kupenā, salauzusi slēpes un apsviedusies. Laimīgā kārtā neviens nav cietis vairāk par belzieniem un nobrāzumiem.

No motora apsegas brezenta ...tie vispirmā kārtā uzcēluši kaut ...ko līdzīgu teltij, kuras iekšpusē zemi pārklājuši ar no lidmašīnas izplēstu polsterējumu. Ar ...mednieka nazi un cirveli — vienīgiem darba rīkiem, kas tiem bijuši — no kannām un bundžām uztaisījuši krāsni, kas gan dūmojusi bez jēgas, bet zināmas stundas dienā devusi arī kaut cik siltuma. Liela laime bijusi tā, ka viņi cietuši avāriju apvidū, kur vēl auguši koki, kur ne vien katru dienu varējuši sameklēt kaut cik malkas, bet reizē arī izmantot zaļos kokus liela uzraksta „Help" izveidošanai uz ezera meklētāju uzmanības pievēršanai.

Uzņemot pārtikas inventūru, ...nācies konstatēt, ka astoņu cilvēku rīcībā nezināmam laikam bijusi viena cilvēka 5 dienu kafijas, zupas un rīsa racija, kam pievienotas apm. 40 mārciņas ...roņa gaļas un muktaka (valzivs gaļas un tauku gabali), ko tie ...atraduši no Payne Bay uz Fort Chimo adresētos sainīšos. Lai tās pašas trūcīgās pārtikas devas izstieptu iespējami ilgākam laikam, izlemts, ka no rītiem katrs saņems kafiju, bet vakaros — devu zupas ar rīsiem.

Pēc visa noorganizēšanas sākusies lielā gaidīšana, kur galvenais likums bijis — lai lieki nešķiestu enerģiju — paveikt vienīgi absolūti nepieciešamos darbus, no rītiem palikt ilgi guļammaisos un vakaros agri tajos atgriezties. Pirmajās dienās nevienam nav bijis šaubu, ka viņus atradīs ātri, bet kad dažāda veida lidmašīnas vairākkārt pārlidojušas viņu apmetni tieši vai ļoti tuvu un nav redzējušas nedz viņu izliktās zīmes, nedz drēbju vēdināšanu, nedz arī kādā reizē pat sakurtu uguni, lēnām sākušās zagties šaubas. Galvenās sarunas vakaros, protams — „rītu viņiem mūs jāatrod! Kur viņu acis, ka tie neredz mūs!"

Kā Ziemeļlietu ministrijas apgabala administrātors vēlāk izteicās, vismocošākā sajūta bijusi pēc katras lidmašīnas parādīšanās un aizlidošanas: ka pasaule viņus jau norakstījusi zaudējumos. —

Pēc zināma skaita dienu, kad varēja spriest, ka nesekmīgo meklēšanu drīz pārtrauks, kam klāt vēl nākusi laika apstākļu pasliktināšanās, viņi izlēmuši, ka pašiem jāmeklē kāds glābiņš. Atcerējušies, ka apm. 15—20 jūdžu attālumā varētu būt kādas eskimu grupas ziemas zveju nometne. Nokļūstot turp, ja eskimi vēl tur būtu, pavērtos iespējas pārtikas sagādei un arī Fort Chimo aizsniegšanai pēc tālākas palīdzības. Lidotājs ar vienu no eskimiem devušies šo nometni meklēt, pārējie palikuši gaidīt, ko liktenis tiem nesīs tuvākās dienās.

Trīs dienas vēlāk, kad tie beiguši ēst turpat vai pēdējo devu zupas un rīsu un gatavojušies līst guļammaisos jaunai murgainai naktij, viens no eskimu zēniem sācis uzmanīgi klausīties, tad pēkšņi izsaucies „ala, ala — krimuksit!" (Klausies, klausies — suņu pajūgs!).

„Šie suņu rējieni bija jaukākās skaņas, ko jebkad esmu dzirdējis," vēlāk teica apgabala administrātors. Suņu pajūga ierašanās no zvejnieku nometnes bija priecīgs sākums drāmas laimīgam nobeigumam. —

Aleksandrs Sprudžs

Kanadas bibliotēku nedēļa

(C. S.) Kanadas publisko bibliotēku nedēļa, ko sarīko jau piekto gadu no vietas, šogad notiek laikā no 6.—13. aprīlim, un tā atgādina, ka lasīšana ir atslēga pilnīgākai un laimīgākai dzīvei.

Publiskā bibliotēkā jūs varat klaiņot starp grāmatām, lasīt žurnālus, pētīt izziņu grāmatas, un viss tas ir bez maksas. Pa lielākai daļai, samaksājot bibliotēkai dažus centus, jūs varat ņemt līdz uz mājām veselu klēpi grāmatu, paturēt tās trīs nedēļas, atdot tās atpakaļ un saņem to vietā jaunu kaudzi grāmatu.

Daudzās publiskās bibliotēkās ir arī krietni krājumi grāmatu dažādo etnisko grupu valodās.

Vislielākā kollekcija ir Toronto publiskai bibliotēkai, kuras nozaru tīklā apgrozās 32.000 grāmatu 66 dažādās valodās.

Gara KULTŪRAI

LITERĀRĀS RAŽAS APSKATS

Ņujorkā katru gadu rīko iepriekšējā gada latviešu literatūras apskatu un vērtējumu. Latviešu grāmatu skaits ik gadus turas apmēram vienā līmenī, šogad tas ir pat pāris grāmatu vairāk. Izšķirīga tomēr ir darbu kvalitāte, un līdz šim tā turējusies samērā labā līmenī.

Par pagājušā gada dzeju referēja E. Raisters. Iznākušas 8 dzeju grāmatas un lielā dzeju antoloģija Dzejas un sejas, kā arī tās parādījušās periodikā, kā: Tauna, A. Eglīša, Mūka, G. Saliņa, Z. Liepas un citu. Ražīgāka ir bijusi jaunākā paaudze; dažus gadus vecākie liekas it kā apklusuši, jo gandrīz nekas nav dzirdēts par Stumbri, Dz. Sodumu un Dz. Freimani. Spilgtuma un formas ziņā maz kas pārsteidz.

Dzeja dzimtenē pēdējā gadā strauji attīstījusies Rietumu ietekmē, tā ir sakuplojusi, bet ritma un tēlainības ziņā tuvojas viena otrai. Izņēmums ir tematika, jo bieži vien dzejniekiem dzimtenē jādzejo par pasūtinātiem tematiem. Var runāt par vienu latviešu dzeju, gan tikai formāli, kas tomēr jānovērtē pozitīvi.

Valža Krāslavieša dzeju grāmata Ar laika degli saturā cilā vairāk aktuālas sociālas trimdinieku problēmas. Tēlainībā vairāk jāvingrinās, ir arī liekvārdība. Nopietnāk jāpiestrādā pie stila, bet autoram ir talants, kas var izveidoties.

Knuts Lesiņš savā pirmajā dzeju krājumā Smilgas saulrietā pieskaras savas prozas motīviem: esmes problēmām, dzīves jēgai, cilvēka sūtībai.

Kārlis Kurbads pirmajā dzeju krājumā Silu šalkas ir tipisks iesācējs, kam nav vēl izveidojusies sava sejā. Ir samākslotas vārsmas, gribēts tēlot par daudz, saviesušās klišejas. Īsākajos dzejoļos tomēr ir īsta izjūta, rindas vienkāršākas un izteiksme labāka. Varam gaidīt nākotnē ko vairāk.

Nelaiķis Andrejs Iksens Austrālijā slavinājis latviešu sētu, kas aizgājusi pagājībā un kā tāda laikam nekad vairs neatgriezīsies. Ar kaislīgu pieķeršanos dzejai un labu gribu vēl nepietiek, vajadzīgs arī talants.

Pirmā vizītkarte ir Vācijā izdotais Nik. Lečmaņa dzejoļu krājums Zvaigžņu logā. Viņš vairās no klišejām, bet dažkārt dzejnieka nodomiem varēšanas nepietiek, tomēr autors nākotnē sola vairāk.

Andrejam Pablo Mierkalnam iznākusi sestā dzeju grāmata Jaunatdzimšana, kas ir kokaināka, tēlainībā bālāka.

Referents neiztirzāja dzejoļu antoloģiju Dzejas un sejas, kur pats piedalījies sastādīšanā. Tur puse ievietota jauno dzejnieku, otra puse no vecajiem dzejniekiem. Neapskatīja A. Eglīša Dānijā izdoto krājumu Mīlu, mīlu, kas tikai pirms pāris dienām bija pienākusi Ņujorkā. Tai nav ne satura rādītāja, ne lapaspušu skaita. Grāmata domāta kā dzejnieka 50 gadu jubilejas izdevums. Neiztirzāja arī Zeltītes Avotiņas Madaras, kas iznākusi šai gadā un Ņujorkā nav vēl dabūjama.

Par prozu referēja literatūrvēsturnieks J. Bičolis, un šogad viņa vērtējums bija daudz atzinīgāks par pagājušā gada kritiku, kad viņš atzina, ka daļa no 1961. gada ražas varējusi arī nebūt.

Proza šogad uzrāda lielāku dažādību, kurā kopā ar lugām ir ap 30 grāmatu: 8 romāni, 2 noveļu krājumi, 4 stāsti un noveles, 4 stāsti un tēlojumi. Pesimistisks uzskats valda Gunša Zariņa darbos, bet Andrejs Irbe vēlas atbrīvoties no klasiskās literatūras vērtības, rakstot noveles, kas tomēr nav noveles. Mums nav svētvakaru priekšvārdā norādīts, ka autors atmet provinciālo pieeju. Bet vai latviešu novele ir bijusi provinciāla? Latviešu novelisti vienmēr gājuši kopsoli ar Eiropas novelistiem. A. Irbes darbs ir vidū starp zinātnisku, filozofisku eseju un dažiem daiļdarbu elementiem. Katrs darbs ievadīts ar filozofisku apcerē, cilvēku darbību nemana. Darbā valda asprātības, ko varētu novērtēt par jaunu parādību.

V. Kārkliņš turpina savu lielo romānu ciklu. Aida Niedra joprojām kavējas pie brīvās Latvijas apstākļiem, tēlojot bagātus ļaudis. Alfreds Dziļums tēlo sīkus cilvēciņus, latviešu tautas lielāko daļu. Zeme dzīvo ir ar naturālu pieeju, kur rakstnieks izvairās no gleznainiem izteiksmes līdzekļiem. A. Eglīša Pansija pilī ir atmiņu romāns, kur rakstnieks meistariski prot radīt atsevišķu cilvēku portretus. Ja raksturu bagātība būtu apvienota kādā noteiktā darbībā, ieguvums būtu lielāks, bet arī tagad tas ir viens no labākiem Eglīša darbiem.

M. Kovaļevskas Posta puķes kritikas vērtējums ir mazliet pārspīlēts, kur tā kā Kovaļevska līdzinātos ar savu darbu Virzas Straumēniem; ka viņa ir ne tikai latviešu literatūras priekšgalā, bet pat varētu ievest latviešu darbus pasaules literatūrā. Šis ro-

(Nobeigums 6. lpp.)

Baiba Bičole

TEV

Man pirkstu galos
Trizuļo glāsti,
Grūtas top rokas
Margodamas
Nenobirušās lāsēs.

Mākonis,
Dzimis no lāsēm,
Nolaidīsies
Tavos siltajos laukos
Un rotādams staigās.

Austrālijā iznākušās grāmatas Mūsu kaimiņš autore Erna Ķikure ar LPB Austrālijas kopas apgāda redaktoriem. No kr.: K. Freimanis, E. Ķikure, M. Eglītis un A. Zariņš.

LATVIEŠU KOMPONISTS CEĻĀ UZ ELEKTRONISKO MŪZIKU

OKOLO - KULAKA DARBU VAKARS ŅUJORKĀ

Šī gada 17. martā Ņujorkas latviešu mūzikas mīļotāji bija sapulcējušies noklausīties Aleksandra Okolo - Kulaka skaņdarbu izlasi. Par šo iespēju rūpējusies Latviešu skaņu mākslinieku kopa, kas sarīkojumi allaž izceļas ar augsto līmeni, gaumi un labi apsvērtu programmas izvēli. Arī šoreiz bija gādāts par teicamiem izpildītājiem un interesantu mūzikas aplūkojumu, ko sniedza pats komponists. Okolo - Kulaks rūpīgi raksturoja modernās mūzikas strāvojumus, stāstīja par saviem meklējumiem un par vakarā izpildāmo skaņdarbu tapšanas gaitu.

Mūsdienu mūzika uzskatāma par reakciju pagājušā gadsimta romantisma virzienam. Komponisti sāka meklēt jaunus ceļus un citādu skaņu valodu. Tā radās 3 galvenās modernās mūzikas strāvas: impresionisms Francijā, kura iezīmīgākais pārstāvis bija Klods Debisī; Krievijā — Igors Stravinskis ar saviem baletiem, un beidzot, Vācijā, ekspresīvisms ar 12 toņu sistēmu, kuras attīstītājs un izveidotājs bija Arnolds Šēnbergs. Impresionistu kompozicijas ietekmēja daudzus tā laika mūziķus un palīdzēja atbrīvoties no vācu romantisma hegemonijas. — Radikālas pārgrozības iezīmēja Stravinska mūzika, kurā viņš lauza vecās tradicijas, izmantojot arī tautas mūzikas elementus un džesa principus. — Vislielākās pārmaiņas mūzikas tradicijās radīja Šēnbergs ar 12 toņu sistēmu. Šis strāvojums visdziļāk iesakņojies modernās mūzikas pamatos.

Referents vēl minēja 2 visjaunākos mūzikas paveidus, kas radušies pagājušos 10 gados: konkrēto mūziku un eletronisko mūziku. Konkrētā mūzika balstās vienīgi uz dabiskām skaņām (balsīm, dabas un darba trokšņiem u. c.), kuras komponists uzņem magnētiskās lentēs un, sagrupējot pēc sava prāta, atskaņo skaļrunī, komponējot ne ar abstraktām notīm, bet ar gatavām skaņām. — Arī elektroniskā mūzika ir uzņemta lentēs, bet tur izmantotas visas iespējamās skaņas, kas ar elektronisko instrumentu palīdzību tiek pārveidotas pēc komponista prāta un gaumes. Šī jaunā metode spēj radīt gluži vienreizējus skaņu efektus un vēl nepiedzīvotu mūzikālu gaisotni. Paredzams, ka elektroniskajiem skaņdarbiem būs paliekama vieta modernajā mūzikā.

Kaut pagājuši jau pussimts gadu kopš jaunās mūzikas sākumiem, plaisa starp publiku, izpildītājiem un pašu komponistu diemžēl joprojām liela. Izpildītāji mākslinieki ne labprāt atskaņo mūslaiku mūziku, gan baidoties publikas neatsaucības, gan negribēdami ziedot lielas pūles svešā skaņu raksta izlūkošanai. Tā mūsdienu komponists dažkārt nonāk it kā izolētā stāvoklī, un tas, savukārt, kavē jaunu darbu rašanos. Taču daļā mūziku mīļotāju jūtama pieaugoša interese par šīsdienas mūziku un aizvien lielāka vēlēšanās klausīties jauno skaņu valodu.

Nobeigumā referents runāja par savu mūzikālo darbību un īsumā raksturoja vakara programmas skaņdarbus. — Okolo - Kulaka skaņu rakstā izmantoti politonālitātes principi, kā arī 12 toņu sistēmu paveidi. No modernajām sistēmām viņš izvēlas visu to, kas visvairāk rosina viņa jaunradi un apmierina aistētiskās prasības. Emocionālais moments joprojām ir pamatā viņa jaunradei, un ļoti svarīga ir laba motīva atrašana. Kā visu laikmetu un visu posmu komponisti, arī Okolo - Kulaks cenšas radīt savos klausītājos emocionālu pārdzīvojumu, kas liek atkal un atkal atcerēties mūzikālā mirkļa guvumu.

Koncerta programmas darbi bija sakārtoti chronoloģiskā secībā un, rādīja Okolo - Kulaka mūzikālās attīstības posmus. Pirmā daļa bija veltīta vokālai mūzikai, ko atskaņoja Ksenija Brante. — 4 Eiropā rakstītās dziesmas bija tīri romantiskas vai impresionistiskas. Arī „Ūdeņu čalas" vēl iekļaujas sākuma posmā, kaut vietumis jau saklausāmi politonāli elementi. Asu lūzumu iezīmē 1956. g. komponētā Nakts, kas ieguva godalgu Kanadas dziesmu svētkos. Šajā darbā komponists izmantojis pārveidotu 12 toņu sistēmu, radot skaudru spriegumu un gluži fiziski jūtamu sāpju sajūtu. Būtu paticis vēl vairāk drāmatisma dziedones izpildījumā, sevišķi beigu rindā. Dziesmai tekstu rakstījis pats autors. — Turpinājumā dzirdējām politonālā technikā Liānu un koku, Lūgšanu un Paltā birzī, kam pamatā pārveidota 12 toņu sistēma.

Ksenija Brante bija teicami iejutusies Okolo - Kulaka skaņu pasaulē un, pārvarot balss piespiestību sākumā dziesmās, deva spilgtu un noskaņām bagātu tulkojumu. Klavieŗu pavadījumus dziesmām atskaņoja pats komponists.

Otrā daļā klausījāmies Okolo - Kulaka instrumentālos darbus. Nu jau labi pazīstamo koncertu Četras gleznas atskaņoja pianiste Mirdza Nāruna un čellinieks

(Nobeigums 6. lpp.)

RAKSTNIEKA JĀŅA JAUNSUDRABIŅA VAKARS HAMILTONĀ

Dzejniece Veltā Toma stāstīs atmiņas par Jāni Jaunsudrabiņu HLB gadskārtējā literārajā vakarā sestdien, 6. aprīlī, plkst. 7.00 Latviešu baznīcas apakšējā zālē, 18 Victoria Ave. S. Milda Plostniece - Martinova lasīs Jaunsudrabiņa darbus, Maija Plostniece - Zemīte dziedās dziesmas ar J. Jaunsudrabiņa tekstiem Imanta Saksa pavadījumā. Dr. P. Vasariņš referēs par Jāņa Jaunsudrabiņa darbiem. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, skolēniem brīva. Viss atlikums Jaunsudrabiņa Literārai prēmijai, kas ar rakstnieka piekrišanu īsi pirms viņa nāves nodibināta pie Jaunās Gaitas un piešķirama $ 500,- apmērā par labāko prozas darbu ik pārgadus.

Baltās grāmatas autora dzimtene Nereta ir arī Veltas Tomas dzimtā puse. Viņa ir viena no J. Jaunsudrabiņa literārā testamenta izpildītājiem. Viņas atmiņas par Jāņa Jaunsudrabiņa vidi un personību ir autentiskas. Pieminēsim Latvļju, pavadot vakaru šī dziļi latviskā rakstnieka darbu pasaulē un atbalstot viņa vēlēšanos audzināt jauno rakstnieku paaudzi.

Atbalstīsim visi šo HLB skaisto tradiciju ik gadus veltīt kādu sarīkojumu vienam no mūsu ievērojamākajiem dzejniekiem vai rakstniekiem.

Apmeklēt lūdz HLB dāmu komiteja un vērš tautiešu uzmanību, ka šis sarīkojums notiks Latviešu baznīcas apakšējā zālē, nevis Latviešu biedrības mājā, kā tas agrāk bija izziņots.

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS

1. sēj. ZVĒRU UN PUTNU PASAKAS, 480 lapp. $ 7.80
2. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, I daļa, 540 lapp. 7.80
3. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, II daļa, 520 lapp. 7.80

Aplūkojiet šo izdevumu, tas ir visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

Ģirta Tiltiņa viņete.

(27. turpinājums)

„Bet tagad mēs rīkojamies stipri humānāk," Zeltiņš turpināja stāstīt. „Uzmaucam jēram uz astes gumijas gredzenu, un tas to tur tik cieši sažņaugtu, ka aste pati no sevis pamirst, tirinājas un plivinājas kādu laiku kā nedzīva lupatiņa, tad nokrīt nost. Un tā bez kādām sāpēm un ciešanām jērs ir ticis vaļā no astes. Gaiļu kastrēšana gan joprojām man šķebina dūšu. Vai jūs kāds zināt, kā to te dara?"

Protams, tas bija Antiņš, kas gribēja par dzejnieka pieredzi šai nozarē kaut ko dzirdēt, viņš pats taču bija strādājis putnu farmā. Citi šo stāstu laikam jau bija dzirdējuši vairākkārt, jo abi vistkopības jautājumu apspriedēji pārsteigti pēc kāda laika pamanīja, ka palikuši virtuvē vieni.

„Seski, novākuši no galda visas pudeles un aizstiepuši līdz pat lielo boles trauku," sūrojās Zeltiņš.

Jā, garšīgās boles, kurā tik skaisti peldēja apelsīnu šķēlītes, ananāsu ķieģelīši, rožainās zemenes un dzeltenie citrona riteņi, arī Antiņam bija žēl. Viņš grozīja rokās tukšo stikla kausiņu un domāja, ka būtu dzēris vēl.

„Ņem savu ķipīti un nāc! Gan mēs bolei, blakšu ūdenim un konjakam sadzīsim pēdas — es zinu, uz kurieni viņi visi ir aizlavījušies," balādnieks veikli uzbalansēja paplāno rumpi uz taisni izstieptām kājām, kas viņam diezko stingras vairs nebija, un apkampa Jēru kā brāli. „Tā jau ir — es zinu — ka esmu sācis draugiem apnikt ar saviem jēru stāstiem. Bet ko lai dara — katrs pa laikam mēdzam izpurināt no dvēseles, ar ko te esam aplipuši: ar aitu spalvām, vistu kūts mēsliem, ogļu un pagrabu putekļiem, paša sviedriem vai arī šīs zemes augstskolu gudrībām. Tās arī dažam labam kolledžu beigušajam neaizturamas kratās laukā. Un nedod Dievs, ja kāds no tiem ir pagadījies rakstnieks — tad viņa grāmatās neizbēgsi no lappusēm gaŗiem profesoru lekciju atstāstījumiem. Tās lasot, rodas gandrīz vai prieks, ka pašam lielu daļu augstskolas gudrību laimējies aizmirst. Jo, raugi, pat septiņu profesoru lekcijās dažkārt neatradīsi tik daudz īstas un siltas dzīvības, cik viena paša jēra dvēselē . . ."

Arīdzan Antiņu (pašam gauži nesaprotamā kārtā) nu bija pārņēmis tik liels labestības jūtu uzplūdums, ka līdzīgi Linardam Taunam būtu varējis apkampt vai visu pasauli. Bet t. ka pa rokai bija tikai Zeltiņš, tad apkampą viņu: „Ziniet, saprotiet — es uz jums nekad neesmu turējis labu prātu. Tāpēc — saprotiet — tāpēc, kā jūsu dzejoļos gandrīz nemaz nav pieminēta dvēsele. Es domāju . . . Un nu — un nu — un nu," Antiņam aizķērās valoda kā bojātai skaņu platei, nupat tik skaisti jūs runājāt par jēra dvēseli . . ."

„Es nemēdzu staigāt apkārt ar dvēseli mēles galā. Un man pret tiem, kas to mīl darīt, allaž ir bijušas aizdomas, ka viņiem arī no mēles gala tā ir jau nokritusi..." balādnieks brīdi smīnēja ar greizu muti, tad jestri iesaucās: „Dzirdiet, tur tanī gaiteņa galā viņi jau sākuši dziedāt."

Abi kā brāļi apkampušies ļoti svinīgā gaitā gāja uz to pusi, no kurienes atskanēja dziesma:

„Ja uz Medinu vai Meku,
Allah, tu man staigāt liec,
Rītu došos turpu ceļā,
Tikai sirdi nesatriec."

„Ko, vai tur ir sanākuši muhamedāņi?" Antiņš bija tik labā omā, ka gribēja pateikt kaut ko asprātīgu.

„Jērgalva, vai tiešām tu nezini, kas šos pantus sacerējis?" dzejnieks bez kādām ceremonijām bija pārgājis uz „tu".

„Tie būtu jūsu?" nedroši ieminējās Jērs un gribēja piemetināt: „Jūs jau tādus jocīgus dzejoļus rakstāt — pat par pilnīgi svešiem ķīniešiem, kas iekrīt no laivas upē," bet par laimi nebija vēl tik apskurbis, lai izteiktu to skaļi.

„Ģeķi, tas ir Pāvila Rozīša dzejolis, un mums ir kļuvis par rituālu katrā priecīgākā pasēdē neatlaidīgi bikstīt Vītautu Kalvi, lai viņš šo dziesmu novada, svinīgi kājās piecēlies un pats priekšā dziedādams. Kad Vītauts beidzot pie tā ir piedabūts, tad tā ir droša zīme, ka visa pārējai dvēseļu līksmībai vārti oficiāli atvērti," to pateicis, Zeltiņš ne no šā, ne no tā skaļā balsī sāka skaitīt:

„Pielejiet pilnu man dzēriena trauku,
Mute kā tuksnesis kaltusi žūst,
Putas no lūpām lai elkonī slauku,
Dvēsele atkal reiz pļāpīga kļūst.

Diezgan starp aitām es klusējis esmu,
Turot tās pulkā un gūstīdams cirpt,
Apņemts ar izmītas ganības dvesmu,
Mirt licis vārdiem, līdz mēle sāk tirpt.

Gaisma pār pleciem bez drānām un vilnas
Maiga kā dzintara ūdeņi līst,
Vijoļu krūtis ir meldiju pilnas,
Smiekli kā kristalla pokāli plīst.

Pielejiet pilnas man asinis prieka,
Piere līdz pakausim sniedzas, bet jauns
Esmu vēl sirdī, līdz kādudien trieka
Uzbruks tai slepus kā niķu pilns auns."

Aitu gans ar dzejoli tomēr laikam bija ticis līdz pēdējam pantam, kad gaitenī viņa priekšā iznira slaids atvēzīgs augums: „Klausies, dzejniek, programma ir beigusies, un tagad mēs neizstādām tevi, bet Frīža bildes.

„Vai es tām stāvu priekšā? Mēs taču turamies pašā gaiteņa vidū," atcirta Zeltiņš.

„Turklāt vēl braši, abi divi kā priecīgi brālīši. Tikai tava aurīgā balss. Teodor, izstādes apmeklētājiem liek aizgriezties projām no bildēm un skatīties atpakaļ. Tā es varu pazaudēt dažu labu pircēju."

Antiņš runātāja sejā samatīja tā paša cilvēka vaibstus, kas bija spēlējis dižo vijoli, un atraisījās no balādnieka rokas āķa: „Es arī girbētu — tāpēc esmu te atnācis — nopirkt kādu gleznu . . . "

„Vai esat jau noskatījis?" jautāja Dzidris Treimanis.

„Tikai paviršī, tikai paviršī, un ne visas," Antiņš domāja, ka gleznu pircējam ar naudu kabatā jārunā iespējami cienīgā balsī. „Bet — es būtu mierā paņemt šito pašu, kas te, gaitenī pakārta pie sienas — melnraibo runci. Cik tas maksā?"

Dzidris sarauca pieri un brīdi izlikās domājot: „Es tiešām nezinu. Šai gleznai Frīdis cenu nav uzdevis. Laimīgā kārtā par to jūs varēsit tagad aprunāties ar mākslinieku pašu. Tur viņš nāk!"

Pa durvīm gaiteņa galā, aiz kurām vēl skanēja dziesma, taisnā gaitā, ar taisnu augumu, solīdā tumšā uzvalkā iznāca nokopies kungs. Antiņš mākslinieku tādu nebija cerējis ieraudzīt. Romānos rakstnieki gleznotājus pa laikam tēloja samta žaķetēs, izpūrušus, bārdas rugājiem noaugušus un krāsas plankumiem noziestās biksēs. Milts turpretī gludi sasukātos matus bija pāršķīris ar nevainojami taisnu celiņu, un tikpat nevainojami baltās krekla apkaklītes priekšā plivināja glīti sasietu tauriņu.

Čellinieks pagājās pāris soļus viņam pretī un jautāja: „Frīdi, cik maksā tavs Fricītis? Te tam ir viens pircējs."

„Fricītis nav pārdodams," ļoti nopietns atbildēja Milts.

„Žēl," nopūtās Antiņš, „man viņš patīk."

„Man arī — tāpēc es nepārdodu."

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanādā

HAMILTONAS DAUGAVAS VANAGIEM SAVS NAMS

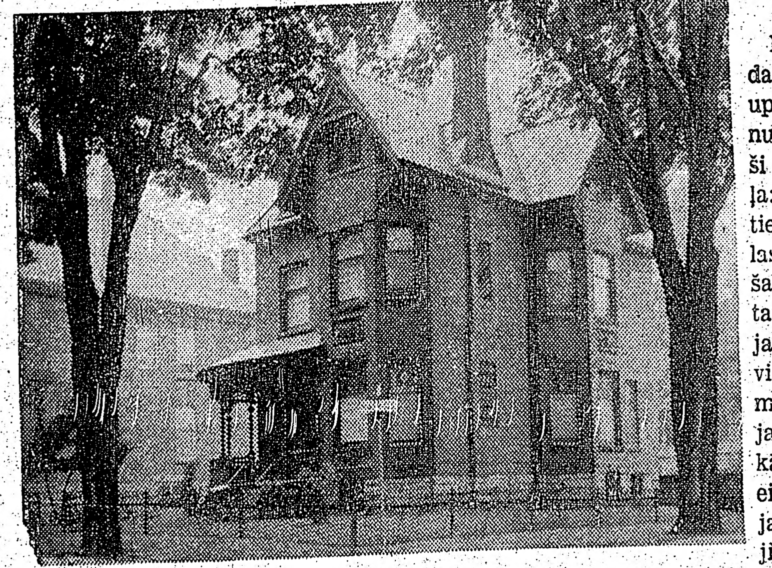

Jauniegūtais īpašums.

Pirmdien Hamiltonas Daugavas Vanagiem piepildījies sen iecerētais nodoms. Daugavas Vanagi paši saviem līdzekļiem nopirkuši namu par $ 29.600,00, 98 East Ave. S., ar $ 2.000,00 iemaksu,kāda summa bija Hamiltonas DV rīcībā. Šis ir ļoti izdevīgs pirkums, jo namam ir trīs stāvi ar lielām pagraba telpām, kā arī labas parkošanas iespējas. Nams pats pilnīgi rentējas, jo otrs stāvs ir izrentēts Holland Life Inc. kompānijai uz 10 gadiem par $ 110,00 mēnesī. Trešajā stāvā dzīvoklis nama pārvaldniekam, bet pirmajā stāvā plašas telpas sanāksmēm un sarīkojumiem. Pagraba telpās pašiem būs savs klubs ar bufeti.

Ievērojot izdevīgo pirkumu un izīrēšanu, nams 15 gadu laikā pats izmaksāsies. Nama oficiālā atklāšana un iesvētīšana paredzēta 1. maijā.

J. J.

VAI MĒS DZĪVOJAM KRISTUS EVAŅĢELIJA CIENĪGI?

Mīlējiet cits citu kā es Jūs esmu mīlējis. Jāņa evaņģ.

Mūsu mazā latvju tauta ir daudz piemeklēta tauta — lieli upuri ir maksāti par mūsu ļaunumu un trūkumiem. Kā kristieši mēs esam atkāpušies no baušļa: mīlējiet cits citu . . . Un patiesi reti kādai tautai ir tik lielas individuālitātes un diferencēšanās tieksmes kā mūsu latviešu tautai, kādēļ arī nevar ļaunoties, ja dzirdam sakām: kur trīs latvieši, tur septiņas partijas. Atminēsimies tikai visas tās partijas, kas piedalījās valsts dzīves kārtošanai un noteikšanai — Saeimas vēlēšanās pirmajos Latvijas tapšanas gados. Šis sīkpartejisms tad arī bremzēja visu mūsu valsts darbību, jo grūti bija pārkāpt šo partiju un grupu augstos mūrus un strādāt visas tautas labā.

Mēs esam gājuši pret Kristus evaņģeliju. — Ja kāds grib sasniegt dzīves pilnību, lai aprobežo savas miesiskās vajadzības un prasības par labu citiem — mazāk priekš sevis — un uzņemas grūtības priekš citiem, priekš savas tautas. Mēs zinām, cik dziļi šis apzinīgu ciešanu ceļš, šie Kristus vārdi toreiz saviļņoja visu cilvēci un vēl līdz šai dienai dod visiem nelaimīgiem ticību dzīvei.

Bet vai tagad, dzīvojot svešās zemēs, mēs ejam šo ceļu apzinīgi? Kā toreiz, tā arī tagad sīkpartejisms nav aizmirsts, bet pārnests līdz uz Amerikas kontinentu. Grūti gan būs saskaitīt visas tās partijas, biedrības, kopas, kas pašlaik darbojas vienā pašā Toronto. To darbība nē vienmēr ir saskaņota.

Kā kristieši arī šeit mēs esam piemirsuši Kristus evaņģeliju. „Bet ja jūs savā starpā kožaties un ēdaties, tad pielūkojiet, ka jūs cits citu neaprijat". Vai šī Pāvila vēstule galatiešiem nevarētu būt par brīdinājumu arī mūsu mazajai latvju tautai? Visi mēs taču ilgojamies un vēlamies redzēt savu tēvzemi atkal brīvu no komūnistu jūga, bet vai ar nesaticību savā starpā svešās zemēs mēs to panāksim? Latviju bez mūsu līdzdalības un labas gribas neatbrīvos. Tā stunda nāks, kad brīvā pasaule pārtrauks palīdzību aiz sarkanā aizkara un kad daudzie miljoni zem komūnisma varas pa šiem ilgiem gadiem būs nākuši pie atziņas, ka cilvēks ir bezspēcīgs grozīt Dieva dotos dabas likumus, tad mūsu tēvija sauks mūs palīgā. Pēc visām pazīmēm un vērojumiem tā stunda nav visai tālu. Tad arī būs iespēja mūsu jaunatnei pierādīt savu tēvzemes mīlestību.

Tāpēc mums ir jārūpējas par mūsu jaunatnes ētikas. gribas un apziņas izkopšanu nacionālā garā. Cilvēks bez nacionāla gara, bez tēvzemes mīlestības un bez ticības ir kā klaidonis, kam nekas nebūs svēts un mīļš. Glābsim mūsu jauno paaudzi no negātīvām parādībām, kas jau sāk pārņemt Amerikas jaunatni pat labākajās aprindās.

Šo lielo un svarīgo uzdevumu var veikt tikai kristīga ģimenes dzīve mājās, latviešu skola un latviešu baznīca. Uzturēsim savu latviešu skolu un baznīcu. Baznīca ir tas cietoksnis, kur veidojas kristīgā dzīve, stiprākais morāles izkopējs un sargātājs.

Toronto un tuvējā apkārtnē dzīvo ap 8000 latviešu, no kuriem pie draudzēm pieder tikai ap 4.000. Tā ir apkaunojoša parādība. Vai šie pārējie 4.000 tiešām jau būtu pārvērtušies par klaidoņiem - ceļiniekiem, kas, kā apustulis Pāvils saka, ir viņu pazušanas zīme.

Tādēļ, mīļais latvieti, esi pirmais no tiem Latvijas - Mātes zudušiem dēliem, kas atgriežas pie savas latviešu baznīcas, kura var saturēt mūsu tautas nedalāmu kopību un glābt tavu pazušanu svešumā. Iestājies kādā no Toronto latviešu draudzēm. Tā tavas tukšās un tumšās dienas pārvērtīsies par tava mūža gaismu, un Kristus evaņģelijs dos dziļi izjustu atspirdzinājumu tavai dvēselei.

Veckanadietis Kārlis Vītiņš

NAUDAS NOGULDĪTĀJU IEVĒRĪBAI!

● Ja kāds vēlas savus noguldījumus pārvest no citām naudas iestādēm uz Toronto latviešu kreditsabiedrību, 27 Bloor St., E., tad visizdevīgākais laiks to darīt no 1. aprīļa līdz 5. aprīlim. Izņemot naudu no jūsu pašreizējās naudas iestādes, tas ir jāizdara pēc 1. aprīļa, tad jūs saņemsit pilnus procentus par 1. ceturksni, pēc tam ieguldiet naudu TLK sabiedrībā līdz 5. aprīlim, ieskaitot, jūs saņemsit pilnus procentus par 2. ceturksni.

JAUNATNES DISKUSIJU PANELIS

Kanadas DV jaunatnes nozare organizē jaunatnes diskusiju paneli svētdien, 28. aprīlī, plkst. 4 p. p. DV Toronto namā. Paredzētā diskusiju tēma: „Kādēļ jaunatne nerāda lielāku aktivitāti darboties vecākās paaudzes organizācijās un kas būtu darāms, lai tā šai virzienā kļūtu aktīvāka". Paneli aicināti un darbosies pārstāvji no LNJAK valdes, Jaunatnes darba kopas, jaunatnes pulciņa Lāpa, Latviešu studentu kopas, Rīgas skautu un Tērvetes skautu vienībām, Gaujas gaidu vienības, Sestdienas ģimnazijas abiturientu klases un DV pārstāvis. Jaunatnes organizācijas aicinājumam parādījušas lielu atsaucību, un šis ir viens no pirmajiem diskusiju paneļiem jaunatnei, ko rīko DV Kanadā.

Jaunatnes nozari tagad vada Ž. Bukovskis, un viņa vadībā arī noritēs jaunatnes paneļa pēcpusdiena. Organizēšanas priekšdarbus veic O. Kļavenieks, kas arī šo ideju ierosināja DV Toronto nod. gadskārtējā pilnsapulcē.

Paneļa diskusiju paredzēts ievadīt ar vispusīgu apskatu par iecerēto temu. Pēc diskusijas arī klausītāji varēs izteikt savus spriedumus un uzdot jautājumus par apspriežamo temu. Panelis solās būt bagāts pārrunām, jo tema ir tuva jaunatnes interesēm. Paneļa pēcpusdienā aicināti piedalīties ne tikai jaunās, bet arī vecākās paaudzes pārstāvji.

O. K.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169, 118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q. 5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto, (pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC. TORONTO. PL. 9-0268

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

LATVIEŠU VIENĪBAS NAMAM

Akcijas $ 100,- vērtībā iepirkuši: Andrejs Vilks, Dainas koris, Vold. Lapsa, Mārt. Dārznieks, Meta Zaķe, J. Vītols, M. Cērps, H. Roze un H. Bumburs.

TORONTO

● Latviešu juristu biedrības Amerikā Toronto kopa sasauc gadskārtējo biedru pilnsapulci 7. aprīlī, plkst. 11-os rītā DV namā. Kopa aicina visus juristus uz šo pilnsapulci, arī tos, kas vēl nav biedri. Advokāti Arturs Zutis un Viktors Kānbergs referēs par tematu: Laulības šķiršana.

● Sestdien, 30. martā, plkst. 4 p. p. Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave., atklās mākslinieka Ed. Dzeņa gleznu skati. Izstāde turpināsies līdz 7. aprīlim un būs atvērta trešdienā no plkst. 6—9 vakarā, sestdienās un svētdienās no plkst. 1 p. p. līdz plkst. 8 vakarā.

● Toronto publiskajās bibliotēkās bez jau krājumā esošām lasīšanai saņemamas vēl šādas latviešu grāmatas: A. Daugules — Sadedzinātie tilti; A. Dziļuma - Zeme dzīvo un Dzīvības kauss; A. Eglīša — Vai te var dabūt alu?; I. Gubiņas — Par sapņiem nemaksā; M. Kovaļevskas — Posta puķe; A. Voitkus — Bet es jums saku; Dzejas un sejas (T. Zeltiņa sakop.); kā arī vairāki tulkojumi: V. Igo — Nožēlojamie; A. Malka — Labā osta, R. Raida — Kad krievi nāk un St. Cveiga — Degošais noslēpums.

Ja kādā bibliotēkā minēto grāmatu nebūtu, interesents var tās pieprasīt bibliotēkārei.

● Jorkas koncertu apvienības sarīkojumā ceturtdien, 4. aprīlī, Toronto Ītona auditorijā viesosies pianists Pauls Helmers. Toronto simfoniskais orķesris Dr. Ungera vadībā atskaņos Haidna Militāro simfoniju, Stravinska 8 Miniatūras, kuras pag. pavasari piedzīvoja pirmatskaņojumu Toronto, un Bēthovena 2. simfoniju. Pianists Pauls Helmers sniegs Mocarta D minora klavieru koncertu.

Pieminams, ka Helmers pieskaitāms pie daudzsološākiem Kanadas pianistiem. Viņš ieguvis vairākas godalgas Kanadā, Francijā un Internacionālajās sacensībās Ženēvā.

● Toronto Mākslas galerijā no 30. martā līdz 28. aprīlim skatāmi mākslinieka Riopelles darbi. Katru trešdienas vakaru, sezonas laikā, apmeklētājiem sniedz paskaidrojumus par izstādītajām gleznām, mākslinieka techniku, stilu, uztveres īpatnību.

Par Riopelli stāstīs 3. aprīlī, plkst. 7,30 vakarā. Plkst. 8 sekos gleznu apskate ar paskaidrojumiem.

17. aprīlī, plkst. 7,30 vak. priekšlasījums par Riopelles technikas īpatnībām.

Mākslas galerija 10. aprīlī, no plkst. 5,30 p. p. līdz 10,30 vak. rīko speciālu ģimenes vakaru, kad vecākiem izdevība ievadīt bērnus gleznu pasaulē. Šai vakarā varēs izmēģināt roku zīmēšanā, klausīties informāciju par gleznām, kā arī noskatīties filmas.

Lai mazie apmeklētāji pārāk nenogurtu, galerijas restorānā no plkst. 5,45 — 7,15 varēs atpūsties un vakariņot.

● Sestdien, 30. martā, plkst. 7 vakarā Ungāru namā, 245 College ielā B. Laupacis runās par Mūsu dokumentācijas nozīme Latvijas brīvībai. Pēc V. Upeslāča vadītām paneļa diskusijām viesi aicināti pakavēties pie biedrības dāmu klātā tējas galda.

● TLTA lekciju cikla ietvaros Dr. J. Karols 2. aprīlī Sv. Andreja baznīcas telpās plkst. 8 vakarā lasīs referātu par tematu: Alkohols un tabaka. Pēc referāta Dr. J. Karols solās atbildēt uz eventuāliem klausītāju jautājumiem.

● Happy Hills parka īpašnieks S. Vasarājs ziņo, ka ziemas sezonas sporta nodarbības izbeigtas 17. martā. Apmeklētāju — latviešu sportistu nav trūcis, un ar panākumiem īpašnieks visai apmierināts, tāpat ar iegūto pieredzi turpmākiem parka izbūves darbiem.

Latviešu sportisti palīdzējuši ar padomiem un ierosinājumiem. Nākošā ziemā nodomāts ierīkot slidotavu, kā arī izdarīt citus uzlabojumus un jauninājumus. Arī vasarā dabas cienītāji varēs izmantot parku, lai spēlētu bumbu, atpūstos un baudītu saulī un svaigu gaisu. Parks atrodas 43 jūdzes no Toronto.

● Sv. Jāņa draudze aicina visus draudzes locekļus ierasties uz gadskārtējo pilnsapulci 31 martā Trīsvienības baznīcas tel pās pēc dievkalpojuma, apm. plkst. 3 p. p.. Apspriedīs starp citiem arī katram draudzes loceklim svarīgo jautājumu par draudzes dievnama celšanas darbiem.

● Latviešu būvuzņēmēji Toronto, kas vēlētos piedalīties Sv. Jāņa draudzes dievnama celšanas izsolē, aicināti līdz 2. aprīlim saņemt sīkāku informāciju no architekta E. Taņņa, tālr. darbā — HU 3-3581, mājās PL 7-9431.

● DV Toronto nodaļas Sporta klubs rīko 10 g. jubilejas balli 30. martā, plkst. 8.00 vakarā War Amputation Auditorium telpās, 62 Wellesley St. W. Dejas spēlēs igauņu orķestris un vienai no dāmām būs iespēja tapt izvēlētai par skaistumkaralieni. Darbosies pilna bufete un loterija vairos laimīgo un apmierināto balles apmeklētāju skaitu.

● LNJAK kopīgi ar ALJA'u organizē lidojumu uz Kēnigšteinu, Vācijā, kur notiks ELJA's kongress. Izlidos no Ņujorkas 24. jūlijā. Kongress ilgs 1 nedēļu, atlikušajās 2 nedēļās notiks Eiropas apskate organizēti vai individuāli. Atlikušās vēl 10 biļetes, kuras jāizpērk līdz 1. aprīlim. Pieteikties pie LNJAK valdes priekšsēža A. Daumanta, tel. 231-2704. Lidojuma maksa $ 244,-

● Toronto latviešu jaunatnes pulciņš Lāpa 31. martā, plkst. 6 vakarā, 200 Balmoral Ave rīko pārrunu vakaru biedriem un nebiedriem. Vakarā paredzēts izrādīt 4 filmas. Viena no tām — The Universe ieguvusi 2. vietu filmu festivālā zinātnisko un dokumentārisko filmu klasē.

Izrādei sekos pārrunas.

Piedalīšanās domāta jauniešiem no 16—21 g. vecumam.

SV. KATARINES

● Sabiedriskais darbinieks Felikss Albertiņš no Sv. Katarīnēm sestdien, 23. martā, Hamiltonā cietis auto katastrofā. Viņš ievietots Hamiltonas General slimnīcā, Barton St. E., 34. nodaļā.

Vēlam drīzu izveseļošanos.

LKIA
PAVASARA BALLE
29. martā, plkst, 7,30 vakarā Columbus apakšējā zālē, Linden - Sherbourne.
DEJA. ● LOTERIJA. ● ATSPIRDZINĀJUMI.
Ieeja kugiem $ 2,-, dāmām $ 1,50.
Visus laipni ielūdz V A L D E.

Uzziniet vairāk ko par Kanadu,

noklausoties radio raidījumu virkni: „Kanadas pamati", ko CJBC Toronto 860. radio raidītājs noraida katru piektdienu no plkst. 7 līdz 9 p. p. Nākošais diskusiju temats 5. aprīlī — „Prese, sabiedriskā doma un spiediena grupas". Tas ir pēdējais raidījums šo raidījumu virknē. (c. s.)

DZIESMAS UZVARA

IESPAIDĪGS JAUKTO KOŖU KONCERTS SV. KATARĪNĒS, „KOKLES" KOŖA GADA SVĒTKOS.

Liela dziesmu diena Sv. Katarīnēs bija 23. martā, kad Niagaras - Sv. Katarīnes jauktais koris „Kokle" diriģ. L. Albertiņas vadībā atzīmēja savus pirmos gada svētkus ar koncertu, programmas izpildīšanā aicinot talkā arī savus tuvākos kaimiņus — Hamiltonas latviešu b-bas jaukto kori, kuŗu vada diriģents Imants Sakks.

Jāsaka, ka pirmoreiz Sv. Katarīnēs klausītāji dzirdēja tik iespaidīgu un labu latviešu jaunās paaudzes un rutinētu dziedātāju balsu saliedējumu kā aizvadītajā gada svētku koncertā.

Daudzo klausītāju pulkā bija arī Konektiketas „Rotas" koŗa pr-ks Jānis Bērziņš, kas bija mērojis vairāk nekā 500 jūdžu, lai dzirdētu koncertu un nestu savа koŗa sveicienus.

Programmā A. Jurjāna, J. Vītola, E. Melngaiļa, A. Kalniņa, J. Cīruļa, J. Norviļa, A. Jēruma skaņdarbi. Pirmatskaņojumu piedzīvoja J. Norviļa Bārenītes dziesma, kuŗu vadīja I. Sakss. Minētās tautas dziesmas harmonizācija labi raksturoja latviešu bārenītes grūto un pazemīgo likteni, kā arī atspoguļoja latviešu tautas melodijas skaistumu. Vēlams būtu šo dziesmu dzirdēt arī nākotnē koŗu koncertos. Pirmo reizi klausījāmies arī L. Albertiņas Kokles koŗa moto autores vadībā, ko publika un paši koristi uzņēma ar dzīvu atsaucību un piekrišanu. L. Albertiņa dzīvi un pārliecinoši vadīja A. Jēruma Ej, saulīte, A. Kalniņa Ūdensrožu vainags, J. Cīruļa Maldi un J. Vītola Gaismas pils. Pēdējo, pieminot komponista 100 gadu dzimšanas atceri, noklausījās kājās piecēlušies.

I. Sakss vadīja J. Vītola, J. Norviļa, Em. Melngaiļa dziesmas. Diriģenta visīstākā pasaule šķiet Em. Melngaiļa tautas dziesmas, par ko liecināja pašu dziedātāju jūsmīgais izpildījums un publikas atsaucība. Koncertu nobeidza A. Jurjāna kantāte Tēvijai L. Albertiņas vadībā, ar I. Saksu pie klavierēm. Te teicamu, siltu un sirsnīgu solo dziedājumu sniedza viešņa brīvmāksliniece Elfrīda Karlsone - Bērziņa. Diriģenti un soliste izpelnījās daudz ziedu un aplausu. Ar īsu uzrunu un ziediem kori pirmajā jubilejā apsveica Konektiketas koŗa pr-ks J. Bērziņš, Hamiltonas koŗa pr-ce I. Breikša, vīru koŗa Viesturs Toronto kopa, Sv. Katarīnes vanadžu kopa un daudzi citi — organizāciju pārstāvji un latvju dziesmas labvēļi.

(Nobeigums 8. lpp.)

Uzņ. no kr.: diriģenti L. Albertiņa un I. Sakss un soliste E. Karlsone - Bērziņa.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

29. martā — LKI apv. Toronto nod. Balle - Bazārs, Columbus zālē.

30. martā plkst. 8 vak. — DV Sporta kluba 10 g. jubil. balle, War Amputation auditorijā 62 Wellesley St. W.

30. martā plkst. 7 vak. Ungāru namā, 245 College ielā, B. Laupača ref. ar diskusijām V. Upeslāča vadībā. TLB sarīkojums.

30. martā — 7 aprīlim — Ed. Dzeņa gleznu izstāde Sv. Jāņa dr. namā, 200 Balmoral Ave.

31. martā — plkst. 6 vak. 19. Tērvetes sk. vien. gada svētki Sv. Andreja b-cas sarīkoj. zālē.

31. martā — Filmu un pārrunu vakars jauniešiem, Lāpas sarīkojums, plkst. 6 vak., 200 Balmoral Ave.

2. aprīlī — plkst. 8 vak. TLTA lekciju un diskusiju cikls Sv. Andreja bazn. telpās — Alkohols un tabaka. Lektors Dr. J. Karols.

20. aprīlī, plkst. 7 vakarā — LPB Kanadas kopas un Daugavas Vanagu TLBS skolai dāvātais R. Blaumaņa vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.

27. aprīlī — Sv. Andreja baznīcā I ev. - lut. draudzes koŗa koncerts.

27. aprīlī — TL Katoļu vienības sarīkojums ar priekšnesumiem plkst. 7.30 vakarā Lansdowne Assembly Hall.

28. aprīlī — plkst 4 p. p. „Jaunatnes diskusiju panelis" DV Toronto nodaļas namā.

3. maijā — Diždanča deju vakars Slovāku zālē.

4. maijā — Kurzemes krišanas atceres salidojums.

4. maijā — TLB rīko Montreālas teātŗa izrādi — T. Brendena kom. „Čarlija krustmāte" Mūzeja zālē, plkst. 7,30 vakarā.

5. maijā — Ģimenes diena Sv. Andreja bazn. sarīk. zālē.

11. maijā — Maija balle. DV sarīkojums.

25. maijā — TLTA Sestdienas ģimnazijas 7. izlaiduma akts plkst. 7 vak. Sv. Andreja b-cas telpās.

25. maijā, — plkst. 8 vak. prof. J. Vītola 100-tās dzimšanas dienas atceres koncerts Parkdale Collegiate auditorijā.

1. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

1. jūnijā — TLB Drāmatiskā ansambļa teātŗa izrāde — R. Blaumaņa „Ugunī", Mūzeja zālē, plkst. 7,30 vakarā.

29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.

10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.

12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorijā.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karina Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

HAMILTONĀ

21. aprīlī, plkst. 4.00 p. p. Daugavas Vanadžu kopas pavasaŗa sarīkojums - bazārs Rainbow zālē.

4. maijā, plkst. 7,30 vak HLB Maija Balle Rainbow zālē ar Maija karalienes vēlēšanām.

SV. KATARĪNES

27. aprīlī — plkst. 7 vak., DV nodaļa Maywood Haig skolas telpās rīko Toronto DV teātŗa viesizrādi T. Zeltiņa Lielā ilūzija.

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

18. maijā — Jaunatnes basketbola turnīrs, ceļojošā vairoga izcīņa. Sākums plkst. 10.00. Ziedu balle ar ziedu karalienes vēlēšanām Stamford Legion Hall, North St. Sākums plkst. 19,30.

Dzīve Savienotās Valstīs

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

...kojumu kalendārs

dienas atceres koncerts Parkdale Collegiate auditorijā.

1. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

1. jūnijā — TLB Drāmatiskā ansambļa teātra izrāde — R. Blaumaņa „Uguns", Mūzeja zālē, plkst. 7,30 vakarā.

29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.

10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.

12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorijā.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karina Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

HAMILTONĀ

21. aprīlī, plkst. 4.00 p. p. Daugavas Vanadžu kopas pavasara sarīkojums - bazārs Rainbow zālē.

4. maijā, plkst. 7,30 vak. HLB Maija Balle Rainbow zālē ar Maija karalienes vēlēšanām.

SV. KATARĪNES

27. aprīlī — plkst. 7 vak., DV nodaļa Maywood Haig skolas telpās rīko Toronto DV teātra viesizrādi T. Zeltiņa Lielā ilūzija.

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

18. maijā — Jaunatnes basketbola turnīrs, ceļojošā vairoga izcīņa. Sākums plkst. 10.00. Ziedu balle ar ziedu karalienes vēlēšanām Stamford Legion Hall, North St. Sākums plkst. 19,30.

VISIEM ALA's ATSEVIŠĶIEM BIEDRIEM

Amerikas Latviešu apvienības centrālā valde paziņo, ka apvienības 12. gadskārtējais kongress šogad notiks 26., 27. un 28. aprīlī Ņujorkā. Uz apvienības statūtu 9. p. pamata, kas, starp citu, nosaka: „Apvienības centrālā valde uz savu atsevišķo biedru (kas nesastāv nedz organizācijā dalībniece, nedz kopā) saraksta pamata izved sarakstes ceļā to reprezentējošo delegātu vēlēšanas."

Š. g. februāra mēnesī apvienības centrālā valde ar aicinājumu un publikāciju latviešu presē griezās pie apvienības atsevišķiem biedriem izziņotā laikā un kārtībā iesūtīt uzstādāmo kandidātu vārdus delegātu vēlēšanām.

Ja no šiem atsevišķiem biedriem uzstādīto kandidātu skaits ir nepietiekošs, saraksts saskaņā ar centrālās valdes atzinumu ir papildināms vēl ar valdes resp. prezidija uzstādītiem kandidātiem un izsūtāms visiem apvienības atsevišķiem biedriem vēlēšanu īstenošanai. Iepriekš minētā kārtībā ir uzstādīti, uzskaitot alfabeta kārtībā, sekojoši kandidāti:

1. VISVALDIS KLĪVE — Amerikas Latviešu apvienības centrālās valdes sekretārs un Kultūras fonda valdes sekretārs un referents. Doktorands un mācības spēks kolledžā.

2. ZIGURDS LEVENŠTEINS — ALA's Sporta un fiziskās audzināšanas biroja valdes loceklis, jaunatnes un latviešu organizāciju darbinieks. Strādā valsts dienestā kā inženieris.

3. ANTONIJA MILLERE — sabiedriska darbiniece Ņujorkā. Darbojas vairākās Ņujorkas latviešu organizācijās.

4. JURIS PURIŅŠ — ALA's centrālās valdes loceklis un kasiera vietnieks. Darbojas latviešu organizācijās un strādā kā inženieris.

5. AINA SPURE — sabiedriska darbiniece. Locekle Čikāgas latviešu skolas padomē. Valdes locekle Latviešu studentu centrālā savienībā.

6. RŪDOLFS ŠILLERS — Vašingtonas D. C. Latviešu b-bas pr-ka vietnieks, Latvijas sūtniecības darbinieks Vašingtonā. Bija ALA's centrālās valdes loceklis līdz 1953. gadam.

7. MĀRTIŅŠ ŠLESSERS — ALA's Kultūras biroja filmu nozares vadītājs un Latviešu dzīves archīva valdes pr-dis. Strādā valsts dienestā par tulku.

8. TEODORS ZIERIŅŠ — ALA's Informācijas biroja filmu nozares vadītājs. Daudzās lasītāju vēstulēs amerikāņu presē no krasta līdz krastam apgaismo latviešu tautas traģēdiju komūnisma okupācijā un koloniālismā. Kārto informācijas filmu izrādes amerikāņu organizācijās par Latvijas traģēdiju.

Iepriekš minētie kandidāti devuši savu piekrišanu viņu kandidātūras uzstādīšanai. Saskaņā ar apvienības statūtu 9. p. noteikumiem „ik simts fiziskiem biedriem tiesības uz vienu delegātu. Tekošā 1962. / 1963. darbības gadā jau būs ap 500 saistības nokārtojušu apvienības atsevišķu biedru, bez tam vēl turpina ienākt biedru naudas maksājumi līdz vēlēšanām. Tas dod jau tagad tiesības ievēlēt piecus delegātus.

Visiem apvienības atsevišķiem biedriem, kas sastāv šogad apvienībā tieši, bet ne ar kādas vietējas organizācijas, draudzes vai kopas starpniecību un kas izņēmuši vai līdz ar atpakaļ sūtāmo balsošanas zīmi vēl izņem 1962. / 63. darbības gada biedra karti tieši, un kas vietējās organizācijās un draudzes nepiedalās delegātu vēlēšanās, apvienības centrālā valde piesūta vēlēšanu materiālus šeit klāt un aicina visus atsevišķos biedrus piedalīties pa pastu rakstveidā viņu reprezentējošo delegātu vēlēšanās.

Tā kā vēlēšanas notiek pēc sarakstes ceļā pa pastu izvedamo vēlēšanu principiem un vispār pieņemtās kārtības, garantējot katram vēlētājam absolūtu aizklātību, jo vēlēšanu aploksnes vēlēšanu komisija atver tikai tad, kad būs nošķirtas visas aploksnes ar sūtītāju vārdiem un adresēm, katrs apvienības atsevišķs biedrs šeit klāt saņem: 1) vienu eks. apzīmogotu kandidātu sarakstu, 2) vienu aploksni ar apvienības adresi un 3) vienu mazāku aploksni — apzīmogotu ar apvienības zīmogu.

Katrs vēlētājs izraugās no piesūtītā kopīgā kandidātu saraksta ar 8 personu vārdiem ne vairāk kā piecus (5) kandidātus, par kuriem viņš balso, un trīs viņš izsvītro. Var, protams, izsvītrot arī vairāk kandidātu vārdus un balsot par mazāku skaitu. Saraksti ar vairāk kā pieciem vārdiem un saraksti ar pierakstījumiem tiek atzīti kā nederīgi.

Sagatavotais kandidātu saraksts — balsošanas zīme — ievietojams piesūtītā apzīmogotā mazākā aploksnē, kas ir balsošanas aploksne, un tā ir aizlīmējama, atstājot to bez jebkāda vārda, adreses vai citiem uzrakstiem. Šinī mazākā vēlēšanu aploksnē neko citu iekšā likt nedrīkst. Piem. ir bijuši iepriekšējos gados gadījumi, ka ielikta biedru nauda. Tā paliek anonima un biedru nauda no nezināmā sūtītāja jāprasa vēl reizi. Šī aizlīmētā aploksne ar balsošanas zīmi iekšā ir ievietojama lielākā piesūtītā aploksnē ar apvienības adresi atpakaļ sūtīšanai. Uz šīs lielākās aploksnes, kas ir balss nosūtīšanas aploksne, pēc tās aizlīmēšanas katrā ziņā uzrakstāms balsotāja vārds, uzvārds un pilnīga adrese, kā arī uzlīmējama pastmarka. Vēlētājam sava balss resp. šī aploksne ir atpakaļ sūtāma, iemetot to pasta kastē vai nododot ar tādu aprēķinu, lai tā būtu ar pasta zīmogu ne vēlāk kā līdz 10. aprīlim 1963. g., ieskaitot. Sekretāriāts lūdz nenogaidīt pēdējo balsošanas dienu, bet sūtīt balsošanas aploksni iespējami drīz. ALA's centrālās valdes izraudzītā speciālā vēlēšanu komisija, vēlēšanām noslēdzoties, aploksnes atvērs, saskaitīs nodotās balsis un publicēs vēlēšanu rezultātus. Kā jau iepriekš teikts, vēlēšanu komisija, garantējot katram vēlētājam absolūtu aizklātību, vēlēšanu aploksnes atvērs tikai tad, kad būs nošķirtas visas aploksnes ar sūtītāju vārdiem un adresēm.

Esiet aktīvi savas Amerikas Latviešu apvienības biedri un esiet aktīvi vēlētāji! Nepalieciet savu balsi nenosūtījuši!

TIKAI FRAGMENTI

VĒSTULE NO ASV

Zvēriska izrēķināšanās ar biezi iedomātiem kontrrevolūcionāriem 1917. gada boļševiku revolūcijā, asinis un vaimanas pāri Krievzemes plašumiem liecināja kādas jaunas varas tuvošanos, kas savu ideju dēļ upurēja tūkstošiem un vēlākos gados miljoniem cilvēku, to skaitā milzumu nevainīgu. Komūnisma uzliesmojums cariskajā Krievijā tiešām izrādījās tik briesmīgs savu upuru skaitā, ka vēsture nezina minēt kaut ko līdzīgu.

Pasaule ar saspriandzinātu uzmanību vēroja notiekošo, bet arī ne vairāk. Tā negribēja apjaust, ka ar milzīgiem upuriem, spīdzināšanām un cita veida iznīcināšanām saistīta pārmaiņa nes sevī kādu lielu varbūtību — izplesties arī uz šo naivo novērotāju lēses.

Sākot ar 1917. gada oktobra revolūcijas dienām, komūnisms katru gadu pieauga savā iznīcības niknumā, un vēl šodien mēs redzam tā nežēlības sekas.

Vai brīvās pasaules valstis tolaik tika sabiedriski pāraudzinātas? Vai tām skaidroja komūnisma briesmas, metodes un šīs tiranniskās varas rezultātus — ar iznīcinātu brīvību un tiesībām? Nebūsim tālu no patiesības, teikdami, ka tikai pavisam niecīgs procents citās pasaules valstīs ar bažām vēroja to, kas notika Krievijā pēc 1917. g. revolūcijas. Acu piemiegšana ņēma virsroku pār skaidriem un objektīviem spriedumiem. Sevišķi Rietumu lielvalstīs, kas, iegrimušas materiālā labklājībā un daļēji arī politiskā naivitātē, bija inertas pret notikumiem, kas risinājās ārpus viņu zemes robežām. Bet gadi nu mainījuši stāvokli, uzskatus un spriedumus par komūnisma briesmām un tā velnišķo ideoloģiju, kas aprok visas tiesības un brīvību.

Mūsu uztverē viss notiekošais tirannijas zemē bija vērojams, vērtējams un analizējams jau ar 1917. g. boļševiku revolūcijas pirmajām dienām, neizlaižot no redzes aploka drošu pieņēmumu, ka revolūcijas ceļā dzimusī vara *spēs apdraudēt visu brīvo pasauli.*

Kad pirms piecpadsmit gadiem bēgļi no komūnistu okupētām zemēm lielākā skaitā sāka ierasties Jaunās pasaules valstīs, vispirms viņus pārsteidza iedzimto naivitāte un nezināšana par to, kas ir komūnisms. Šie ieceļotāji arī nesamanīja kaut cik lielāku interesi savā darba devējā par to, kas risinās Austrumeiropas valstīs. Kad viņiem stāstīja par vergu darba nometnēm Sibirijā, kur izmitināti tūkstošiem nevainīgu cilvēku no komūnistu verdzinātām zemēm, viņi prasīja, cik tad šiem (ieslodzītiem) maksājot stundā? Kāda noziedzīga naivitāte!

Tikai pēdējos gados, kad arī vientiesīgajam brīvās valsts pilsonim kļuvuši skaidri komūnisma draudi un mērķi, ir vērojama it kā maza pamošanās. Filmas, brošūras, grāmatas un aculiecinieku nostāsti sākuši snaudu-ļiem atvērt acis. Taču ne jau plašos apmēros, bet tikai fragmentāri. Televīzijas raidījumi par dažādiem jautājumiem pēdējā laikā ietvēruši arī vēsturiskus atskatus par komūnismu. Diemžēl, vēl šodien tie ir tikai fragmenti, nedodot nekā sistēmatiska un vesela par komūnisma rašanos, izplešanos un terroru arī tagad.

Televīzijas raidījumi ir informācijas veids, kurš saista vairāk un uzskatāmāk par grāmatām, brošūrām un literātūru. Bet ko tajos redzam par komūnismu? Nožēlojami maz, tikai pa fragmentam no lielās nelaimes. Pie tam šie paši raidījumi ir ļoti reti un neregulāri. Šais dienās apm. stunda bija veltīta īsam apskatam par komūnisma varas attīstības posmiem. Ar pagājušo cilvēkus grūti ieinteresēt. Ir jārāda komūnisma šīs dienas seja — tad klausītāji un skatītāji ātrāk uztvers briesmas, kas draud katrai brīvai tautai un valstij. Ja sākot ar asiņaino oktobra revolūciju, Rietumu pasaule būtu konsekventi un sistēmatiski izsekojusi notiekošajam sarkanajā nometnē, pārbaudījusi faktus un pārliecinājusies par to īstenību, tagad tā atrastos gluži citādā pozīcijā.

Bet ja ir kaut kas nokavēts, tad jācenšas to atgūt. Taču šādu pazīmju nav. Ja pa reizei skatām Berlīnes kauna mūri, tas atgādina vienu un to pašu jau redzēto bildīti. Dokumentāciju un pierādījumu krava par komūnisma terroru visās Eiropas valstīs ir smaga un pilnīgi pietiekama tam, lai pāris reizes mēnesī tautas skatītu un vērtētu nelaimi, kas nemaz nav tālu no viņiem pašiem.

Rietumu civilizācijas zemēs ir daudz bēgļu etnisko grupu, komūnistu pretcīnītāju un patriotu, kas regulāriem raidījumiem sagādātu autentiskus materiālus. Kādēļ tos neizmantot, bet samierināties ar fragmentiem?

Diemžēl, arī pretkomūnisma cīņā trūkst spara, intensitātes un sistēmas, kaut paši cīnītāji apzinās briesmu lielumu. Laikam jau saimnieciski ir izdevīgāk noraidīt kādu seklu un pavedinošu filmu nekā sistēmatiski sagatavot raidījumu par to, kā priekšā nostādīta tā pasaules daļa, kur vēl brīvība un tiesības.

As.

„ZVIEDRI NĀK!" - FILADELFIJĀ

Līdz ar pirmajām ziņām, ka Zviedrijas princis Bertils sagaidāms ierodamies arī šeit, pats par sevi saprotams, ka visrosīgāk pošas viņu sagaidīt vietējās zviedru kolonijas, tomēr par Latvijas kaimiņiem pretējā Baltijas jūras krastā zināma interese pamodusies arī šejienes latviešu trimdiniekos.

Vispirms latviešu kultūras darbinieki šais dienās atkal un atkal pārškirsta nodzeltējušās vēstures lapas, atceroties cauri gadu simteņiem cildinātos „zviedru laikus" mūsu tēvu tēvu mūža ritējumā.

Bibliotēkās un archīvos lielā rūpībā savāktie ziņu krājumi liecina, ka zviedri Delavāres upes ielejā, tagadējo Pensilvēnijas, Ņudžersijas un Delavāres valstu territorijā ienākuši kā vieni no pirmajiem eiropiešu ieceļotājiem Jaunajā pasaulē. Pat pati vecākā baznīca visā Pensilvēnijas valstī, kas tagad atrodas Filadelfijas pilsētas daļā — Kristiāna un Svansona ielu stūrī, — zviedru dibināta (1643.) un uzcelta (1700.). Tagad šī 320 gadus vecā baznīciņa — baltu tornīti, kā Vidzemes laukos — pārkārtota mūzejā. Tani augstais viesis sestdien, 30. martā apmeklēs svinīgo dievkalpojumu. Zviedru kolonija 30. martu Filadelfijā izsludinājusi par „tēvu tēvu dienu", un paredzams to atzīmēt ar plašu banketu, kur princis Bērtils teiks savu galveno apmeklējuma runu. Tālāk īpašā ceremonijā viesis ar pavadoņiem apmeklēs senseno zviedru apmetni Tinikuma salā.

Vēl iespaidīgākas svinības notiks kaimiņu pilsētā Vilmingtonā, kur atzīmēs pirmo zviedru ierašanos tieši pirms 325 gadiem. — No zviedru koloniju spraigās rosmes un prasmes izmantot Zviedrijas princa viesošanās nolūkos atreferēšanai vietējos laikrakstos, radio un televīzijā, krietni daudz ierosinājumu varētu smelties un mācīties arī mūsu sabiedrība.

Ap to laiku, kad Delavāres ielejā ienāk pirmie zviedri un ceļ nocietinājumus, daļa Latvijas atradās zem Zviedrijas. Tā kā latvieši „labajos zviedru laikos" nav bijuši ne vergi, ne arī zemākas šķiras ļaudis kā vēlākajos svešo varu žņaugos, pie tam ievērojamā skaitā kalpojuši zviedru karaspēkā, pielaižams, ka latvieši varētu būt bijuši arī pirmo atbraucēju celto cietokšņu sargos. Latviešu trimdinieki varētu pameklēt, vai veco zviedru cietokšņu apkaimē nav kāds ciems ar tīri latviski skanošu nosaukumu un vai šai nomalē arī viens otrs vecum vecās dzimtas vārds nav saglabājis savu latvisko izcelsmi. Ap to pašu laiku Delavāres ielejā sarodas arī citu eiropiešu tautu ieceļotāji, un cietokšņi iet no rokas rokā, līdz visa šī nomale pāriet britu virskundzībā un vēlāk iekļaujas ASV. Zviedri kā savas tautas saujiņa te palikuši un saglabājušies, un tagad svinīgi sagaida savas karaliskās dzimtas princi.

Šim augstā prinča braucienam uz ASV varētu būt arī daudz lielāka nozīme par tīri vēsturiskā sentimenta izpausmi vien, kā par to norāda pieteiktā „viesošanās", Latvijas aizliegtās krasta kaimiņi gatavojoties saņemt PS premjēru šīni vasarā. Šāda viesošanās gan jau bija paredzēta 1959. gadā, bet to atlika zviedru partiju vadītāju protestā. Acumirkli attiecības kļuvušas tik „draudzīgas", ka no Maskavas jau nāk ziņas par gaidāmās viesošanās „programmu" kurā paredzēts noskaidrot, kā labība aug arī ziemeļos, un kā zviedri baro savas pienīgās govis (PS šopavasar šīni audzēt aizliegts!) — Augstais princis, šķiet, laikus pūlēsies noskaidrot, kādu reālu palīdzību Zviedrija varētu sagaidīt, ja tai no neatkarīgas valsts draudētu „pārveidošanās" par iekšējā ezera krastmalu. —

ŅUJORKA

Ņujorkas latviešu biedrības nama fonda balle 23. martā bija pulcējusi ap 200 apmeklētāju, kas dejās un izlozēs pavadīja jautru vakaru. Sarīkojumu ievadīja deju skolotāja A. Bundžas vadītā polonēze, bet vakara galvenā nagla bija skaistumkaralienes vēlēšanas. Par Ņujorkas latviešu skaistumkaralieni šim gadam ievēlēja Juditi Kainu, kas kā balvu saņēma zelta rokas pulksteni. Par galma dāmām tika Ilga Lazdiņa un Inese Liepiņa, kas balles sākumā uzdevās par Izidu Cimbuli. Lazdiņa kā balvu saņēma dzintara kaklarotu, Liepiņa — dzintara saktu.

Nākamais latviešu biedrības sarīkojums 6. aprīlī ar sabiedrisku vakaru, sapulci ar pārrunām par nama balli.

Ņujorkas DV apvienība 23. marta sanāksmi ievadīja, pieminot kritušos varoņus, sakarā ar Leģiona dienām. Pēc tam red. K. Rabacs stāstīja par savu pagājušās vasaras ceļojumu uz rietumiem, stāstot par turienes dabu un cilvēkiem. Sekoja pārrunas pie klātiem kafijas galdiem. Apmeklētāju ap 45.

Nākamā DV sanāksme notiks piektdien, 26. aprīlī plkst. 8 v. Jorkvilles telpās, uzņemot ALA's delegātus, kas ir DV biedri. Paredzēts izrādīt filmas no apvienības dzīves.

DV sarīkojumā Ņujorkā 4. maijā viesosies Bostonas Daugavas Vanagu teātris, uzvedot Anšl. Eglīša lugu Kazanovas mētelis, J. Lejiņa režijā.

Anša Bērziņa Mateja evaņģelija grafiku skate bija pulcinājusi 24. martā Betlemes baznīcas apakšējā zālē ap 70 apmeklētāju. Skati atklāja māc. R. Zariņš, paskaidrojumus sniedza mākslas kritiķis Jānis Krastiņš. No katras nodaļas bija izmeklēts viens pants, kas attēlots grafikā. Pēc skates bija dāmu komitejas rīkots kafijas galds.

Bronksā 24. martā bija bērnu dievkalpojums, pēc tam Sv. Toma baznīcas apakšējā zālē bērniem rādīja Latvijas skatus. Skolas pārzinis F. Kurats, izskaidrojot skatus, latviešu ganiņu salīdzināja ar amerikāņu kovboju, tā bērniem dodot priekšstatu par ganiem, ko tie nekad nav redzējuši. Apmeklētāju ap 80.

I.

KLĪVLENDA

Miera draudzes dāmu komiteja savā sēdē 22. martā pārrunāja Ģimenes dienas rīkošanu. Tā kā attiecīgās telpas maija pirmajās svētdienās aizņemtas, Ģimenes dienu rīkos aprīļa pēdējā svētdienā.

Par tematu: „Pārbaudījumi un ciešanas ir skaistākais ceļš uz ticību" tautiete Valija Zobene runās ev. - lut. draudzes dāmu komitejas sarīkojumā 31. martā, plkst. 1,30 dienā Wesley metodistu baznīcas telpās, W. 44. ielā, BridgeAve. krustojumā. Zobene cauri Čechoslovakijai nokļuvusi brīvajā pasaulē no komūnistu okupētām zemēm.

Pensionētiem Klīvlendas tautiešiem jāzina, ka CTS ir piešķīrusi 50 proc. braukšanas maksas pazeminājumu ar pilsētas satiksmes autobusiem. Tiem, kas vēlas šo pazemināto braukšanas maksu izmantot, jānokārto attiecīgas formālitātes un jāizņem pensionāru karte. Braukšanas laiks tomēr ierobežots, jo pazeminātos maksājumus varēs izmantot no plkst. 9 rītā līdz plkst. 4 p. p. un atkal vakaros no plkst. 7 vak. līdz plkst. 6 otrā rītā.

KALAMAZŪ

24. marta Kalamazū ev. - lut. draudzes padomes sēdē draudzes prks J. Salna ziņoja, ka pirms dažām dienām nomaksāts pēdējais draudzes nama izpirkšanas maksājums, un padome nolēma nama fonda atlikumu turpmāk izlietot nama remontiem. Tai pašā sēdē pieņēma dāmu komitejas un kases operāciju instrukcijas, kā arī uzklausīja ziņojumu par jauno kapu maksām, kas būs $ 100,-.

Antoninas Vaivodes garīgu dziesmu koncerts 14. aprīlī Ciānas baznīcā. Ērģeļu pavadījumi prof. A. Ābeles. Koncertu rīko Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzes dāmu komiteja.

Laikraksta Latvija Amerikā Kalamazū korespondentam DV apvienība piesūtījusi pateicības rakstu par objektīvo nostāju un paziņojusi, ka turpmāk viņam tiesība apmeklēt visus DV apv. sarīkojumus bez maksas.

2. aprīlī latviešu skautu vienība rīko ģen. K. Goppera piemiņas vakaru ar roveru priekšnesumiem.

FILADELFIJA

Filadelfijas latviešu jaunatnes pulciņa izkārtotajā diskusiju vakarā, 16. martā Brīvo latvju biedrībā, lietojot populārā paneļa paņēmienus, klausītāju iepazīstināšanai ar pārrunājamo tematu no pozitīvā un negatīvā viedokļa, izraisījās itin dzīvas domu izmaiņa par to, cik latviskai jābūt latviešu jaunatnei un cik latvisku latviešu jaunatni iespējams izaudzināt un uzturēt.

Panelī darbojās pulciņa priekšniece Renāte Krieviņa, referējot no „sakāvei nolemtā" negatīvā viedokļa, bet tās oponenti bija ALJA's valdes priekšsēdis Ivars Bērziņš, Juris Jauntirāns un vakara vadītājs Andris Ritums. Debatēs par šo temu aktīvi piedalījās arī vairāki vecākās paaudzes apmeklētāji un atjautīgi uztvertām domām arī pulciņa priekšnieka palīgs J. Cederbaums, tā padziļinot un papildinot paneļa dalībnieku iztirzājumus un sniedzot vērtīgu ierosmi un norādījumus ne vien jaunatnei un tās vadītājiem, bet arī jauniešu vecākiem, savus dēlus un meitas audzinot.

Ievērojot, ka trimdā ģimene kļuvusi par galveno, daudzkārt gandrīz vai par vienīgo savas latviešu valodas saglabāšanas un izkopšanas veicinātāju, kā arī par savas tautas apziņas stiprinātāju, pārrunās izvirzījās arī svešniecības vides nelabvēlīgā ietekme un tās sekas latviešu ģimenēs un latviešu ģimeņu veidošanās norisē.

Kā no jauniešu, tā vecākās paaudzes puses izskanēja izbrīns, kāpēc sabiedriskā darbā tik maz redzami „trīsdesmitgadnieki," kas tagad ar tēva un mātes sviedros pelnītiem grašiem tikuši pie augstākās izglītības, it kā kaut kur pazuduši. Neapmierinātība izpaudās arī ar kultūras biroja neizprotami gauso darba tempu neklātienes semināru organizēšanā un darbībā. — Interesantā pārrunu vakarā piedalījās 37 viesi un jaunieši.

Brīvo Latvju biedrības rīkotā literārā pēcpusdiena ar J. Freija referātu Operas attīstības vēsture un ievērojamākās operas, ar dāmu komitejas klātajiem atspirdzinājumu galdiem un deju svētdien, 31. martā, pl. 16 biedrības telpās.

GRAND RAPIDI, MIČ.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes lauku īpašumā Allendāles apriņķī apbūves gabalus ieguvušas sekojošas ģimenes: E. Avota, J. Buša, A. Valdmaņa, L. Rozentāla, O. Jirgensona, K. Tālberga, K. Valdusa, J. Mieža, J. Apsīša, A. Dzirkaļa, U. Kalēja, J. Priedīša, J. Vasariņa, A. Pastenieka, V. Lībanta. Vairākas citas ģimenes savu „kaktiņu un stūrīti" aizrunājušas un formālitātes kārtos pēc iepazīšanās uz vietas.

Vecais strēlnieks Jānis Melgalvis 23. martā atskatījās uz 65 mūža gadiem. Dzimis Galgauskas pag., kur Latvijas brīvvalsts laikos bija izveidojis priekšzīmīgu saimniecību un līdztekus ilgus gadus darbojies aizsargu un citās pag. sabiedriskās organizācijās. Pirmā pasaules kara laikā strēlnieku pulkos piedalījies kaujās pie Olaines un Ložmetēju kalna rajonā, kā arī Latvijas atbrīvošanas cīņās. 1950. g. ieceļojis līdz ar ģimeni Sav. Valstīs un nokļuvis Oklahoma pilsētā, bet nākošajā gadā pārcēlies uz Grand Rapidiem un visu laiku strādā maiznīcā.

Dr. Zigfrīds Zadvinskis laikā no 30. marta līdz 8. aprīlim piedalīsies iekšējo slimību speciālistu kongresā Denverā, Kolorādo, un viņa prombūtnes laikā pacientus pieņems Dr. Freds Jamesons, 833 Lake Dr. S. E., telef. GL 46063.

Vidējo valstu meistarības ietvaros 30. martā notiks sieviešu volejbola un vīriešu basketbola sacensības, piedaloties Klīvlendas Stara vienībām. Sacīkšu vieta: Burton High, 2133 Buchanan N. W., un sākums plkst. 1,30 p. p. Šīs sacensības būs ievadījums veselai virknei interesantu sporta sarīkojumu pavasara un vasaras periodā. V. Z.

MINEAPOLE

Latviešu leģiona atceres sarīkojumu, ko rīkoja DV apvienība Minesotā, ievadīja apvienības priekšnieka N. Rasiņa uzruna. Pēc tam rādīja A. Virsnieka filmu „Brīvības cena". Par latviešu leģionu runāja K. Augstkalns. DV dubultkvartets Latvis Ž. Šmita vadībā nodziedāja vairākas dziesmas.

Šinī pašā sanāksmē izsniedza arī apvienības stipendijas Marijai Skutānei, kas studē Minesotas universitātē, un Lolitai Eglītei, kura studijas uzsākusi Mankato skolotāju kolledžā. Pēc tam izdalīja DV ASV piešķirtos Goda rakstus, kurus saņēma K. Liepiņš, J. Indriksons un E. Dundurs. Stipendiju saņēmēju vārdā pateicās M. Skutāne, soloties, ka stipendiātes paliks uzticīgas latvietībai.

Vēlāk pie mielastu galda prof. J. Akermans pieskārās DV organizācijas nozīmei un it sevišķi stipendijām, kā materiālai palīdzībai studentiem, uzsverot to morālo nozīmi, Runu teica arī E. Dundurs. Sarīkojums bija labi izdevies, apmeklētāju skaits bija ap 120.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

31. martā plkst. 1 Frīportā Kristus baznīcā, māc. J. Siliņš no Filadelfijas, māc. O. Gulbis; plkst. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš; plkst. 6 Bronksā Sv. Toma baznīcā ar dievgaldu māc. A. Ozols.

3. aprīlī māc. A. Ozols — Kā saņemt Svēto Garu.

Pūpolu svētdienā, 7. aprīlī, plkst. 1,15 Betlemes baznīcā jauniešu iesvēte ar dievgaldu. māc. R. Zariņš, A. Ozols un O. Gulbis; solists Dzidris Treimanis, čello, dziedās konfirmandi un draudzes jaukts koris, diriģents un ērģelnieks Bruno Skulte. Dievgaldniekus lūdz pieteikties iepriekš.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

31. martā, pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola; pl. 11 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. 1. aprīlī, pl. 6-8 v. draudzes namā mācības iesvētes un priekšiesvētes jauniešiem; 3. aprīlī pl. 7,30 v. apakšējā zālē 4. evaņģelizācija, mūzikas priekšnesumi; 4. aprīlī pl. 7,30 radio dievvārdi latviešu radio pusstundā, 1490. vidējie viļņi, māc. A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Liventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

31. martā dievkalpojums. Latviešu skola un bērnu dārzs. Pl. 2 — dievkalpojums ar dievgaldu

7.—aprīlī Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris. Latviešu skola un bērnu dārzs.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Draudzes jauniešu iesvēte paredzēta 9. jūnijā Oklandes Centrālā baznīcā.

Jauniešus, kas vēl nebūtu pieteikušies, bet vēlētos saņemt svētību, lūdz pieteikties pie draudzes mācītāja līdz š. g. 1. aprīlim.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

31. martā plkst. 3 p.p. Ciešanu laika dievkalpojums.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Dienvidkalifornijas draudzē, 2450 Griffin Ave., L. A. 31.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTĪ ĪRI — IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, moderna eļļas apkure, garāžas iespēja. Kopīgā cena $ 13.500,- iemaksa — $ 2.000,-, atlikums uz vienu atklātu obligāciju.

DANFORTH - LOGAN: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, ūdens - eļļas apkure, 2 garāžas. Iemaksa $ 1.500,-, atlikums uzizdevīgām obligācijām.

ST. CLAIR - VICTORIA PARK: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 11.900,-, iemaksa $ 1.500,-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJĀS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

MŪSU JAUNĀS PAAUDZES PROBLĒMAS

Par šo tematu ir rakstīts ļoti daudz, bet tas ir neizsmeļams. Ar lielu interesi izlasīju „Latvijā" Ilm. Ozoliņa rakstu „Latviešu jaunatne starp divām tautībām", jo sevišķi tādēļ, ka autors pats pieder jaunajai paaudzei. Nevaru tomēr pievienoties vairākām rakstā izteiktām domām.

Trimdas jaunieši pārāk bieži uzsver sava stāvokļa īpato, it kā vienreizējo traģismu — būt „starp divām ugunīm", t. i. divām tautībām resp. kultūrām, un pārmet vecākai paaudzei, ka tā viņus nespējot saprast. Patiesībā taisni vecākā paaudze saprot tagadējās jaunatnes stāvokli ļoti labi (vairāk nekā vidējā, neatkarīgajā Latvijā izaugusī paaudze), jo pati ir mocījusies ar to pašu problēmu atrisināšanu, tikai . . . ir atrisinājusi tās citādā veidā un nonākusi pie citiem rezultātiem. Arī mēs, vecākā paaudze, guvām izglītību sveštautiešu skolās, dzīvojām sveštautiešu vidē, jo latviešu inteliģence bija izkaisīta pa visu plašo Krieviju (īpaši 1. pasaules kaŗa laikā). Ir starpība tikai dažos sīkumos un pašu latviešu attieksmē pret minēto problēmu. No pirmās dienas mēs mācījāmies visus priekšmetus svešā valodā, tikai ticības mācība mums bija latviešu valodā, un tā bija saistīta ar to konfesiju, kuŗai mēs piederējām. Toreiz vecāki uztraucās par šīm pārtautošanas resp. pārkrievošanas briesmām un centās cīnīties ar tām; tagad, piemēram, Skotijā, latviešu luterāņu bērni mācās arī ticības mācību angļu valodā kopā ar vietējo presbiteriāņu bērniem. Neviens par to neuztraucas: tā ir piemērošanās apstākļiem un patvēruma zemei. Studējot Pēterpilī un Maskavā, mēs visā gada laikā reti dzirdējām latviešu valodu; mūsu studiju biedri un draugi bija sveštautieši. Tomēr mēs neiekļāvāmies krieviskajā vidē, kaut gan šī ieklaušanās varēja vilināt vienu otru: tā deva materiālus labumus, t. i. labas vietas u. c. Vilināja arī toreizējās krievu inteliģences augstais garīgais līmenis, krievu garīgā kultūra, sevišķi literātūra un mūzika. Tā ir likteņa ironija: toreiz krievu valdība ar varu centās pārtautot sveštautiešus . . . tagad mēs pārtautojamies labprātīgi! —

Man liekas nepieņemama augšā minētā raksta autora I. Ozoliņa doma par pienākumu sadalīšanu pakāpēs. Viņš saka: Mūsu galvenais un svarīgākais pienākums ir kalpot mūsu jaunajai dzimtenei un iekļauties tajā." No šīs tezes nav pārāk tālu līdz savas tautas atmešanai. Neviens neprasa no latviešu jaunatnes, lai tā būtu nelojāla pret zemēm, kas devušas tai patvērumu, bet domāju, ka pienākums pret savu tautu būtu stādāms tikpat augstu kā pienākums pret „jauno dzimteni".

Nevaru arī pievienoties pārliecīgajai Amerikas kontinenta „dzīves kārtības" cildināšanai: latviešu jauniešiem esot nepatīkami dzirdēt, ka vecāki kritizējot to, „ko vesela liela nācija ir atzinusi par vērtīgu un labu dzīves kārtību". Ne tagadējā dzīves kārtība ir tā, kas ir darījusi amerikāņu nāciju lielu, bet tie dažādie vēsturiskie un ģeografiskie apstākļi, kuŗus nav iespējams iztirzāt īsā avīzes rakstā. Amerikāņu nācija būtu vēl lielāka, ja tā atbrīvotos no savas dzīves kārtības trūkumiem, kuŗus nenoliedz arī paši amerikāņi, ja tā blakus augstajam materiālās labklājības līmenim būtu radījuši arī tikpat augstu garīgās kultūras līmeni. Diemžēl tas tā nav, un Amerikas kontinents vēl stiprā mērā ir spiests importēt garīgo kultūru no vecās nicinātās Eiropas, — no tās pašas Eiropas, kuŗas kultūras lokam pieder arī „netaisnie kritizētāji", t. i. amerikānizēto latviešu jauniešu vecāki. Pēdējie arī kritizē Amerikas dzīves veidu, salīdzinot to ar Eiropas kultūras mēraukļu. Vēl nesen atpakaļ angļu parlamenta augšnamā un presē bija uztraukums, sakarā ar valdības locekļa lorda Heilšema sniegtajiem statistiskiem datiem: lords Heilšems runāja par lielo britu zinātnieku „eksportu" uz ASV, kuŗus tur pievelk atalgojuma lielums. Pie tam viņš citēja kāda redzama Sav. Valstu darbinieka vārdus, ka Amerikas augstskolu sistēma vēl neesot spējīga sagatavot nepieciešamo zinātnieku skaitu. Eiropas mākslinieki pastāvīgi plūst uz Ameriku: arī slavenā Metropolitēna opera ir atkarīga no Eiropas māksliniekiem. Pat „Mona Līza" bija spiesta mērot tālo ceļu no Parīzes uz Ameriku! . . . —

Varu arī stāstīt par saviem personiskiem piedzīvojumiem. Ilgajos skolotājas darba gados Latvijā, Vācijā un tagad britu koledžā esmu novērojusi dažādu tautību jauniešus. Pēdējos gados esmu gatavojusi iestāju pārbaudījumiem britu universitātēs arī prāvu skaitu amerikāņu jaunekļu, ku ieradās Britanijā kā ASV bruņoto spēku locekļi. Man ir gan bijis jāatzīst, ka viņu vispārīgās attīstības līmenis bija zemāks nekā viņu vecuma eiropiešiem. Uz jautājumu, kādēļ viņi negrib studēt savā dzimtenē, tie atbildēja: „Tādēļ ka ar nedaudz izņēmumiem Eiropas augstskolas ir labākas par mūsējām; diemžēl valodas dēļ mums nav pieejamas vācu, franču u. c. augstskolas." Arī Amerikas augstskolas beigušie apdāvinātie jaunieši dabū zinātniskus komandējumus... uz Eiropu. Tātad „kritizētājiem" ir sava taisnība!

Par minētajiem faktiem arī nav ko brīnīties. Amerikas kontinents „vēsturē iestājās" samērā vēlu: pēc vecās maju, acteku un inku kultūras sabrukuma tā attīstības gaitā radās tukša telpa uz ilgāku laiku, bet kultūra ir gadu simteņiem ilgas, organiskas, nepārtrauktas attīstības rezultāts. Tā ir izveidojusies gadu simteņu laikā arī Eiropas kultūra. Var ātri piesavināties techniku, bet ne kultūru visā tās dziļākā būtībā.

Ir jāpasmaida par tik bieži minētajiem televīzijas aparātiem, ledusskapjiem, auto u. c., lai pierādītu, ka dzīve Latvijā bijusi primitīva un „atpalikusi". Televīzija neatkarīgās Latvijas laikā vēl vispār neeksistēja, auto skaits visās zemēs strauji pieaudzis un turpina pieaugt pēc 2. pasaules kaŗa. Tā visi šie „kultūras atribūti" būtu lielā skaitā arī Latvijā, ja tā būtu palikusi neatkarīga un turpinātu savu straujo saimniecisko attīstības tempu.

Latviešu rakstnieku darbi, kas tēlo agrāko dzīvi Latvijā, esot latviešu jauniešiem sveši un nesaprotami. Bet arī š. g. Nobeļa prēmijas laureāts Steinbeks ne vienmēr tēlo Amerikas tagadnes dzīvi ar visu tās augsto materiālo labklājību, ērtībām un tik nepieciešamiem agrāk minētiem „kultūras" atribūtiem. Vai tiešām televīzijas aparāts sāk aizvietot mūsu amerikāniskai jaunatnei pat Amerikas izcilo mūsu laika rakstnieku darbus? Tautas garīgās kultūras augstums nav mērojams ar televīzijas aparātu, automobiļu u. c. skaitu, jo pēdējie liecina tikai par materiālās labklājības standartu. Par kultūras augstumu varētu spriest, izdarot aptauju, cik daudz cilvēku attiecīgā zemē ir lasījuši jaunākās vērtīgās grāmatas.

Vienā jautājumā es tomēr pilnīgi pievienojos autora I. Ozoliņa izteiktiem ieskatiem: viņš pasvītro vecāku lielo lomu latvietības saglabāšanā. Mums vecāki bija liels atbalsts, jo viņu nacionālā pašapziņa bija ļoti stipra. Atceros vienu gadījumu savā tēva mājā: kādreiz vasaras brīvlaikā, sēdot pie pusdienas galda, mani skolas biedri sāka sarunāties ar mani krieviski. Mans tēvs krievu valodu pārvaldīja; viņš nopietni paskatījās uz mums un teica: „Es nevaru izsekot, kādā valodā jūs sarunājaties savā starpā, bet manā klātbūtnē jūs runāsiet tikai latviski!" Mums nenāca ne prātā saslieties pret šo aizrādījumu. Komponists Jurjānu Andrejs ilgus gadus dzīvoja Iekškrievijā: vasaras brīvlaiku viņš dažreiz pavadīja savā (un arī manā) dzimtenē Ērgļos, bet nekad netiku dzirdējusi viņu sarunājamies ar saviem bērniem un mums citādi kā latviski. Runājot par tagadējās paaudzes vecāku lomu, man dažreiz uzmācas šaubas . . . . Vienā daļā vecāku es neredzu stingru tautisku apziņu. Es bieži dzirdu tos sarunājamies ar bērniem angļu valodā (pie tam vēl kļūdainā), redzu tos lepojamies ar cittautiešu radiem bērnu jauktajās laulībās u. c. Bez tam es šaubos, vai tagadējai jaunajai paaudzei ir vienmēr tāda cieņa pret vecākiem un to domām, kāda bija mums (piemēram augšā minētajā valodas gadījumā). Es nekur neesmu redzējusi tik lielu plaisu starp divām paaudzēm kā Britanijā, kur jaunieši pilnīgi norobežojas no vecākās paaudzes un nicinoši apzīmē visus viņu ieskatus ar žargona vārdu „square" (t. i. smieklīgi vecmodīgs). Amerika ir sena britu kolonija, tātad arī tur ir, varbūt, plaisa? Zinu gadījumus, kur latviešu jaunieši „jaunajā dzimtenē" ironiski izteikušies par saviem vecākiem: „Ko nu šie vecīši zina! Viņiem nav pat amerikāņu akcenta! . . . Lepojas ar kaut kādu tur Eiropas kultūru! . . . "

Cerēsim, ka tādu gadījumu nav daudz . . .

Pavasaŗa vēstneši. J. Liģera uzņēmums

LITERĀRĀS RAŽAS APSKATS

(Pārnesums no 3. lpp.)

mans labu laiku noguļējies, izvilkumi no tā publicēti agrāk periodikā. Tas tomēr ir īpatnējs darbs, rāda īstenību, kas šur tur sašķiebta, kur rakstniece notikumus nav tā vēlējusies, bet tā ir iznācis.

Dažās vietās tornis uzcelts par augstu un ir mazliet sašķiebts. Latvieši sākuši lietot Latvijā vēl neredzētu grāmatu reklāmas veidu, tā tuvojoties amerikāņu tradicijām, kur katru grāmatu grib padarīt par izcilu darbu.

Guntim Zariņam iznākušas divas grāmatas Varonības augstā dziesma un Ceļš uz pasaules galu. Publicētais darbu skaits nenosaka darbu kvalitāti, tas neradīs apvērsumu latviešu literātūrā. Stāstu un noveļu krājumā darbi ar dažādu kvalitāti, no kuŗiem dažus varētu izmest. Zariņš ir labs stāstnieks, tematikā sava pieredze, virsrakstā manāms sarkasms, bet tieša rakstnieka kavējusi radīt labus darbus.

Savos darbos līdzīgas ir divas „kanadietes": Irma Grebzde ar Kalni kāpj debesīs un Indra Gubiņa Par sapņiem nemaksā. Radniecīgas tās savā dailradē un tematikā, abas ir sievietes, tās pacēļ Brigaderes motīvu, ka dzīvē ir ciešanas, bet tās padara cilvēkus vērtīgākus. Te nerunā pagātne, bet pašreizējā latviešu garīgā dzīve trimdā. Abām ir izkopta dialogu māka, tās vairās no puķainības un banālitātes.

A. Rasa rāda baptistu gaitas savā darbā Nakts drīzi būs pagājusi. Rakstnieks vērtē savu laiku romānā vēl ar mazliet citādā pieejā esejā. Tādi ir Mauriņa Apnicība un steiga, kā arī A. Johansona Vēju mezgli.

Ir uzrakstītas piecas atmiņu grāmatas, no kuŗām sevišķi piemināmas Angelikas Gailītes Ceļiniece un Jāņa Kārkliņa Latvijas preses karalis. Angelikai Gailītei ir izlīdzināta literātūras forma, bet Kārkliņš dažkārt ieslīd savā publicitātē.

Siļgaiļa Latviešu leģions ietilpināms vēsturiskos pētījumos, bet Voitkus humoreskas Spoguļis tikai pa daļai pieskaitāms literātūrai. Kultūras fonds Austrālijā turpinājis izdot Zīverta lugas, tomēr pārējie lugu rakstnieki cieš. Lugas ir Augustam Mitrēvicam un A. Neboisai Austrālijā. Visas ALA's gadolgotās lugas vajadzētu izdot grāmatā.

Apskatu noklausījās parastais apmeklētāju pulciņš, ievadā ar klusuma brīdi godinot mūžībā aizgājušo Olgu Rudovsku. Apskats bija Latviešu humānitāro zinātņu asociācijas sarīkojums. V. Irbe

EMIGRĀCIJAS SPĒKS

DZEJNIEKS ANDREJS EGLĪTIS VIESOJAS AUSTRĀLIJĀ

Dzejniekam Andrejam Eglītim Melbournā bijuši 520 klausītāji un vēl kādi 200 nav tikuši iekšā pārpildītās telpās. Dzejnieks uzrunājot tautiešus teicis: „Bez savas garīgās, nacionālās pases — latviešu gara pases — internacionālus ceļus staigādami un visur juzdamies kā uz pasaules jumta, mēs maz varam palīdzēt vai nemaz mūsu tautas brīvības cīņā. Mums šodien jāceļ garīgas barikādes, no kuŗām sargāt mūsu zūdinātās tautas robežas, kas krievu žņaugos ir nāvīgi apdraudētas."

Tad dzejnieks jautājis: „Vai mēs stāvam rindā par savu apspiesto tautu, lai uzupurētos tās labā? Nē. Mēs stāvam rindā pie prieka mājām, banku kontiem, hipodromiem un suņu skriešanās sacīkstēm. Pie mūsu emigrācijas politiskā testamenta pildīšanas nav rindu, tikai rezolūcijas, bālasinība, pašapmierinātība un apkārt konservētais gaiss — jau labi iemācīs, bez jaunu ceļu meklēšanas."

Runājot par Nacionālā fonda darbību dzejnieks uzsvēra: „Vesels jauns un milzīgs darba sektors fondu gaida sakaru uzturēšanai ar okupēto Latviju. Fonds Latvijā iesūta visas trimdā iznākušās grāmatas desmitos eksemplāros, ko Latvijā pārraksta un kas pēc tam iet no rokas rokā. Vajadzētu patstāvīgus latviešu pašu raidījumus uz Latviju, regulārus periodiskus izdevumus Latvijai."

„Par visām lietām," aicinājis Eglītis, „atmetīsim sevi irdinātāju bezcerību un bezspēka murgu. Mūsu emigrācijas spēks ir lielāks kā domājam. Mūsu ienaidnieks to labi apzinās un no tā baidās, lūkodams mūs apkaŗot gan publikācijās, gan citādi. Latvijas latvieši tic mūsu spēkam, tie lūdz un aicina pacelt un atdzīvināt emigrāciju apzinīgam politiskam darbam."

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI? Vai esat nokārtojuši abonementu?

LATV. KOMPONISTS

(Pārnesums no 3. lpp.)

Dzidris Treimanis. Abu mākslinieku sniegums bija pārdomāts un izlīdzināts, un Koncerts iemirdzējās aizvien mainīgās krāsās, arī tādās, kas it kā pietrūka pirmatskaņojumā.

Politonāli rakstīto Danci ļoti ekspresīvi un ar spēcīgiem ritma akcentējumiem spēlēja Mirdza Nāruna. Kā pēdējo dzirdējām Elektronisko epizodu, un tas bija koncerta visradikālākais darbs. Rakstīdams 12 toņu technikā čellam un klavierēm, komponists šajā skaņdarbā atdarinājis arī tos efektus, ko rada elektroniskā mūzika. Klavieŗu un čella mijiedarbība reizēm panāca gluži nereālu noskaņu. Dzidris Treimanis ar lielu virtuozitāti atrisināja komponista norādījumus, uzburdams klausītāju iztēlē gan sirēnu svilpienus, gan pagaļu sprēgāšanu ugunī, gan tecilas čirkstēšanu. — Kaut Elektroniskais epizods ilga tikai pāris minūtes, tas paguva dot publikai zināmu ieskatu par norisēm visradikālākajā modernās mūzikas novadā.

Šis bija viens no tiem sarīkojumiem, ko neaizmirst.

Dz. K.

Čechu mākslinieks ziemeļos

(C. S.) — Čechu mākslinieks V. Tinkels ir Povungnitukas eskimu mākslas kooperātīva techniskais padomnieks. Šis kooperātīvs pārstāv otro eskimu mākslinieku grupu, kuŗas darbus Kanadas eskimu mākslas komiteja nesen pielaida izstādīšanai un pārdošanai.

No kādām 475 eskimu ģimenēm, kas dzīvo Povungnitukā (kādā eskimu kolonijā ziemeļu Kvebekas Hudsona līča austrumu krastā), ap 35 ražo grafikas. Kamēr Cape Dorset eskimu māksla, kas ieguva slavu pirms dažiem gadiem, nodarbojās vairāk ar fantazijas tematiem, Povungnitukas mākslinieku zīmējumi attēlo ikdienas dzīvi.

V. Rinkels, Ziemeļu lietu departamenta ierēdnis, ir pārvērtis kādu vecu saliekamo māju Povungnitukā par mākslas studiju.

CILDENI VĀRDI PAR TRIMDINIEKIEM

Nesen Anglijā īpaši atzīmēta bija Svētā Patrika diena, kas ir īru tautas svētki. Šai gadījumā Londonas ATV televīzijas raidījuma noslēgumā aicināja izteikties Vestminsteras katoļu archibīskapa sekretāru monsiņjoru Dereku Vorloku. Savā uzrunā mācītājs apsveica īrus un uzsvēra, ka Svētais Patriks ir varbūt ievērojamākais emigrants pasaulē un tāpēc šai gadījumā būtu vispirms jāiedomā par tiem emigrantiem, kas nevar tikt mājās. Runātājs pieminēja ungārus, ukraiņus, poļus un beidzot uzsvēra, ka nav jāaizmirst arī tie cilvēki, kas nāk no Baltijas valstīm. „Būsim pacietīgi pret viņiem," nobeidza augstais garīdznieks, „laipni, nebūsim nekad kundziski un atcerēsimies, ka viņi ir kultūrāli cilvēki un mēs no viņiem varam mācīties."

ALŽĪRIJAS NĀKOTNE

Vēl nesen Alžīrija varēja svinēt savas neatkarības pirmo gada dienu. No sākuma, vērojot premjēru Ben Bellu, pesimistiem radās bažas, ka viņš varētu iestūrēt jauno valsti komūnisma ūdeņos. Tas nav noticis, un Ben Bella ir ar likumu ierobežojis komūnistu darbību Alžīrijā. Bet komūnisma briesmas tomēr nav novērstas: ir iespējama viņu neuzkrītoša iefiltrēšanās tukšajās vietās, kuŗas ir radušās sakarā ar eiropiešu izceļošanu, un ir iespējami panākumi slepenai propagandai nabadzīgajās iedzīvotāju masās. Statistiskie dati par Alžīrijas stāvokli tiešām ir bēdīgi. Pats premjērs Ben Bella ir atzinies, ka gandrīz puse iedzīvotāju esot bez jebkādiem eksistences līdzekļiem, un tikai gadījums un dažādu labdarības organizāciju (visvairāk amerikāņu) atbalsts glābjot no bada. Ir ziņas, ka tikai 10 proc. Alžīrijas strādnieku esot pilnā mērā nodarbināti. Rūpniecības uzņēmumu darbība sasniedzot tikai 15—20 proc. no viņu normālās kapacitātes. Simtiem tūkstošiem akru auglīgākās zemes gulot atmatā. Lielākajās pilsētās, kā Alžīrā un Orānā, apmēram puse veikalu slēgti, jo to īpašnieki aizbraukuši. Vārdu sakot, eiropiešu masu izceļošana ir bijusi smags sitiens jaunajai Alžīrijas valstij, jo tā atstājusi lielu, bieži apdzīvotu zemi bez līdzekļiem, kreditiem un pieredzes, bez izglītotiem darbiniekiem. Evianas vienošanās laikā ir alžīrieši, ir franči domāja, ka no vairāk kā 1 miljona eiropiešu apmēram 800.000 paliks Alžīrijā, bet patiesībā palikuši tikai 150.000—200.000. Pārējie izceļojuši ne tikai uz Franciju, bet arī Spāniju, Maltu un citām Vidusjūŗas zemēm. Tātad ir taisnība tiem Alžīrijas apstākļu pazinējiem, kuŗi apgalvoja, ka no Alžīrijas terroristiem tikai neliels procents pēc izcelsmes ir franči, bet pārējie sanākuši Alžīrijā no visām pasaules malām — meklē bagātību uz neattīstīto arabu tautas masu rēķina. Pirms Alžīrijas neatkarības pasludināšanas tur dzīvoja arī apmēram 125.000 žīdu. No tiem apmēram 100.000 bija ar eiropisku izcelsmi un francisku izglītību. Tie bija pa lielākai daļai tirgotāji, advokāti, ārsti, ierēdņi un dzīvoja lielākajās pilsētās. Pārējie 25.000 bija vietējie Alžīrijas žīdi ar arabu valodu kā ģimenes valodu; pēc apģērba, paražām un dzīves veida tie maz atšķīrās no arabiem. Ievērojot tradicionālo žīdu un arabu naidu, žīdi Alžīrijā pēc tās neatkarības pasludināšanas nejutās droši, un vairums izceļoja. Patlaban Alžīrijā esot palikuši tikai apmēram 10.000 žīdu, un arī no tiem lielākā daļa taisoties izceļot. Daudzi no Alžīrijas žīdiem bija aktīvi atbalstījuši O.A.S. organizāciju.

Kas spieda apmēram četras piektdaļas eiropiešu izceļot par spīti Alžīrijas un Francijas valdības uzaicinājumam palikt?

Šķiet, ka galvenais iemesls bija „netīrā" sirdsapziņa un līdz ar to bailes no vietējo arabu atriebības pēc neatkarīgās Alžīrijas valsts nodibināšanās, jo vairums ieceļotāju bija vai nu paši cīnījušies O.A.S. terroristu rindās, vai arī atbalstījuši O.A.S. organizāciju. It sevišķi pēc Evianas vienošanās O.A.S. organizācija centās provocēt arabus uz pretošanos ar visnejēdzīgākiem terrora aktiem, kā sieviešu un bērnu nogalināšanu ielās, arabu tautības pacientu sepkavošanu slimnīcās u. c. O.A.S. organizācijas mērķis bija izsaukt franču armijas iejaukšanos, ja arabi atbildētu uz O.A.S. terrora aktiem. Nodoms tomēr neizdevās, jo arabu masas sekoja savu vadoņu aicinājumam — būt disciplinētiem un pacietīgiem. Kā arī būtu, rezultātā Alžīrija līdz ar eiropiešu izceļošanu zaudējusi savu izglītotāko un bagātāko, techniski spējīgāko iedzīvotāju daļu. Ir pazuduši brīvo profesiju darbinieki, lielie tirgotāji, ierēdņi. Palikuši nekvalificētie arabu strādnieki, kuŗiem tagad nav darba, nabadzīgie zemnieki un laukstrādnieki, kuŗiem nav pat nepieciešamo darba rīku zemes apstrādāšanai.

Pēc oficiāliem datiem Alžīrijai patlaban esot vajadzīgi apmēram 20.000 skolotāji, 20.000 inženieŗi un techniķi, 25.000 lauksaimniecības speciālisti. Daudz vietās uz 50.000 iedzīvotājiem palicis tikai 1 ārsts, un vairums skolu slēgta skolotāju trūkuma dēļ.

Ir ziņas, ka šinī tukšumā tagad ieplūst „speciālisti" no padomju bloka. Austrumvācija nosūtījusi uz Alžīriju medikamentus, lauksaimniecības rīkus, rakstāmmašīnas; Bulgārija apmēram 70 ārstu un inženieŗu; Dienvidslavija 200 traktoru līdz ar instruktoriem. Protams, visi šie speciālisti ir labi trenēti propagandisti. Francijas valdība, apzinoties draudošās komūnisma briesmas, ir atkārtoti uzaicinājusi izceļotājus atgriezties Alžīrijā, bet bez sevišķiem panākumiem; vienīgi apm. 500 skolotāju izteikuši vēlēšanos braukt atpakaļ. Pie tam Eiropā var runāt par inteliģences pārprodukciju dažādās nozarēs. Arabu valodas neprašana nevarētu būt nepārvarams šķērslis, jo 132 gadus franču pārvaldītā Alžīrija ir un ilgu laiku paliks franču kultūras un valodas lokā.

Bezdarba posts un līdz ar to bada briesmas, neapmierinātība tautas masās pieaug. Ir ziņas, ka vēl nesen pūlis demonstrējis Kap Matifū novadā ar saukļiem: „Mēs gribam maizi! Mēs gribam darbu!" Izsauktas pat armijas vienības, lai nodibinātu kārtību.

ETNISKO ORGANIZĀCIJU IEVĒRĪBAI

(C.S.) — Ziņas par speciāliem etniskiem sarīkojumiem var ievietot Kanadas valdības ceļojumu biroja „Notikumu kalendārā", kuŗu pa gada ceturkšņiem izdos 1963. gadā. Nākošais izdevums iznāks aprilī, un katrai organizācijai, kas gribētu ievietot tanī ziņojumus, šinī „kalendārā" ir jāiesniedz attiecīgie materiāli: Calendar of Events, Canadian Government Travel Bureau, Ottawa. Materiāli jāiesniedz apmēram vienu mēnesi pirms attiecīgā izlaiduma iznākšanas. „Kalendāra" redaktori patur sev tiesības novērtēt iesniegto paziņojumu svarīgumu, jo tie nevar apsolīties publicēt visas ziņas.

Balsojiet par
JIM CUSTE
Liberāļu kandidāts Hamilto
SOUTH.

LATVIEŠU PUĶU
CAL
727 Danforth Ave
HO 6-
BAGĀTĪGAS ZIEDU VE
SAKĀRTOJUM
DIJUMAM ZA
PISKI
TAUTISKIE
PIEGĀ

AUSTRA ŠMI
DĀMU FRIZIERSALO
737 Bloor St., W., pie Grace, Toron

G. A. FALLIS, Q.C., B.A.,
BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS &
BARRISTERS AND SOLICITO
EM 3-4451

VENUS • PUĶU
• Zie
sakā
vaja
• Latviešu k
• Ādas izstr
231 Roncesvall
LE 4-4645; LE

Zeltkalis A. ĶIV
VALUPE
Gatavo un labo visu, ka
19 Pretoria Ave., T
HO 3-10
PIEPRASIET K

A. GRIBUSTA BŪVUZŅ
CEĻ VASARNICAS (KOTEDŽAS), MĀJ
GARĀŽAS UN MODERNIZĒ
Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā
466-5045 vai 466-2988,

Skaistākie ziedi un
visādiem ga
SAUNDE
puķu v
588 BLOOR ST., W
Zvanīt Z. Plēsums,
mājās H
Apmeklējiet mūsu
telp

ZIGFRIDS ART POTT
ZIGFRĪDS JURŠ
KERAMIKAS DARBNĪCA
1425A BLOOR ST., W., TORONTO.
viena tramvaja pietura rietumos n
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KER
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTR
• Turpat dabūjami BILŽU LO

...CIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

VICTORIA PARK: Atsevišķs 5 ...eļu bungalovs, eļļas apkure, pri... ceļš. Kopīga cena $ 11.900,-, ie...

...IEKIEM UZ 3 GADIEM UZ ...Ā IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Čechu mākslinieks ziemeļos

(C. S.) — Čechu mākslinieks V. Tinkels ir Povungnitukas eskimu mākslas kooperātīva techniskais padomnieks. Šis kooperātīvs pārstāv otro eskimu mākslinieku grupu, kuŗas darbus Kanadas eskimu mākslas komiteja nesen pielaida izstādīšanai un pārdošanai.

No kādām 4'5 eskimu ģimenēm, kas dzīvo Povungnitukā (kādā eskimu kolonijā ziemeļu Kvebekas Hudsona līča austrumu krastā), ap 35 ražo grafikas. Kamēr Cape Dorset eskimu māksla, kas ieguva slavu pirms dažiem gadiem, nodarbojas vairāk ar fantazijas tematiem, Povungnitukas mākslinieku zīmējumi attēlo ikdienas dzīvi.

V. Rinkels, Ziemeļu lietu departamenta ierēdnis, ir pārvērtis kādu vecu saliekamo māju Povungnitukā par mākslas studiju.

CILDENI VĀRDI PAR TRIMDINIEKIEM

Nesen Anglijā īpaši atzīmēta bija Svētā Patrika diena, kas ir īru tautas svētki. Šai gadījumā Londonas ATV televīzijas raidījuma noslēgumā aicināja izteikties Vestminsteras katoļu archibīskapa sekretāru monsinjoru Dereku Vorloku. Savā uzrunā mācītājs apsveica īrus un uzsvēra, ka Svētais Patriks ir varbūt ievērojamākais emigrants pasaulē un tāpēc šai gadījumā būtu vispirms jāiedomā par tiem emigrantiem, kas nevar tikt mājās. Runātājs pieminēja ungārus, ukraiņus, poļus un beidzot uzsvēra, ka nav jāaizmirst arī tie cilvēki, kas nāk no Baltijas valstīm. „Būsim pacietīgi pret viņiem," nobeidza augstais garīdznieks, „laipni, nebūsim nekad kundziski un atcerēsimies, ka viņi ir kultūrāli cilvēki un mēs no viņiem varam mācīties."

...OTNE

...un techniķi, 25.000 lauksaimniecības speciālisti. Daudz vietās uz 50.000 iedzīvotājiem palicis tikai 1 ārsts, un vairums skolu slēgta skolotāju trūkuma dēļ.

Ir ziņas, ka šinī tukšumā tagad ieplūst „speciālisti" no padomju bloka. Austrumvācija nosūtījusi uz Alžīriju medikamentus, lauksaimniecības rīkus, rakstāmmašīnas; Bulgārija apmēram 70 ārstu un inženieŗu; Dienvidslavija 200 traktoru līdz ar instruktoriem. Protams, visi šie speciālisti ir labi trenēti propagandisti. Francijas valdība, apzinoties draudošās komūnisma briesmas, ir atkārtoti uzaicinājusi izceļotājus atgriezties Alžīrijā, bet bez sevišķiem panākumiem; vienīgi apm. 500 skolotāju izteikuši vēlēšanos braukt atpakaļ. Pie tam Eiropā var runāt par inteliģences pārprodukciju dažādās nozarēs. Arabu valodas neprašana nevarētu būt nepārvarams šķērslis, jo 132 gadus franču pārvaldītā Alžīrija ir un ilgu laiku paliks franču kultūras un valodas lokā.

Bezdarba posts un līdz ar to bada briesmas, neapmierinātība tautas masās pieaug. Ir ziņas, ka vēl nesen pūlis demonstrējis Kap Matifū novadā ar saukļiem: „Mēs gribam maizi! Mēs gribam darbu!" Izsauktas pat armijas vienības, lai nodibinātu kārtību.

ETNISKO ORGANIZĀCIJU IEVĒRĪBAI

(C.S.) — Ziņas par speciāliem etniskiem sarīkojumiem var ievietot Kanadas valdības ceļojumu biroja „Notikumu kalendārā", kuŗu pa gada ceturkšņiem izdos 1963. gadā. Nākošais izdevums iznāks aprīlī, un katrai organizācijai, kas gribētu ievietot tanī ziņojumus, šinī „kalendārā" ir jāiesniedz attiecīgie materiāli: Calendar of Events, Canadian Government Travel Bureau, Ottawa. Materiāli jāiesniedz apmēram vienu mēnesi pirms attiecīgā izlaiduma iznākšanas. „Kalendāra" redaktori patur sev tiesības novērtēt iesniegto paziņojumu svarīgumu, jo tie nevar apsolīties publicēt visas ziņas.

Balsojiet par

JIM CUSTEAU

Liberāļu kandidāts Hamiltonā SOUTH.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

CALLA

727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.

BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADIJUMAM ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.

TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.

PIEGĀDE MĀJĀS.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIEŖSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

G. A. FALLIS, Q.C., B.A., LL.B.
BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS & DOUGLAS
BARRISTERS AND SOLICITORS
EM 3-4451 — 365 BAY STREET TORONTO 1.

VENUS PUĶU VEIKALS
- Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
- Latviešu keramika.
- Ādas izstrādājumi.

231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅŠ

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
VALURE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

A. GRIBUSTA BŪVUZŅĒMUMS
CEĻ VASARNICAS (KOTEDŽAS), MĀJU PIEBŪVES, GARĀŽAS UN MODERNIZĒ MĀJAS.
Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā.
466-5045 vai 466-2988, Toronto.

Skaistākie ziedi un ziedu sakārtojumi visādiem gadījumiem.
SAUNDERS & IRIS
puķu veikalā
588 BLOOR ST., W., TORONTO.
Zvanīt Z. Plēsums, veikalā LE 5-5665, mājās HO 5-1213.
Apmeklējiet mūsu veikalu un skates telpu.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNICA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
- Turpat dabūjami BILŽU LOGATI.

O'KEEFE CENTRE FOR THE PERFORMING ARTS
FRONT & YONGE — EM 3-6633

3 nedēļas — no 1. līdz 20. aprīlim

Mūzikāla komēdija, kas ieguvusi 1962. g. Pulitzera godalgu.

Frank Loesser un Abe Burrows mūzika

'HOW TO SUCCEED IN BUSINESS WITHOUT REALLY TRYING'

DICK KALLMAN un WILLARD WATERMAN

Vakaros plkst. 8,30,
pēcpusdienās — trešdienās un sestdienās plkst. 2 p. p.
Ieeja $ 1.75 līdz $ 6,00.
Kase atvērta no plkst. 11 līdz plkst. 9 vak.
Informācija EM 3-6633.

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Rentējams Automatiskais gāzes - ūdens sildītājs par $ 1.75 mēnesī.

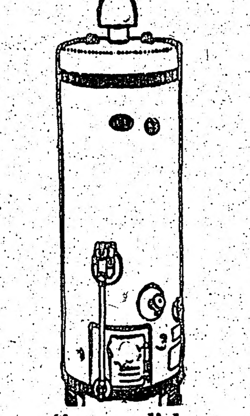

Katras ģimenes lieluma vajadzībām.
Ierīkošana par brīvu.
Informācijai zvaniet
A. LAGUNS
licenzēts gāzes apkuŗu ierīkotājs
LE 1-6583, Toronto

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431

Visplašākā izvēle dāvanu saiņiem uz Pad. Krievijas zemēm.
Pasūtinājumus nododot ar gaisa pastu, saiņi tiek piegādāti 7 līdz 10 dienu laikā.
Zemākās cenas.
PACKAGE EXPRESS
1530 Bedford Ave.
Brooklyn 16, N. Y.

LAIMES ZĪLĒTĀJA
Zīlē no rokas un kārtīm, stāsta par pagātni un nākotni. Palīdz jūsu problēmās. Bez maksas — mazs ziedojums tiek pieņemts, ja esat apmierināts.
Tel. 921-4038, 36 Cecil St., Toronto. No plkst. 9 līdz 9 vak.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE, Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
- FOKSTROTU
- LĒNO VALSI
- VALSI
- TANGO

RUMBA CHA-CHA-CHA.
JIVE, MAMBO, SAMBA,
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

IZDARA
APMETUMA DARBUS
par ziemas cenām.
Liek arī grīdas plates
Zvanīt 769-8280, Toronto.

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont., kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
120 Barton St. E., Hamilton, Ont.

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANES BIROJS
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

Vai jūs vēlētos uzzināt:

1) Kādēļ Kanadas latviešiem tieši pašreizējā situācijā ir jāinteresējas par ieguldījumu iespējām ASV?

2) Kā jūsu kapitāls, ieguldīts ASV vērtspapīros, var jums dot gan labu ienākumu, gan arī kapitāla pieaugumu?

3) Kādēļ International Estate Planners, Inc. latviešu ieguldītāju aprūpē ir labākā reputācija visos kontinentos?

Visa informācija latviešu un angļu valodās ir par brīvu un nesaistoša.

INTERNATIONAL ESTATE PLANNERS, INC.
391 Grand Avenue, Englewood, New Jersey, U.S.A.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

SIEVIETE VAJADZĪGA
pie 3 g. v. bērna uzraudzīšanas
5 dienas nedēļā.
Zvanīt HO 1-9500, Toronto, pēc plkst. 5 vak.

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.
Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — Tel. EM 8-0792, Toronto.

PĀRTIKAS SAIŅI UZ USSR
Piegāde 14 līdz 21 dienu laikā.
PILNĪGI GARANTĒTI.

20 mārc.	cukurs	$ 15.90
20 "	milti	$ 15.75
20 "	rīsi	$ 18.00
10 "	sviests	$ 23.50
20 "	tauki	$ 26.90
„122" sainis		$ 33.20
10 mārc.	cukurs	
10 "	milti	
10 "	rīsi	
10 "	tauki	
APSVEIKUMS „R"		$ 34.00
1 mārc.	kafijas	
1 "	kakao	
1 "	šokolāde	
2,5 "	cepjamā eļļa	
2,5 "	cukurs	
2,5 "	rīsi	
1 "	siers	
2,5 "	žāvēts bekons	
2,5 "	žāvēts šķiņķis	
2,5 "	žāvētu augļu	
SPECIĀLI		$ 41.80
1 mārc.	kafijas	
10 "	cukurs	
10 "	milti	
10 "	rīsi	
5 "	žāvēts bekons	
2,5 "	cepjamā eļļa	
2,5 "	žāvēts šķiņķis	

Lūdzu pieprasiet mūsu pilnīgo cenrādi, kā arī ērtās pārtikas izvēles sarakstu.

Sūtiet naudu uz U. S. S. R.
Vienīgi GRAMERCY dod Jums pilnu garantiju.
- Mēs esam licenzēti banku un apdrošināšanas departamentā un nodrošināti (bonded) ar $ 20.000.00.
- Ātrākā piegāde — apmēram 10—14 dienās.
- Pilna samaksa — nekādi atvilkumi.
- Parakstītas kvītis.

Vienīgi mēs dodam parakstītas kvītis uz visiem pārvedumiem.
Tarifs: 9 rubļi par $ 10.-.
Komisija līdz 35.- — $ 3.50, pāri par 35.- — 10%.
Speciālisti kopš 1947. g.
GRAMERCY
118 E. 28th St.
New York 16, N. Y.
N. Y. telef. MU 9-0598.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .

Sveiciet AR ZIEDIEM!

LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.

KAS? KUR? KO? TORONTO

PĀRTIKA - DELIKATESES

LITTLE RĪGA — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. E. un M. MEDNIS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca — HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja — LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS.

VIKING DELICATESSEN
1077 Bathurst St. (pie Dupont). Tālr. LE 2-9068.
DELIKATESES, KŪKAS, TORTES, IMPORTĒTAS ŠOKOLĀDES UN KONSERVI.
EMILIJA un GEORGS DUMPI.

ERIC'S DELICATESSEN
375 BROADVIEW AVE (PIE GERRARD) HO 1-4473
atvērts līdz pl. 9 vak.
ERIKS OZOLIŅŠ.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

BĒRZIŅŠ Realty Limited
REALTOR
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS
APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS
LE 4-8447, TORONTO. 316 Harbord St.

DAŽĀDI

Alder's Esso Service — HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlasa riepas un baterijas. Dažādi auto remonti.
„UNDERCOATING" LAIMONIS ALDERS.

Benjamin Film Laboratories Ltd. — EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaid.

Crest Florists — HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS SCARBORO
FLAMINGO FLORISTS
2363 Eglinton Ave. East, Eglinton - Kennedy Plaza.
ZIEDI, ZIEDU SAKĀRTOJUMI. PUĶES UN TROPISKI STĀDI.
PL 9-0651, ANNA RONIS, PL 9-1875, mājā AT 2-1235.

Everlast Heating Co. — LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. — OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televīzijas aparāti. Stereo.
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļasžāvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS.

Laimon's Auto Service — TEL. 466-0540
603 GERRARD ST E. (pie Broadview Ave.)
DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, SMĒRĒŠANA un EĻĻAS MAINĪŠANAS. DARBS GARANTĒTS.
LAIMONS MAROVSKIS.

DCS
Drapery Contract Services — 789-4455
IMANTS E. KRŪZE — Mājās BA 5-9292
521 OAKWOOD AVE.
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, grīdsegas, drapērijas. u.c.

PĀRSTĀVIS
KONST. KĀRKLIŅŠ -
birojā HO 1-8158, mājās HO 6-5024.

ERIC KRAUS
REAL ESTATE BROKER
MEMBER
OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
10 Eastwood Road, Toronto.

N.H.A. jaunās un pārd. obligācijas pērk un pārdod, kā arī izkārto. NOVĒRTĒŠANA PAR BRĪVU.

401 - ELLESMERE: 75 x 200 pēdas apbūves gabals. Cena — $ [illegible],-.

GOLDEN MILE raj.: Divu guļamistabu atsevišķs bungalovs ar privātu iebraucamo ceļu un garāžu, ūdens - eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Īpašums labā stāvoklī. Iemaksa $ 1.000,-.

DANFORTH - BROADVIEW: 6 istabu atsevišķa dubultķieļu māja ar privātu iebraucamo ceļu un garāžu, ūdens - eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Pagrabā izbūvētas 2 atpūtas telpas. Īpašums 12 g. vecs. Cena $ 13.900,-.

APBŪVES GABALI. LAUKU ĪPAŠUMI. VASARNĪCAS. IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI. DZĪVOKĻU MĀJAS.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šis nodaļas red.: Z. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

LEDUS HOKEJS

Pasaules meistarsacīkstes ledus hokejā beigušās, bet hokejs vēl liek par sevi runāt. Ženēvā, sakarā ar internacionālo automobiļu izstādi, noorganizēts arī turnīrs ledus hokejā, kurā piedalās reprezentācijas vienība Smoke Eater, ASV, Čechoslovakijas valsts vienība un vienība, kuru sastāda Eiropas vienības spēlētāji kanādieši. Kanadas „reprezentācija" nospēlēja ar čechiem 4:4, pirmais puslaiks bija 3:0 kanadiešu labā. Smoke Eaters uzvarēja ASV ar 8:2. Eiropā dzīvojošie kanadieši tiksies vēlreiz ar čechiem.

TORONTO YMCA ZAUDĒ CENTRĀLĀS YMCA's IGAUŅIEM

Toronto Latviešu YMCA ievērojami uzlabojusi savu stāvokli Kanadas volejbola meistarībā. Atskaitot zaudēto spēli Centrālās YMCA's igauņiem, vienība ieguvusi 3 uzvaras. Spēle pret igauņiem bija ļoti nelaimīga tanī ziņā, ka kāds no jaunajiem tiesnešiem „pārcentās" un nosvilpa 8 reizes pēc kārtas „turētas" bumbas, dodot jau pašā sākumā igauņiem 8 punktus priekšā. Līdzīga aina bija otrā setā sākumā, sakarā ar to latviešu spēlētāji sāka nervozēt un zaudēja, pirms paguva tiešām sākt spēlēt. Vienības kapteinis protestēja pret šādu tiesāšanas veidu, bet tas ainu negrozīja.

Spēlē pret čechu Sokoliem YMCA bija labā formā, un pretinieks nespēja nekādi tikt galā ar lieliskajām YMCA's gremdēm, zaudējot YMCA'i divos setos. YMCA'ā spēlēja: brāļi Alberti, A. Rāva, I. Cinovskis, R. Simsons, Z. Zamuels.

KANADAS LATVIEŠU MEISTARVIENĪBA TORONTO DV UZVAR TORONTO LATVIEŠU SPORTA KLUBU

Latviešu basketbola meistarība Kanadā tuvojas nobeigumam, un vadībā ir atkal daudzkārtējais Kanadas latviešu meistars DV, kas nav zaudējuši arī šinī sezonā nevienai latviešu vienībai. DV spēlē pret TLSK bija bez A. Richtera, bet TLSK nebija ierindā Valdis Priedītis. DV uzvarēja TLSK ar 81:42, puslaiks 30:19.

DV vienībā spēlēja: E. Petmanis — 10, A. Savickis — 31, L. Timmermanis — 20, A. Dūlmanis — 8, A. Spricenieks — 1, J. Strautnieks — 5, T. Ozoliņš — 6 un V. Imuss.

TLSK spēlēja: V. Zvanītājs — 6, G. Ātrēns — 6, J. Cīrulis — 10, J. Grīnbergs — 11, V. Svirksts — 2, E. Skujiņš — 3 un A. Kauliņš — 4.

Par Kanadas latviešu meistara godu cīnīsies DV ar Toronto Latviešu YMCA's vienību.

KANADAS DAIĻSLIDOTĀJU ČEMPIONE VENDIJA GRINERE (WENDY GRINER)

bija viena no četrām Kanadas daiļslidotājām, kas ieguvusi visus četrus titulus Ziemeļamerikas daiļslidošanas čempionātā Vankuverā. Astoņpadsmit gadu vecās slidotājas uzstāšanās guva tai visu piecu tiesnešu vienbalsīgu novērtējumu. Grinere savā klasē ieguva ceturto vietu pasaules čempionātā Italijas Cortina d'Ampezzo.

C. S.

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

● Kritušo karavīru piemiņas zīmes talcinieku sanāksmi vadīja padomes pr-dis M. Lorbergs, protokolēja L. Goba.

Pārskatā par Piemiņas zīmes padomes darbību M. Lorbergs īpaši uzsvēra talcinieku pieaugumu, kuŗu skaits jau pārsniedz 300, un viņu atsaucību idejas īstenošanai. Savu līdzdalību piemiņas zīmes atbalstīšanai pieteikusi arī Latviešu strēlnieku bba, Kara invalīdu apvienības Kanadas nodaļa, DV Sv. Katarines nodaļa un Sestdienas skola.

Par piemiņas zīmes komisijas darba veikumu ieskatu deva tās pr-dis V. Tikiņš. Viņš īpaši tencināja A. Aldermaņa, V. Krugera, N. Bružes u. c. darbinieku lielo veikumu zīmes celšanas darbā.

Kasieris A. Aldermanis informēja, ka talcinieki zīmes mērķim līdz šimnodevuši $ 1659,-, no kā būves darbiem jau izlietoti $ 1106,-. Brīvie līdzekļi noguldīti Toronto latviešu kreditsabiedrībā. Kases darbības revīziju izdarījusi DV Hamiltonas nodaļas revīzijas komisija, dodot atzinumu, ka visi naudas kārtojumi izdarīti rūpīgi un ieraksti saskan ar attaisnojošiem dokumentiem.

Padomes loc. O. Perro cildināja tēlnieka A. Kopmaņa atsaucību zīmes projekta meta izstrādāšanā un tēla darināšanā.

Ar pateicību pieņēma piemiņas zīmes izdaļošanas mērķim event. loterijai pieteiktos J. Sukura gleznas un grāmatas Kurzemes cietokšņa autora A. Šiliņa grāmatu dāvājumus.

O. K.

★

Kanadas latviešu skautu un gaidu vad. un v. v. apspriedes svētdien, 31. martā, DV Toronto namā. Apspriežu sākums precīzi plkst. 9,30 rītā, bet skautu un gaidu vad. kopīgai apspriedei — plkst. 1 p. p.

Apspriežu dalībnieki laipni aicināti tās pašas dienas vakarā piedalīties Tērvetes (19.) skautu vienības gada svētku sarīkojumā.

HAMILTONA

● Hamiltonas Latviešu skola izsūtījusi pateicību un kvītējumu par tautiešu ziedojumiem skolai sakarā ar Draudzīgo aicinājumu. Kopā ziedots $ 287,- naudā, kā arī vairākas grāmatas. Devīgākie ziedotāji: Hamiltonas DV, Hamiltonas MMK, E. Dāboliņš, E. Dumpe, E. Gulbis, R. Kreišmanis, L. Morus, E. Robežgruntnieks, V. Tuklers un citi.

● Hamiltonas Latviešu skolas rīkotais Mirdzas Timmas piemiņas vakars notika sestdien, 23. martā, Latviešu baznīcas apakšējā zālē. Par rakstnieces dzīvi kostāstīja skolotāja E. Fogele. Rakstnieces darbus lasīja un dzejoļus deklamēja Inta Majoriņa, Anita Pūpola un Daina Triniņte. Mirdzas Timmas ludziņu Pilsētas meitene uzveda VII klases skolēni.

Vakaru raiti vadīja A. Kalupnieks, tas bija labi apmeklēts un teicami izdevies. Lugas izrādi paredzēts atkārtot skolas izlaiduma dienā.

● Hamiltonas Daugavas vanadzes jau ļoti rosīgi gatavojas savam lielajam pavasara sarīkojumam — bazāram, kas notiks svētdien, 21. aprīlī, plkst. 4 p. p. Rainbow zālē Sanford un King ielu stūrī. Šis sarīkojums ir izvērties par vienu no labāk apmeklētiem pavasara sarīkojumiem Hamiltonā un līdz šim arī devis lielu atlikumu vanadžu aprūpes darbam. Šogad, cik paredzams, tas būs vēl kuplāks, jo vanadzes jau kopš Ziemsvētkiem darina dažādus rokdarbus, kā: spilvenus, galda segas, bērnu rotaļlietas u. c. Bazāra laikā būs arī varietē priekšnesumi, kur no Toronto piedalīsies DV teātra aktieri E. Ābele, kā arī Toronto Lācīši ar mūzikāliem un humoristiskiem priekšnesumiem. Būs arī bagātīgs pārsteigumu balvu klāsts, loterija, kafija un kūkas. Vanadzes jau vāc mantas loterijai ar ziedojumu sarakstiem. Būsim visi devīgi šai cēlajā pasākumā.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

DZIESMAS...

(Pārnesums no 4. lpp.)

Enerģisko un rosīgo Kokles koŗa priekšnieku Jāni Gulbi koristu vārdā apsveica A. Šulcs, pasniedzot gleznu.

Ar ziediem koristi sveica savu Niagaras nodaļas pr-ci Noru Vītolu.

Prieks bija vērot dziedātāju pulkā tik daudz latviešu jaunatnes. Latviešu koŗiem tomēr ir nākotne!

J. Liģers

Latviešu skautu vadītājs piedalīsies ASV skautu augstākās vadības konferencē

Amerikāņu skautu apgabala vadība izraudzījusi ASV latviešu skautu jendas pr-ku, vad. A. Artmani reprezentēt Fruit Belt skautu apgabalu, sedzot visus piedalīšanās un ceļa izdevumus, augstākās vadības konferencē, kuŗa notiks Philmont New Mecsico no 5. līdz 11. jūnijam. Vad. A. Artmanis pārstāvētā skautu apgabalā, kuŗā ir 171 vienība ar 7.400 skautiem, kā apgabala inspektors darbojas jau vairākus gadus.

V. B.

HAMILTONAS LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS PIRMĀ GADA SAPULCE

Hamiltonas Latviešu kreditsabiedrības pirmā gada sapulce notika piektdien, 22. martā, Latviešu namā. To ar īsu uzrunu atklāja kreditsabiedrības valdes priekšsēdis inž. H. Vilks. Hamiltonas kreditsabiedrības darbības gads šogad ir bijis tikai 9 mēn., no 1962. g. 1. maija līdz 1963. g. 31. janvārim, kad jānoslēdz visu kreditsabiedrību gada pārskati. Pirmais darbības gads nav bijis viegls, bet kreditsabiedrība ir nokārtojusi visas savas saistības pret saviem biedriem un centru, izmaksājot par noguldījumiem 3,6 proc., un tādu pašu summu izmaksāt pilnsapulce nolēma arī par biedru akcijām. Uz 31. janvāri Latviešu kreditsabiedrībā bija 70 biedru, no tiem 7 organizācijas, un sab. kapitāls bija $ 14.802,46. Uz sapulces dienu kapitāls ir — $ 18.000,-, un biedru skaits 82, un tas uzrāda tendenci nemitīgi augt.

Šai darbības laikā piešķirti 11 aizdevumi par $ 8.050,- kopā, ar aizdevuma likmi 0,8 proc. mēnesī no nenomaksātās summas.

Revīzija izdarīta katru mēnesi. Viss atrasts priekšzīmīgā kārtībā. Vienu reizi revīziju izdarījis valdības revidents. Viņš piesūtījis vēstuli, kurā pateicas par labu un teicamu darbu. Valdē, kreditkomitejā un revīzijas komisijā bija jāievēl katrā pa vienam loceklim, jo katru gadu viens izstājas resp. jāpārvēl. Valdē ievēlēja līdzšinējo V. Olševski, kreditkomitejā J. Gailīti un revīzijas komisijā V. Bijas vietā M. Zitmani.

Darbības pārskatus pilnsapulce pieņēma vienbalsīgi. Sapulcē piedalījās arī Hamiltonas kreditsabiedrības apvienības prezidents. F. Ričardsons. Daļa sapulces notika angļu valodā, bet daļa latviešu valodā. Sapulcē piedalījās 25 sabiedrības biedri.

Sekoja filmas izrāde par kreditūnijām.

PUSZINĀTNISKA REPORTĀŽA PAR BUMBAS SPĀRDĪTĀJIEM

TORONTO DV FUTBOLA SEKCIJAS 10 GADI

Pirms 10 gadiem, pirmo reizi Toronto vēsturē, šis pilsētas sporta laukumos parādījās latviešu futbola komanda.

Gadi ir nākuši un gājuši, daudzās sejās atstājot vecuma zīmes, daudzu matos sirmuma sarmu, bet Daugavas Vanagu futbola komanda, tikpat sparīgi kā pirms desmit gadiem, cīnās uz zāļainiem laukumiem, katru vasaru latviešu sporta vēsturē ierakstot jaunu lapaspusi.

Ko DV futbolisti ir paveikuši, tas jau ir reģistrēts kā mūsu pjresē, tā kanadiešu lielajos dienas laikrakstos. Šoreiz gribas minēt tos dzīvos cilvēkus, kas mūsu futbolu spējuši pasargāt no vecuma un paguruma.

Bija laiki, kad Latvian Hawks mugurkaulu veidoja Blaubergs, Lukovskis, Miezītis, Muskats, Ģīmis, Sproģis un vēl citi, kuŗus tagad var redzēt skatītāju solos, jeb pārrunās pēc sacīkstēm, bet veco vīru vietas nav palikušas tukšas.

Grūti izšķirot, kurš savā futbolista karjērā iešāvis visvairāk vārtus un kurš pa laukumiem noskrējis visgaŗāko distanci, tādēļ pašreiz aktīvos DV futbolistus, atskaitot vienu vienīgu, nesakārtošu pēc nopelniem, bet minēšu alfabētiskā secībā:

Komandas kapteinis **Artūrs Alksnis.** Precējies un viena dēla tēvs. Iztiku pelnī lielā gumijas fabrikā, stiepjot gumiju.

Ēriks Bušs, no Hamiltonas. Precējies, divu bērnu tēvs. Strādā pats savā firmā kā diplomēts mālderis. Vairākas reizes mainījis tautību, no latvieša kļūdams par igauni un atkal atgriezdamies pie senču tikumiem un paražām.

Guntis Ezers. Neprecējies un studē. Bet jaunām dāmām nav nozīmes velti tērēt laiku uz viņa pusi smaidot, jo Guntis iet ļoti „stedī".

Harijs Gailis. Neapšaubāmi precējies un dūšīga mazskauta tēvs. 12 gadus spēlējis futbolu labākās Francijas profesionāļu komandās.

Kārlis Gulbis. Komandas kapteiņa palīgs. Arī precējies un skaistas meitas tēvs. Strādā stikla fabrikā, kur reizēm apgāž kādu podu.

Brunis Hercbergs. Ģimenes cilvēks ar vienu sievu un vienu dēlu. Privātā dzīvē — techniskais zīmētājs. Uz futbola laukuma — komandas stratēģis, taktiķis un teorētiķis.

Edvīns Kalniņš. Precību gados un neprecējies. Arī drāmatiskās mākslas kalps. Mācās universitātē, bet neizdevās noskaidrot, ko viņš studē; viens teica: teoloģiju, otrs: medniecību.

Aleksandrs Kudrašovs. Viens no dzelzs inventāra, kas visus 10 gadus cīnījies aktīvo DV futbolistu vidū. Dzīvo netālu no Bramptonas. Strādā tādu papīra trauku rūpnīcā, no kuŗiem var dzert aukstus, karstus un atspirdzinošus dzērienus. Savās mājās audzē zirgus, suņus un kaķus. Spējis atlicināt laiku arī zēnu ledus hokeja komandas vadīšanai. Precējies. Dēls droši būs tikpat labs futbolists kā tēvs.

Austris Liepa. 17 gadu vecs. Mācās ģimnazijā, mamma vēl neļauj precēties.

Anatolijs Litaunieks. Akadēmiski ļoti izglītots sporta skolotājs. Uz nozīmīgākām sacīkstēm brauc simtiem jūdžu, no Sarnijas. Precējies, divu bērnu tēvs.

Haralds Mercs. Viens no labākajiem. Dzīvo kaut kur starp Hamiltonu un Toronto. Kravas auto vadītājs. Precējies, 2 bērnu tēvs.

Andris Namgauds. Atbildīgs par tālruņa līniju piepaturēšanas pie kārtības. Pats neprecējies, bērnu arī nav.

Jānis Pavārs. Kārtīgs mērnieks. Precējies un vienas meitas tēvs.

Egīls Petmanis. Papildus mūsu futbolam spēlē amerikāņu futbolu, basketbolu, volejbolu un bingo. Strādā Gudjēra riepu fabrikā un pelnī lielu naudu. Neprecējies.

Komandas vārtsargs **Andris Rāva.** Pirms pāris gadiem rādījās veidojamies par labu džesa dziedoni un pianistu, bet kļuva techniskais zīmētājs, apprecējās. Audzina pirmo dēlu.

Andrejs Richters. Lielu jaunbūvju pareizas augšanas pārraugs. Precējies, 2 meitu tēvs. Nozīmēts par Kanadas valstskomandas locekli volejbolā.

Andris Rode. Dienās būs ģenerālis. Pašreiz kaŗa skolas speciālo zinību ietvaros mācās Toronto universitātē. 22 gadus vecs. Laba partija tādai mātes meitai, kas prot pieņemt pamatstāju un militāri sveicināt.

Oskars Roze. Strādā pie alumīnija rāmjos ietvertu logu un durvju darināšanas. Bagāts vecpuisis. Apņēmies ātrāk neprecēties, kamēr kāda dāma to bildinās.

Jānis Simanovskis. Komandas spēka mitriķis, kas negriež ceļu nevienam pretiniekam. Studē un raugās pēc jaunas, skaistas un bagātas sievas.

Alberts Sudmalis. Kā krāsotājs daudz darījis Hamiltonas izdaiļošanā. Ģimenes stāvoklis — dabūjams.

Jānis Vilmanis. Neprecējies ģimnazists. Futbolu spēlēt iemācījies Argentīnā. Arī iedalīts Kanadas voleja izlasē, kas brauks uz Panamerikas sacīkstēm.

Un tagad pienākusi reize īpaši pieminēt to vīru, kuŗu neietilpināju tā alfabētiskā vietā. DV futbola sekcijas vadītāju, DV futbola komandas galvu, sirdi un reizēm arī maku — **Arnoldu Grīnbergu,** kas pirms 10 gadiem iesāka DV futbola komandas veidošanu un to vada vēl šodien. Un pašreiz visiem viņa draugiem un paziņām ir ko spriedelēt, jo viņš iegādājies biļeti ceļojumam pa Spāniju. Ko viņš tur darīs, to Arnolds nesaka, tikai tā dīvaini smīn.

★

30. martā apmeklējiet DV Sporta kluba 10 g. jubilejas sarīkojumu. Paskataties šajā avīzē sludinājumu, kur tas notiks. Tur nebūs gaŗu runu teikšana, runām un apsveikumiem sportisti 11. maijā rīko īpašu vakaru. 30. marta sarīkojums domāts sporta draugu iepriecināšanai ar labu mūziku, loteriju un dažādām latviskām izdarībām. Īpaši jāmin, ka par balles skaistuma karalieni varēs ievēlēt ikkatru daiļavu, kā neprecētās, tā precētās.

Tādēļ, nežņaudziet dolaru un apmeklējiet sportistu sarīkojumu, jo arī latviešu sporta paturēšana pie dzīvības maksā naudu.

Manu disertāciju par DV futbolistiem papildinājis eksfutbolists Dadzis.

Mūsu karikatūrists Dadzis atklāj futbola sezonu.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

7. aprīlī, plkst. 3 p. p. Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

12. aprīlī, Lielā piektdienā, pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu.

14. aprīlī, I Lieldienās, plkst. 10 dievkalpojums.

Sestdien, 27. aprīlī, plkst. 8 vakarā draudzes koŗa koncerts.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson S.., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

31. martā, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

7. aprīlī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Pūpolu svētdienas dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība vecākai konfirmandu grupai.

11. aprīlī, plkst. 7 vakarā — Zaļās Ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu Trīsvienības baznīcā. Mācītāji — J. Vējiņš un A. Lūsis.

12. aprīlī, plkst. 5 vakarā, Sv. Jāņa baznīcā Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Mācītāji J. Vējiņš un A. Lūsis.

14. aprīlī, plkst. 5 no rīta Sv. Jāņa baznīcā Lieldienu rīta agrais dievkalpojums.Dziedās draudzes koris; plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Lieldienu dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

31. martā, plkst. 2,30 p. p. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

31. martā, plkst. 10,30 dievkalpojums bērniem ar sekojošu Svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem; plkst. 10,15 bībeles klases stunda.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

11. aprīlī, plkst. 8-os vakarā Zaļās Ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Jaunatnes iesvēte paredzēta 14. jūlijā. Jaunieši, kas vēlētos šai dienā tikt iesvētīti, lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja līdz 1. aprīlim.

12. aprīlī plkst. 1,30 p. p. Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

NORANDA

Norandas latviešu draudzes Joriks dievkalpojums ar dievgaldu Pūpolsvētdienā, 7. aprīlī, plk. 4 p.p. United Church b-cā. Prāv. A. Skrodelis.

VIRDŽINIJTAUNA

Virdžīnijtaunas latviešu draudzes dievkalpojums ar dievgaldu Pūpolsvētdienā, 7. aprīlī, pl. 1 p.p. anglikāņu b-cā. Prāv. A. Skrodelis.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

7. aprīlī plkst. 2 p. p. Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu; māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C., tel RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

12. aprīlī, Lielajā Piektdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums ar dievgaldu Kitsilāno baznīcā. Dievgaldniekus lūdz iepriekš pieteikties pie mācītāja.

14. aprīlī Lieldienas dievkalpojums plkst. 7 no rīta Kitsilāno baznīcā.

28. aprīlī plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilāno baznīcā. Iesvētes mācība un svētdienas skola.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

30. martā, plkst. 7.30 vakarā garīgs koncerts Trinity Memorial baznīcā. Piedalās Makvikare, Šūns, Cīruls un Edīte Timermane.

31. martā, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

7. aprīlī ,plkst. 2 p. p. Pūpolu svētdienas dievkalpojums.

12. aprīlī, plkst. 2 p. p. Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dievgaldnieki lūgti pirms dievkalpojuma pieteikties pie mācītāja baznīcā.

14. aprīlī, plkst. 6 no rīta agrais Lieldienu svētku dievkalpojums. Solo Jānis Tilga.

28. aprīlī, plkst. 2 p. p. turpat dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Wilmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu gaŗums 1350 — Ošavas raidītājs.